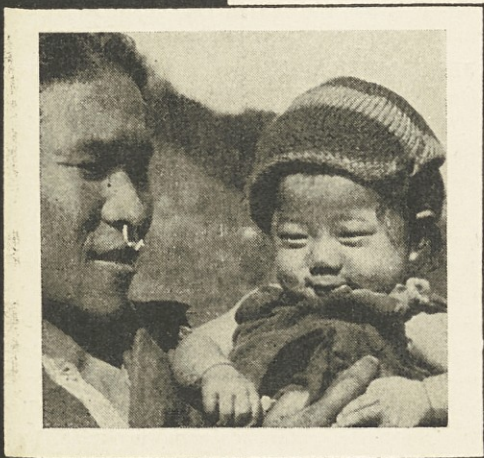

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

PRIČUJOČA OBSEŽNA ŠTEVILKA, KI IMA KAR 72 STRANI, JE OKTOBERSKA. TA MESEC JE SLOVENCEM ZLASTI ZADNJA DESETLETJA POSEBNO PRIJUBLJEN, KAJTI SPOMINJA NAS NA TRI VELIKE IDEJE KATOLIŠKEGA MIŠLJENJA: RAZŠIRIMO KRALJESTVO KRISTUSOVO PO SVETU — MISIJONSKA NEDELJA; UTRJUJMO GA MED NAMI — KRISTUS KRALJ; OBOJE PA PO MARIJINEM NAROČILU PRED VSEM Z MOLITVIJO ROŽNEGA VENCA — ROŽENVENSKI MESEC... — "KATOLISKI MISIJONI" SO TO POT VEČ KOT ŠE ENKRAT TAKO OBSEŽNI KAKOR PONAVALI; TO RADI MISIJONSKE NEDELJE IN PA, KER STA BILI ZADNJI DVE ŠTEVILKI POSVEČENI DOCELA LE BARAGI IN JE BILO TREBA OBJAVITI ZAOSTALO, A NAD VSE ZANIMIVO TVARINO. — V "BOŽJIH STEZICAH" BODO BRALCI POZDRAVILI NA TREH STRANEH NARIŠANE VSE SKRIVNOSTI ROŽNEGA VENCA. — TUDI SICER JE TA ŠTEVILKA TO POT SILNO BOGATA NA SLIKAH, KI SO VSAKA PO SVOJE ZANIMIVE IN BI BILO RES ŠKODA JIH OPUSTITI. — KER SE BLIŽAMO KONCU LETOSNJEGA LETNIKA, SE ŽE SEDAJ PRIPOROČAMO VSEM PRIJATELJEM NAŠEGA LISTA, DA GA VSESTRANSKO PODPRO, ZLASTI S PRIDOBIVANJEM NOVIH NAROČNIKOV, KATERO BO PRAV S TO PRIČUJOČO, TAKO BOGATO ŠTEVILKO V ROKI, ZELO OLAJŠANO. "DUHOVNO ŽIVLJENJE BI ŽELELO V PRIHODNJEM LETNIKU NE LE OHRANITI SVOJO VIŠINO, AMPAK SE ŠE DVIGNITI, OBOGATITI, TAKO VSEBINSKO IN OBLIKOVNO KOT PO OBSEGU. LE TAKO BO NAMREČ MOGLA NUDITI VSEJ SVOJI ŠTEVILNI IN PESTRI DRUŽINI NAROČNIKOV N BRALCEV, PO VSEM SVETU RAZTRESENIH, DOVOLJ RAZNOLIKO, VSE DUHOVNE POTREBE ZADOVOLJUJOČO VSEBINO. PRAV LEPO TOREJ PROSIMO VSE NAROČNIKE IN BRALCE, ZLASTI PA POVERJENIKE, DA NAM SKUŠAJO PRIDOBITI ZA NOVI LETNIK KAR NAJVEČ NOVIH NAROČNIKOV! ZA TO TAKO UČINKOVITO APOSTOLSKO DELO SE SPLAČA PRAV VSAK TRUD. KRISTUS GOSPOD BO VSEM PREBOGAT PLAČNIK!

OKTOBER

1 9 5 1

XIX.

LETNIK

Z MARIJO SKOZ ŽIVLJENJE

9. ŽALOSTNA MATI BOŽJA Z MRTVIM SINOM

Najbolj razširjene in priljubljene podobe žalostne Matere božje so upodobljene po prizoru velikega petka: Mrtvo truplo Jezusovo so sneli s križa in ga položili Mariji v naročje. Podoba neizmerne žalosti, tako globoke in bridke, kakršne ni okusilo nobeno drugo človeško srce.

Če s človeškega stališča gledamo ta prizor, se nam kriva vprašanje: Ali je to konec? Truplo z ranami posejano, v nogah in dlaneh raztegnjene luknje, ki so jih zvrtili grozni žebelji, glava obdana z vencem krvavečih ran od trnjeve krone, prsna rana na široko zija kakor odprta vrata v prebodeno Srce, do zadnje kapljice izkrvavelo truplo, ki ga z naglico pripravljajo za pogreb, da ga polože v grob, še preden sonce zaide. Kako čisto drugačen konec je to, kakor ga je napovedal prerok Izaija: "Raduje se puščava in pustinja, in veseli

se samota in cvete kakor lilija. Videli boste slavo Gospodovo in lepoto Boga našega. Bog sam bo prišel in vas rešil... Njegova oblast bo velika in miru ne bo konca; sedel bo na prestolu Davidovem... in njegovega kraljestva ne bo konca." Veliki petek zvečer se na Kalvariji ne opazi prav nobena sled, ki bi kazala na dopolnitev te prerokbe, pač pa bi mogel Križani uporabiti drugo besedo Izaijevo: "Zastonj sem delal, brez uspeha in za nič sem porabil svojo moč."

Na veliki petek zvečer je res bilo videti, da je žalosten konec. Mrtvo truplo v materinem naročju in okrog peščica zvestih prijateljev, ki so brez moči, tak je navidezno uspeh Jezusovega dela. Mi pa verujemo in na sebi izkušamo, da je uspeh Jezusovega trpljenja in smrti NAŠE ZVELIČANJE, in bo do konca sveta za vse narode in rodove in za vsakega poedinca, kdor le hoče milosti, s trpljenjem JEZUSOVIM zaslužene, sprejeti in uporabljati za pravo krščansko življenje.

Kadar v naše življenje trpljenje prihaja in naše duše s temno žalostjo zaliva, tedaj se naša vera rada maje in se nam trpka vprašanja vsiljujejo, češ, Bog nas je zapustil in pozabil. Radi verujemo, da so vse dobrote, telesne in duševne, od Boga, darovi njegove očetovske roke, toda zakaj tako težko in kesno verujemo, da nam tudi kelibe trpljenja ista očetovska roka ponuja? Zakaj tako težko verujemo, da spada tudi trpljenje v svete načrte božje previdnosti? Vedno zopet mislimo, da trpljenje, nam poslano, prekriža božje načrte, ker pač prekriža majhne želje naših src? In menimo, da je trpljenje neka motnja v našem življenju in da je Bog dolžan te motnje odstraniti, kakor stresemo kamenčke iz čevlja, ki nas žulijo. Če tako mislimo, se motimo. Trpljenje, bolečine in bridkosti so del božjega načrta za naše življenje, prav tako kakor veselje, zdravje in blagostanje. Morda tvori trpljenje vprav temelj našega življenja —! in kdo bi ga mogel odstraniti, ne da bi se nevarno zamajala vsa zgradba, ki sloni na temelju?

Glej, Marijo je Bog oblagodaryl z največji-

ni milostni, z nadnaravnim veseljem brezmadežnosti, z nedopovedljivo srečo deviškega materinstva, jo je pa zagrnil tudi v največjo bridkost srca, v žalost, ki je bila prav tako velika kakor njena materinska sreča. Oboje: radost in žalost je Bog vpletel v načrt njenega življenja, — tako je naredil tudi z mojim, tvojim in vsakim življenjem. TRPLJENJE NI MOTNJA v našem življenju, ampak pravilen razvoj božjega načrta. Motnja in zmeda nastane v nas še le tedaj, kadar se božji zamisli zoperstavljamo, kadar hočemo po svoji kratkovidnosti popravljati božji načrt našega življenja, kadar nimamo zadosti močne vere in dovolj trdnega zaupanja v božjo previdnost. Tudi žalostna Mati glede svojega trpljenja ni imela posebnega razodetja in ne tistega spoznanja, ki ga daje še le blaženo gledanje Boga v nebesih, imela je le VERO. V veri je skušala razumeti, da mora biti DEKLA GOSPODOVA tudi v trpljenju, ne samo v materinski sreči. Tako tudi mi: edino v močni veri do neke mere doumemo božje načrte z nami in zmoremo prenašati tisto mero trpljenja, ki ga nam je Bog določil v NAŠE ZVELIČANJE.

Kadar nas v življenju zadene trpljenje, težko nerazumljivo trpljenje, tedaj pojdemo k žalostni Materi z mrtvim Sinom v naročju. V duhu poklekamo pred njo, z njo pozdravimo in molimo križanega Jezusa, pa pogledjmo, kaj Marija v svoji neizmerni žalosti dela, ter jo posnemajmo.

Kaj dela Marija? Z materinsko nežnostjo ogleduje Jezusove rane, spoštljivo in ljubeče vzame v roke njegove prebodene noge, eno za drugo, gleda rani, ki so ju zvrтали žebli skozi stopali, zdrobili koščice, in si živo predstavlja leznosne bolečine, ki jih je Jezus čutil, vtisne si jih v spomin, da jih nikdar več ne bo pozabila; ob enem pa v svojem srcu še enkrat občuti vse te bolečine in razboljeno žalost. Tako gre v svetem premišljevanju od ene rane do druge. Materinsko poboža levo in desno prebodeno roko, si ogleda široko rano na prsih, ki sega v sredo srca, ljubkuje njegovo sveto glavo, ki je od ostrih trnov kar preluknjana. Pri tem ogledovanju in premišljevanju se stopnjuje njena žalost in bolečina, pa tudi njena ljubezen in hvaležnost. Svete rane na Jezusovem telesu so ji častitljivi znaki neizmerne božje ljubezni. Z največjo pobožnostjo počasti vsako rano; smemo si tudi misliti, da jo je spoštljivo poljubila, kakor jih mi poljubljamo na razpeli. Marijina žalost se je sicer stopnjevala, a postajala vedno vdanejša, mirnejša — v Jezusovih ranah je našla mir,

Tu Michelangelova "Pieta" iz cerkve sv. Petra v Rimu, levo žalostna Mati božja v glavnem oltarju stiške cerkve

tolažbo in moč. Marija je PRVA ČASTILKA Jezusovih presvetih ran in je prva prejela sadove tega češčenja: mir, tolažbo, moč.

Posnemajmo jo! Češčenje svetih ran prinaša tudi nam pomirjenje, tolažbo, zaupanje in razumevanje našega trpljenja. V Jezusovih ranah je skrivališče in zaklonišče našim zbeganim dušam, tam najdemo varnost pred sovražniki zveličanja; v te presvete rane ne seže vpliv peklenskih sil. Če se navadimo premišljevati in častiti svete rane Jezusove, bo sveta žalost prebodla tudi našo dušo, a ta bolečina ne bo več neznosna, ne več pretežka, ampak kakor Marijina mirna in vdana, iz nje se bo odličala v našo dušo silna božja moč, ki nam bo pomagala razmeroma lahko nositi vse križe, ki nam jih bo božja previdnost še kdaj založila.

Ne samo zase, za vso Cerkev moremo iz Jezusovih svetih ran zajemati moč do zmage: da zmaga vsak sam zase vse dušne sovražnike in da zmaga Jezusova Cerkev med narodi. Zmaga Cerkev je v tem, da reši mnogo, mnogo duš, da reši večino ljudi. V tem je resnična zmaga Cerkev. Ali torej ne zmaguje Cerkev v tistih deželah, kjer je preganjana, kjer najdejo v trpljenju Boga mnoge duše, ki bi bile v miru in blagostanju šle v pogubljenje? V tem Cerkev sijajno zmaguje.

Uvrstimo se med pobožne častilce Jezusovih ran. S tem se postavimo čisto blizu prvi častilki, žalostni Materi Mariji. Na mnogo na-

PRAZNIK KRISTUSA KRALJA, ki ga obhajamo zadnje nedeljo **OKTOBRA**, ovija ves mesec v svojo bleščečo svetlobo. Pustimo, da zasveti tudi v naših dušah.

Kristus **MOJ** kralj in po meni kralj **DRUŽINE**, v kateri živim, kralj **DRUŽBE**, v kateri delam, kralj **OKOLJA**, v katerem se gibljem. Ali bo to možno? Bo, če je Kristus res **MOJ KRALJ**, to se pravi, vladar, katerega navdušeno ljubim, za katerega se ves žrtvujem, kadarkoli on to od mene pričakuje, za katerega živim in za katerega sem vsak čas pripravljen umreti.

Kristus je **MOJ Kralj**, če vlada v mojem **RAZUMU** s svojo božjo resnico, katero v sveti pokorščini sprejemam, se je učim in po njej ravnam. — Kristus je **MOJ Kralj**, če vlada v moji **VOLJI**, ki se božji vselej udaja, sprejema navdihovanja in milosti, da jo z večjo doslednostjo in lahkoto izvršuje. — Kristus je **MOJ Kralj**, če vlada njegova ljubezen v mojem **SRCU**, da rade volje sledim, ko me vleče k sebi po svoji krotkosti in dobroti. Ali dopuščam, da Kristus tako vlada v meni? Če, potem bo po meni vladal tudi v drugih. — Nikoli ni bil noben človek toliko ljubljen kakor Kristus, naš Kralj, in tudi nikoli nobeden ne bo. Ali smo tudi mi med ljubitelji Kristusovimi?

činov moremo častiti svete rane; v molitvenikih najdemo marsikatero prisrčno molitev v ta namen. Naj postavim sem samo dva vzdihljaja, ki jih lahko pogosto ponavljamo. Prvi, prav primeren po svetem obhajilu, resničnem in duhovnem: **“MOJ JEZUS, PO ZASLUŽENJU SVOJIH SVETIH RAN NAKLONI NAM ODPUŠČANJE IN USMILJENJE”**. Drugi, primeren tudi za jutranjo in večerno molitev: **“VEČNI OČE, DARUJEM TI RANE NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA V OZDRAVLJENJE NAŠIH DUŠNIH RAN, V SPREOBRENJENJE GREŠNIKOV IN ZA DUŠE V VIČAH”**.

Kder poskusi, se prepriča, da je tudi pri žalostni Materi prijetno bivati. Poskusi!

Škof **GREGORIJ ROŽMAN**

POKRET KRISTUSA KRALJA IN VZHOD

Koncem aprila 1945 je umrl v Ljubljani v sluhu svetosti prelat Janez Kalan. Vse svoje duhovniško življenje je posvetil delu za zveličanje duš. “Moli in delaj” je bilo njegovo vodilo. Sam je zelo sveto živel. Veliko je molil, mnogo pridigal in pisal. Skoraj z vseh leč v ljubljanski škofiji se je kda! pa kdaj oglasila njegova beseda. Pa tudi v druge slovenske škofije je zahajal. Kot osrednji voditelj Marijinih družb se je močno trudil za razširjanje češčenja Matere božje. Kot ustanovitelj pokreta Kristusa Kralja je hotel ves svet pridobiti za Kristusa in za njegovo sveto Cerkev.

Vse, kar je kdaj zaslužil, je izdal za siromake in trpeče, sploh za potrebne. Živel in umrl je brez denarja in brez vsakega drugega premoženja. Ko je po župnijah pridigal, je navajal ljudi k dobroti, k zatajevanju in gorečnosti v čast božjo. Boril se je zlasti proti alkoholizmu, razuzdanosti in nenrav-

Hodil je med slovenske izseljence v Srbijo, v Nemčijo, v Francijo, Belgijo in Holandijo. Vse je hotel obdržati na poču lepega krščanskega življenja. Veliko je videl, veliko izkusil. Njegova gorečnost ga je gnala vedno k novim zamislim, da bi še kaj več napravil za večjo čast božjo in za svoj narod.

Tako se mu je rodila misel na ustanovitev pokreta Kristusa Kralja (**PKK**). Po njegovem silno velikem trudu so se pričeli prirejati mednarodni kongresi Kristusa Kralja.

Zadnji tak kongres se je vršil zelo slovesno v Ljubljani leta 1939. Udeležili so se ga zastopniki zelo različnih narodov. Domačinov Slovencev je prišlo do 100.000. Sveti oče je poslal svojega legata v osebi poljskega kardinala Avgusta Hlonda iz Poznanja.

Pokojni prelat se je zlasti zadnja leta svojega življenja zavzemal tudi za cirilmetodijsko idejo.

V začetku leta 1945 se je vršila seja Akcijskega odbora **PKK**. Na tej seji se je na dolgo in široko razpravljalo o cirilmetodijski ideji. Vsi odborniki so bili mnenja, da prihaja čas, ko je treba z živo ljubeznijo delati na tem, da pridobimo svoje slovenske ločene brate za cerkveno edinost. Upati moramo, da pride prej ali slej resnična verska svoboda po vsem svetu in tudi v Rusiji in pri drugih slovanskih narodih. Za tisti veliki čas se moramo že sedaj pripravljati. Cirilmetodijska ideja bodi odslej naša prva in najprisrčnejša in najnujnejša akcija. Akcijski odbor **PKK** je sklenil, da v ta namen izda prevod silno zanimive in poučne knjige iz italijanščine od p. Mana: **“Naši ločeni bratje in mi”**. Prevod se je oskrbel, pa radi vojne in zasedbe Slovenije po komunistih knjiga ni mogla iziti v tisku.

Tudi pri raznih drugih sejah Akcijskega odbora **PKK** se je razpravljalo o cirilmetodijski ideji. K sejam je bil povabljen predsednik Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Mnogo koristnega se je sklenilo, toda do izvedbe ni prišlo radi tedanjih tragičnih svetovnih razmer. Bil pa je sklep, da bodi cirilmetodijska ideja vedno na programu **PKK**.

ANTON MERKUN

KRALJU SVETA

Kralj si kraljev! Tvoja last so narodi, države in prestoli.
Tisti, ki jim žezla daješ, v zlatih vencih se bleste oholi.
Previsoko so, da bi dosegli jih podložnih rok pomoli.
Bombnik in oklepnik njihove blagajne in prestole štiti.
Ti pa bos in z vencem trnja kot berač iztezaš roki goli.

Česa vsega bi vladarji morali od Tebe se učiti!
O, kaj vse bi v Tvoji krotki, sladki vladi mogli opaziti!
Tvoje žezlo je ljubezen. Na prestol — križ dal si se pribiti,
da podložnike nas nepokorne, Tebi zveste v vsem nikoli,
kot uporne angele ne mogel v večno brezno bi pahniti!

Kdaj zcvete Tvoj vek? Kdaj v dno ognjeno pahneš kneza razdejanja?
Kdaj boš narode potegnil k Svojim zubljem iz vrtincev klanja?
Zemlja ni več solz dolina, — pljuskajoča je krvi kotanja...
Glej pravične v težkem boju, Svoja zvesta, mučena krdela.
V zmage vrh božanska Tvoja moč jih naj iz svetih bitk poganja!

Kdaj žaljena, grenka srca naša vate bodo sladko zrla?
Kdaj vse narode, države Tvoja krotka bo oblast zajela?
Morda kmalu... Obla zemlje v vencu trnja je krvavo vzvela.
Naj bo Tvoja z vsemi srci, v sladki slogi naj Tvoj mir oznanja!
Vladaj, Kralj in Stvarnik naš! Le Tvoj naj bo vsak narod in dežela!

V DVAJSETEM STOLETJU

Niti v našem podružabljenem stoletju, —
dvajectem, odkar kot Kralj nam bil si križan,
po modrosti Tvoje božjem razodetju:
"Kdor krotak svoj vrh znižuje, bo povišan;
kdor na viške človečanstva drzno pleza,
z njih bo v zadnje dno odkrhan, strt, ponižan!" —
svojega namena zgled Tvoj ne doseza, —
boj za žezla in vrhunce nič ni stižan.
V našem v krčih preroda blaznečem veku
človek nič krotkosti Tvoji ni približan.
Klic Tvoj žejni hira v žalostnem odjeku,
samopašno razveljavljen, neuslišan...

Tvoja vsemogočnost v naši volji prosti
svojo sveto, zmagovito moč izgublja!
Stara igra se ponavlja v vsej ostroti:
krotki venomer odrihan čaka zadaj.
Človek z mrzlim, slepim srcem vedno globlje
rije v snov in vanjo mrtev se zabublja...
O, ne pusti več, da zlodej ruši v groblje
Tvoje delo, dneva zmage ne odklanjaj!
Zvrsti v bojne vrste trume, zveste Sebi!
Polni Tebe, z zmagovito silo zublja
mrtva srca naj iztrgajo pozebi —
in po njih vsem narodom sveta zavladaj! —

POVELJE

Vstani, plani v sedla žrtev, Kristusova konjenica!
Vrzi v brzi se pohod, kreposti tvojih plamenica
mračne, mlačne naj razvname, v svojih sil krdelo vključi,
v bridki bitki s črnim črtom izvojskuje z zmago Luči!
Tvoji roji vseh zablod razrušijo naj postojanke,
meče rdeče velesile naj zdrobé, sežgô nje zanke!
Doge sloge strte, razmetane, v bratsko skupnost strni,
duše suše smrtné reši, k vrelcem božjih jih povrni!

Bogdan Budnik

Bogec v neurju

"Pohvaljen bodi, Jezus Kristus... na vse večne čase! — Amen."

Sršenov Marko je že vedel, zakaj mu je božje linc pritrepetalo prav iz srede notranjosti.

Klobuk je vrtel v rokah in gledal po bregih raokoli.

Vdijlen od Drave, ki je za hip zablestela pod senco temne Ivančice na hrvaški strani, so se drenjali gorički vrhovi. Vsevprek so se klopotci nastavljalji sapi, ki se je v sunkih spuščala z oblakov nad ožarjenim Pohorjem. Veliki so zamolklo pozvanjali, migleci so čivkali kot prešerna otročad. Kot da so pele gorice same v utripih zorenja.

"...na vse večne čase... — Amen."

Stari bogec vrh Kogla je bil pošeavno zapičen v zemljo. Veliko hudih ur in viharjev je že šlo preko njega. Trpečemu je že veliko pluh pljusvalo v sveti obraz in lilo preko namuženega telesa. Nad Njegovo tepeno glavo je že toliko strel splevalo ščemečo krono groze nad goriciami. Vsa dolga leta... —

Sršenov Marko je vedel, zakaj je bil bogec vrh Kogla pošeavno zapičen v zemljo. Zato je še enkrat hvaležno pogledal na križu razpetega in šepnil:

"Pohvaljen bodi..."

Bogeca na Koglu so goričanci dobro poznali. Če so tovorili težke sode vina po beli cesti v Lotmerk, so ga videli s Kámenščaka in ga od tam pozdravljali. In kadar je težek voz škripal proti Ormožu po kameniti cesti preko Krčevin pod Humom, so se goričanci hvaležno ozirali proti Koglu.

Kajpak. — Odkar je stal bogec na Koglu, gorice niso več doživele tolikšne groze kot na tisti strašni binkoštni ponedeljek, ki se ga mlajši goričanci več ne spominjajo. Samo v tihem, boječem pripovedovanju starih ljudi je še živel. — Bog nas varuj! Takšna toča je pre padala izpod neba, kot da so zli duhovi prevrnili nad gorice vozove oglatega živca. Gorice je s trtami vred zbila v zemljo in silje je pomendrala, kot da se je preko njega podila čreda razbesnelih konj. Polomljene veje drevja so štrlele proti nebu kot pohabljeni udi goričke zemlje. V otdokih vode z bregov so ležali kupi pobitih ptičev. Potlej je mrtveča tišina legla nad pohabljene bregove kot izdolbena groza... —

Sršenov Marko je to še pomnil.

Sedaj pa se gorice rumenijo v polnosti zorenja. Goste kipijo vdiljen čez bregove, med katerimi dišijo cveteče ajde po dnikah. La-

stovke se premetavajo po ščemečem zraku, kot da jih je božja roka vrgla rahli sapi za igro. Nekje s trepetajočim glasom poje pastarica, ki ji v odgovor poka z bičem mladi voznik v globokem klancu med goriciami. Klopotci se zadovoljno hihitajo. Ožarjeno jabolko na jeruzalemskem zvoniku prežerno mežika iz dalje.

Sršenov Marko ve, zakaj mu je pred bogcem, ki je bil pošeavno zapičen v zemljo vrh Kogla, pritrepetal pozdrav prav iz srede srca.

Potlej se pokrije in gre naprej po klancu vrh gorice. Težek koš ga pritiska k tlom, da se opoteka za debelo palico.

Za ovinkom se še enkrat ozre proti križu. In se spusti v dniko.

Koš odloži na sončno podstenje.

Kure se obirajo pod brajdo; maček na predoknih mežika v sonce. Petelin je sprhotal na upognjeno jablan in zateglo zakikirikal, da je odmevalo preko doline, nad katero je plalo rezgetanje klopotcev.

"Mrha," zamrmra Sršenov Marko in se ozre proti Pohorju.

Bleščeča kepa oblakov se prepeli nad Veliko Kopo, kot potuhnjeno zvita pošast.

Sršenov Marko zavpije čez gorice na drugi breg, kjer podkaša Klanjševa Gerika.

"Hoj... Gerika... — Presmečev les pripravi, Gerika... — Viš, Pohorje ima čudno kapo... Kokot čepi na drevesu in kure se obirajo... — Bog nas obvarji buče ure! — Gorice tak lepo kažejo... —"

S trdo dlanjo narahlo poboža napeti giczd, ki izpod gostega zelenja trte silb za soncem.

Sršenov Marko se nekako ne more ločiti od gorice. Stoji na sépu in dolgo gleda v ožarjeno lepoto nad bregovi. —

Nad Pohorjem zamolklo zamrmra...

Sršenovemu Marku se je v prslih zganila bojazen...

"Križ božji," vzklikne Klanjševa Gerika in se naglo zravna. Z zapestjem si obríše znoj s čela in se ozre proti črnim goram v daljavi.

"Jezus, Marko, z janževcem poškropite!"

Potuhnjena pošast nad gorami se je zdramila. Steza ude in dviga mračno glavo. Iz notranjosti ji zamolklo hrope in piska. Napihuje se in plazi počasi naprej. Iz nozdrvi ji sikajo ščemeče iskre.

Leze nad gorice. Iz črnega gobca puha, da klopotci hlastno zastokajo. Jagnedi se pripognejo.

Kopičasti črni oblak se širi in leze naprej. Počasi... Nezadržno...

Na gorice pada groza mrtveče sence. Ugruč-
je trepeta kot pred grozečim udarcem . . .

Sršenov Marko skoči na sèp.

"Oj . . .," zavpije, kot da je šele sedaj za-
gedal poševno v zemljo zapičenega bogca na
Koglu.

Pošasti nad goricami je kanila s čela prva
debela ledeno mrzla kaplja znoja. Razletela
se je na drgetajočem listu, ki je skrival grozd.
Sršenov Marko je odskočil, kot da je padla
izpod neba žgoča iskra gorečega žvepla.

Med bregovi je zahreščalo. Zver nad njimi
je zaorila.

"O, o, . . .," zastoka Sršenov Marko in se
ozre proti nebu, pod katerim je zoprno gom-
mazela mračna sivina gostih oblakov.

Iz vsemirja je kihnilo in zavpilo. Dolgi, ža-
reči bič je mahnil vdiljen čez bregove.

Drevje okoli hrama zastoka. Jagnedi za-
jočejo.

Bogec na Koglu zatrepeta do podnožja.
Mlada jagned ob njem ga bije čez obličje,
preko katerega se je zlil ledeni curek izpod
neba. Niha . . . Trza . . . Pripogiba se . . .

Sršenov Marko kleči na mokri zemlji vrh
sèpa in dviga roke proti nebu . . .

"Šveta nebesa," zavpije.

Nihajoči križ na Koglu udarja naravnost
ob njegovo razganjajočo bojazen . . .

Dvigne se. Oprime se kola. V zamaknjeno-
sti strahu niha s križem, ki se mu izgublja v
gosti kopreni ledeno mrzlih curkov . . .

"O, o . . . — Križ se podira," zavpije iz vse
grlice. "O, o . . ."

Krili z rokami pred seboj, pa se ne more
ganiti.

"O, o . . . — Bogec se podira! — —"

Mrtveča groza ga je zakopala v razmočeno
ilovico. Preko oči mu lije voda, da se nihajoči
bogec izgublja v nedogled . . .

Potlej se z vso silo vrže naprej.

"Ne . . . ne . . . — Bog . . . — — če se bogec
podre. Oh . . ."

Iz sive, žumeče koprene dežja se mu že iz-
motavajo ubijajoče slike tistega binkoštnega
ponedeljka . . .

"Oh, ne . . ."

Opatika se sépu naprej. Lijoča koprena se
zgoščuje vedno bolj in bolj. Bliski jo sekajo.
Vedno bolj ščemeči so. Treskavica ga gluši.
Nihajoči križ se je izgubil v gomazeči, žumeči
kopreni . . .

Sršenov Marko se ruši na kolena. Grabi se
za travo. Dviga se in pada. Po štirih se zale-
tova naprej kot tepena žival. Skeleči udarci
bliska ga postavljajo na noge in podijo naprej.
Po klancu med kužami; mimo trepetajočih
trt . . .

Na vrata udarja. V okna kriči.

"Hoj! — Hoj! — Bogec se podira . . . —
Oh . . . — —"

In se preriva naprej skozi blato, grom in
ledeni dež . . .

Ob čelu se mu razleti ledena kroglica.

"Ooo . . .," zavpije iz vsega napona. "Lju-
dje božji . . . Bogec . . . bogec se podira . . .
—! Toča . . . — — Točaaa . . . — —"

Drgetajoči goričanci za niskimi okni se spo-
gledujejo z velikimi očmi.

"Kaj? — Kaj kriči stari Sršenov Marko?"

— Bogec se podira . . .? — — Bogec se po-
dira . . .!"

Vrata se s treskom odpirajo.

Goričanci padajo iz hramov.

Po blatnem klancu se motovijo proti Ko-
glu; za krikom starega Sršenovega Marka.
Po lepljivih, globokih mlakužah gazijo, da
jim umazana, razhojena voda brizga čez lica.
Lovijo ravnotežje in se z rokami grabijo za
spolzko, gomazečo glino. ženske dvigajo skle-
njene roke proti nebu. Mokre rute se jim le-
pijo na lase in tilnike. Obleka se jim oprje-
jema prsi, blatna krila se lovijo stegen . . .

Sršenov Marko se zaletava preko trate na
robu goric proti križu.

Sedaj ga vidi, kako se tepen sklanja čisto
k tlom . . .

Razširi roke in teče skozi dež in sikajoče
udarce redke toče . . .

"Bogec . . . — Bogec . . . — Saj . . . saj . . .
— — Ne! — Oh, ne! — —"

Po spolzki, strmi travi mu drsa. Pada na
hrbet. Z rokami in nogami se poriva naprej . . .

Blisk mu jemlje vid. Grom ga gluši. Toča
mu bije zalite oči . . .

"Bogec," stoka.

"E, e . . . — Oj . . ."

Krčevito se zravnava. Kot da je napel zadnje
moči. Opoteče se in pade ob staro križevo
deblo. Oklene se ga, kot da ga hoče zapičiti
do srčike goričke zemlje. Huda ura, ki maje
križ na Koglu, ga zanaša . . .

Zapiči noge v polzečo zemljo in se z vso silo
opre ob sveti les. čuti njegovo skelečo težo na
ramenih.

Viharni sunki udarjajo čez vrhove. Gosti
curki izpod neba mu bičajo obraz, ki v grozi
strmi v otrplega Križanca nad seboj. Zobje
mu šklepetajo. Krčevito stisnjeni prsti ob
križu mu drhtijo.

čuti, kako teža Boga seda nanj. Z zadnjimi naponi sil se opira ob odmikajočo zemljo, da bi ga zadržal...

Vihar tuli. Zver nad gorici hrope, sika žareče bliske...

Bogec pada... Nezadržno...

Toča udarja ob stari les božje podobe...

"O, o, o..."

Vedno bliže k njemu prihaja bleda podoba trpečega Boga. Vedno bolj ga pritiska v slabotno ničevost. Konci prebodenih nog se mu že zajedajo v čelo...

"Bog... Bog... — Ne... Oj... Ne..."

S trepetajočimi ustnicami poljublja otrple prste Križanega, ki se mu z milim obrazom bliža vedno bolj. Širi jih v grozi, da mu ledena voda zaliva grlo...

"Pomagajte," davi iz zalitega golaunca. "Ljudje božji... Pomagajte! — Ne vidite? —! — Bogec se podira... — Kaj čakate? — Ne vidite... da... se sam bogec podira... — O, o... —"

še drži. Stari udi mu pokajo. Sapa mu že pohaja. Moči naglo ginejo...

Nad goričko zemljo divja spuščena zver.

Klopotei ne pojo. Stokajo v viharu. Vetrnice ječijo. Razmočene deske samo pridržano ihtijo. Kot da so jih zalile solze... — —

Po vseh grábicah in klancih me1 goricami

tečejo goričanci. Skozi hudo uro se opotikajo iz vseh koncev na vrh Kogla. Krik starega Sršenovega Marka jih je priklical. Odlmeval jim je v trpečih dušah. Tuleči vihar nad goricami ga je ponavljal...

Vesoljni grom jim ori v notranjost, žgoči bliski jih priganjajo...

Na gorice pada toča...

In bogec na Koglu se podira...

Sršenov Marko jih vidi kakor iz odmaknjene sna, kako iz vseh koncev gredo skozi gosto neurje. Z močnimi rokami grabijo za križ in ga dvigajo. Postavijo ga pokonci. Zravnane ga pa držijo v hudi uri. Trdno.

Vihar se premetava čez zemljo. Grom ori. Bliski sikajo.

Sršenov Marko se blaženo nasmehuje:

"Čuli so me! — Le... — Bogec stoji! —"

Seda pod sveti les kot pod prestol božji.

Sliši goričance, kako se menijo:

"Bolje ga bo treba postaviti! — Na kamnite temelje! Postrani je že stal — revež..."

Curki dežja bijejo goričancem v lica. Za vratove jim gomazi mrzla voda, ko se ozirajo proti Križanemu, ki visoko nad njimi blagoslovja prestrašeno zemljo... — —

Ko posije sonce, se med unitimi vrhovi samo mlade meglice razdajajo lepemu dnevu...

STANKO KOCIPER

Slovensko bogoslovje v izseljenstvu

Junija leta 1945 je bil izdan reskript kardinalske Kongregacije za semenišča in univerze, ki je priznal skupino ljubljanskih bo-

goslovcev in profesorjev ljubljanske teološke fakultete, kateri so se nekaj tednov prej umaknili iz domovine, kot ljubljansko bogoslovno semenišče in teološko fakulteto. Tako imata od tedaj dalje do danes omenjeno semenišče in fakulteta dva dela; prvi je v domovini, drugi pa v izseljenstvu. Ta drugi del, ki ga kratko imenujemo slovensko semenišče v izseljenstvu, je prehodil do danes razne postaje svojega križevega pota, zakaj emigracija, zlasti v svojih prvih letih, ni lahka reč, kot more potrditi vsak izseljenec, razen če je odšel s kapitalom v tujino. Te naše postaje so bile po vrstnem redu te-le: benediktinska opatija Praglia pri Padovi, škofijsko semenišče v Brixnu na južnem Tirolskem, koncentracijsko taborišče v Bagnoli pri Neaplju, San Luis v argentinski provinci istega imena. Na vigilijo sv. francoskega kralja, po katerem nosi ime omenjena provinca, pa je semenišče moralo zapustiti San Luis in oditi na svojo novo postajo, ki bo v Adrogué-ju pri Buenos Airesu. Ali bo to zadnja postaja? Mogla bi biti zadnja v dveh pomenih. Ali tako, da bi se semenišče tu razpustilo prej ali slej, ali pa tako, da bi se preselilo domov in bi se tako zila prvi in drugi del v enotno semenišče oziroma teološko fakulteto.

Na vseh postajah našega pota nas je spremljalo vprašanje, čemu je sploh to posebno semenišče za slovenske kandidate v izseljenstvu. To vprašanje se je posebno ostro zastavljalo ob spremembi postaje, ki je vedno pomenila zaostritev krize, v kateri živi to semenišče. Zato ni čuda, da tudi ob tej zadnji preselitvi, ko je semenišče zašlo v krizo hujše vrste.

ČEMU STA TOREJ TO SEMENIŠČE IN TEOLOŠKA FAKULTETA. Priznana sta bila na osebno pobudo papeža Pija XII. In prvi dve leti je omogočala njun obstoj skoro izključno samo denarna podpora istega sv. očeta. Prvo uro, ko je izvedel za nesrečo našega ljudstva maja meseca temnega leta 1945, je nakazal zanju deset tisoč dolarjev. Pozneje je dodal še nad pol milijona italijanskih lir. Stalno pa ju seveda ni mogel finančno vzdrževati. Od tedaj pa, ko je ta podpora usahnila, čuti semenišče, da je sv. oče le eden.

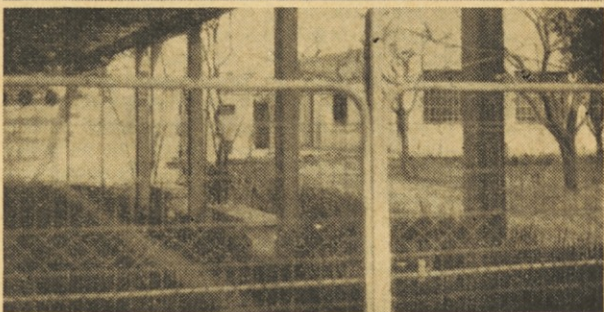
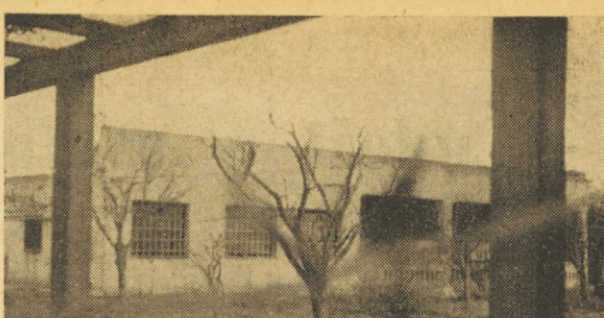
Čemu torej posebno slovensko semenišče? Zato, da se vzgajajo v njem slovenski duhovniki. Najprej tisti, ki so že kot bogoslovci leta 1945 zapustili domovino, potem pa tisti izmed slovenskih fantov, ki žele postati slovenski duhovniki, ki se bodo vrnili delovat v slovenske škofije, kadar bo vrnitev v domovino možna. Ali je za ta namen potrebno **POSEBNO** slovensko semenišče? Kakor so razmere, je potrebno. V tujih semeniščih ne bodo vzgajali slovenskih duhovnikov; to je takih, ki bi bili sposobni in voljni delovati v slovenskih škofijah. Tuje semenišče bi vzgajalo naše bogoslovce za svojo škofijo ali škofije. Navadno bi novemu duhovniku niti dovolili ne, da bi se mogel vrniti v domovino, če tudi bi se hotel.

Papež Pij XII. hoče, da se duhovniki, ki so se morali izseliti iz svoje domovine pod pritiskom političnih razmer, vrnejo nazaj, kadar jim bo to možno. Tudi bogoslovci iz vrst prisiljenih izseljencev naj se vzgajajo za duhovnike v škofijah, iz katerih so izšli, in naj se vrnejo nazaj v domovino, kadar se bodo mogli.

Ta papeževa volja nam kaže, da sedanji papež modro upošteva naravni red. Vzvišen je nad vsakim nacionalizmom. Do vseh narodov pravičen in enako očetovsko dober. Razumljivo pa je, da tisti, ki stoje pod papežem, nimajo vedno tiste katoliške univerzalnosti, ki izključuje vsak narodni egoizem in ozke delne cilje, nasprotne katoliški harmoniji med narodi. Vsi smo udje istega skrivnostnega telesa. Na telesu pa je vsak ud potreben. Vsak mora vršiti nalogo, ki je njemu lastna. Izvrševati jo mora na mestu, kamor je postavljen.

Dokler je količkaj utemeljeno upanje, da se bodo slovenski mladeniči v izseljenstvu, ki se odločajo za duhovniški stan, mogli kdaj kot duhovniki vrniti v domovino, je utemeljeno tudi semenišče, v katerem se vzgajajo, in je upravičena teološka fakulteta, na kateri naj se temeljito izobražujejo, da bodo nekoč mogli delovati v svoji domovini.

Poleg te temeljne naloge pa opravljata posebno slovensko semenišče in teološka fakulteta še druga opravila. Sta hrbtnica katoliške kulture med slovenskimi izseljenci. Živ simbol domovine. Mogočna klicarja, ki vzdržujeta trezno misel na domovino in vrnitev vanjo, kadar bo ta možna. Za domovino ni najhujše to, da mora biti toliko njenih otrok po krivdi razmer zunan v tujini. Slabo bi pa bilo, če bi se njeni izseljenci vtopili v tujem morju, izgubili smisel za slovensko skupnost

Slika levo nam prikazuje slovenske bogoslovce pri delu in jelu ob preurejanju hiše v Adrogu za slovensko semenišče, dočim nam slike tu zgoraj kažejo še nepreurejeno poslopje semenišča od treh strani (Foto DŽ)

in domovino. Zato opravlja vsak, ki v tujini vzdržuje misel o nepopačeni domovini, odlično domoljubno delo.

Zavračati moramo tako umevano katoliško univerzalnost, ki pozablja na narodnost ali ji je celó sovražna. Božja volja je, da živimo kot udje svojega naroda. Sam papež nam jasno tolmači to božjo voljo. Tudi kot katoličani ne smemo nikdar pozabiti, da smo Slovenci.

Zavrtni pa moramo tudi pesimizem, ki se pojavlja ob vprašanju o našem semenišču. Nekateri hočejo stvar že v začetku odpraviti z besedo "saj se ne da". Kako bi se ne dalo! Če je stvar pametna, se da tudi izpeljati. Le resnične volje je treba in smisla za duhovne reči. Papež sam nam je pokazal, da je naša stvar pametna. Nakazal nam je rešitev. V prvih letih nas je sam obilno podprl. Nadaljevati pa seveda moramo sami. Toliko skupnih del smo že zmogli, takó doma kot v tujini. Kako bi ne zmogli še tega!

Rektor dr. ALOJZIJ ODAR

Čudeži v svetniških postopkih

Pri razglašenju umrlih za blažene ali blaženih za svetnike zahteva Cerkev tudi čudeže. Takole določa kan. 2116 § 1 cerkv. zakonika: "Za razglasitev božjega služabnika za blaženega se zahtevajo poleg čednosti v heroični stopnji ali mučeništva še čudeži, ki so se izvršili na njegovo priprošnjo." A tudi za razglasitev blaženih za svetnike se terjajo novi čudeži. "Pri blaženih, ki so bili redno razglašeni za blažene, se za razglasitev za svetnike zahteva potrditev dveh čudežev, ki sta se zgodila po redni razglasitvi za blažene. Pri blaženih, ki so bili razglašeni enakovredno, pa se za razglasitev za svetnika zahteva potrditev treh čudežev, ki so se zgodili potem, ko se je izvršila enakovredna razglasitev za blažene" (kan. 2138). Po redni poti se razglašajo božji služabniki, ki so umrli po l. 1534., na "enakovreden način" pa starejši, o katerih se je trpelo, da so se častili kot blaženi že pred l. 1534.

Za razglasitev blaženega za svetnika se zahtevata torej najmanj dva čudeža, za razglasitev božjega služabnika za blaženega pa dva do štiri. Število zavisi od tega, s kakšnimi dokaznimi sredstvi so se v obeh postopkih, škofijskem ali apostolskem, dokazovale čednosti božjega služabnika, če so podale v obeh postopkih dokaz o čednosti priče, ki so same poznale umrlega, ali če so priče, zaslišane v apostolskem postopku, vsaj svoje znanje dobile od njih, se zahtevata dva čudeža. Če so bile priče v škofijskem postopku take, ki so same poznale umrlega, priče v apostolskem postopku pa take, ki so zvedele za čednosti od takih ljudi, ki so sami le slišali pripovedovati o njih, sami pa umrlega niso poznali, se zahtevajo trije čudeži. Če pa so se v obeh postopkih dokazale čednosti samo po sporočilu in listinah, so potrebni štirje čudeži (kan. 2117 cerkv. zakonika).

Čudeži se nujno zahtevajo, če naj se razglasi za blaženega spoznavalec, torej oseba, ki je na zemlji s svetim življenjem dajala pričevanje za Kristusa. Pri mučencih pa, ki so s svojo smrtjo dali pričevanje za vero, pa se čudeži nujno ne zahtevajo. Pri njih zahtevajo takozvana znamenja; to so izredni dogodki, ki pa niso čudeži v pravem pomenu besede; ta znamenja se morejo izvršiti ali po smrti mučenca ali ob njegovi smrti ali celo v njegovem življenju; sem spadajo n. pr. preroške napovedi, ki jih je mučenec napovedal v življenju. Pri spoznavalcih pa se nasprotno upoštevajo le pravi čudeži, napravljeni na njih priprošnjo po njihovi smrti. Tako je določeno danes. Po določbi Benedikta XIV. pred dve sto leti pa je le en čudež moral biti napravljen po smrti, drugi je mogel biti že za življenja.

Če pri mučencu niti znamenj ni, more dati papež spregled od njih. Tako je papež Pij XI. leta 1935 razglasil za svetnika angleškega mučenca blaženega Janeza Fisherja Tomaža Mora, Pij XII. pa l. 1950 mlado italijansko mučenico Marijo Goretti. Pogoj za spregled od znamenj pa je, da sta jasno dokazana mu-

čeništvo in njegov vzrok tako v materialnem kot v formalnem pogledu (kan. 2116 § 2 cerkven. zak.).

Čudeži se tudi ne zahtevajo pri "enakovredni razglasitvi", ki smo jo zgoraj omenili. Tako je bil razglašen za blaženega Albert Veliki in l. 1831. za svetnika in cerkvenega učnika, čeprav ni bilo nobenega čudeža. Seveda so ga častili že pred l. 1534.

ŠTEVILO SVETNIKOV NARAŠČA

Iz povedanega sledi, da se pri veliki večini svetniških razglasitev zahtevajo čudeži. Svetniških razglasitev pa je v našem času veliko. Papež Pij XI., ki je vladal od l. 1922 do 1939, je razglasil 34 SVETNIKOV in 496 BLAŽENIH. V štiri sto letih, od Lutrovega nastopa do sedaj veljavnega cerkvenega zakonika, torej od l. 1517 do 1917, je bilo razglašanih 113 SVETNIKOV in 542 BLAŽENIH. Pred šestnajstim stoletjem pa so papeži razglasili s formalnim odlokom 53 svetnikov. Prva slovesna razglasitev za svetnika, ki jo je izvršil papež, je bila l. 993, ko je Janez XV. kanoniziral augsburškega škofa sv. Urha. Tudi prej je seveda Cerkev častila svetnike, a kanonizacij, ki bi jih izvršili papeži, takrat še ni bilo. Od l. 993 do 1939, ko je nastopil Pij XII., je bilo torej točno 200 SVETNIKOV formalno razglašanih.

V našem času število razglasitev za blažene in svetnike narašča. V lanskem svetem letu smo zlasti pogosto brali o takih razglasitvah; tudi letos jih je že nekaj bilo, več jih je pa še napovedanih.

TUDI DANES ČUDEŽI

Te svetniške razglasitve nam pričajo, da se tudi danes gode čudeži. Za vsakega novejšega svetnika spoznavalca so bili potrebni najmanj štirje čudeži, preden je dosegel čast oltarja; dva za razglasitev za blaženega in dva za razglasitev za svetnika.

Modernemu človeku, čigar vera je tako silno slabotna, če že ni umrla, je mučno, ko sliši govoriti o čudežih v današnjih dneh. Danes se čudeži ne gode, se glasi njegovo prepričanje. Čui, o katerih se pripoveduje v prejšnjih časih, so bajke ali vsaj dokazani niso. Toda danes je čudež izključen!

A vendar ni tako. Čudež je kljub svoji izrednosti tako pogosten pojav, da cerkveni zakonik navzlic svoji resnosti z njim računa. Zahteva ga kot dokazno sredstvo.

NAJPREJ SVETO ŽIVLJENJE ALI MUČENIŠTVO

Za blaženega in potem za svetnika Cerkev razglasi človeka, o katerem je dokazano, da je svetniško živel ali da je pretrpel mučeništvo. Svetniško življenje ali mučeništvo morata biti jasno dokazana v izredno strogih postopkih, v katerih ima vsak vernik razen spovednika dolžnost, da sporoči, čeprav ni bil k temu pozvan, kar se mu zdi, da govori proti čednosti ali čudežem ali mučeništvu božjega služabnika (kan. 2023 cerkv. zak.). Le spo-

vednik osebe, za katero gre zaradi spovedne molčečnosti nima te dolžnosti.

Pri spoznavalcu, ki naj se razglaši za blaženega, se mora trdno ugotoviti "HEROIČNA STOPNJA BOŽJIH ČEDNOSTI VERE, UPANJA IN LJUBEZNI DO BOGA IN BLIŽNJEGA IN POGLAIVITNIH ČEDNOSTI, MODROSTI, PRAVIČNOSTI, ZMERNOSTI IN SRČNOSTI TER Z NJIMI SORODNIH" (kan. 2104 cerkv. zak.). Te čednosti in njih junaške stopnje se morajo trdno dokazati v postopkih proti ugovarjanju posebnega uradno nastavljenega branilca vere, kot se imenuje, in njegovih pomočnikov. Z vsem aparatom, ki mu je vedno na razpolago, skuša branilec vere izluščiti resnico o svetniškem življenju božjega služabnika, za čigar beatifikacijo gre. Njegovo stališče v pravdi ni težko. Posamezno čednost in nje heroično stopnjo mora dokazati tisti, ki trdi, da jo je umrlj imel. Dokazi pa morajo biti docela polni; kot dokazna sredstva se dopuščajo le priče in listine (kan. 2019 cerkv. zak.). Vsak sum in dvom se morata razrešiti. Vsepovsod mora sijati čednost v junaški meri. Branilec vere porabi vse, kar govori proti; zato mu je ljudska govornica nadela ime "hudičev zagovornik".

TRI SEJE

Ko so preiskave o čednostih končane, na treh sejah o njih razpravljajo. Prva je pred kardinalom poročevalcem o stvari v navzočnosti prelato in svetovalcev. Branilec vere predloži svoje ugovore, odvetnik pa svoje odgovore nanje. Druga seja je pred vsemi kardinali, ki so člani obredne kongregacije, v katere pristojnost spadajo svetniške zadeve. Navzoči so tudi prelati in svetovalci. Branilec vere predloži svoje ugovore in težave, odvetnik pa nove odgovore. Kardinali pa odločijo, ko zaslišanjo svetovalce, ali se more s postopkom nadaljevati. Po razpravi kardinal načelnik stvar predloži papežu in ga obvesti ne le o izidu razprave, marveč tudi o glavnih razlogih, ki so se navajali za in proti. Če je stvar ugodno izpadla, je nato tretja seja pred papežem v navzočnosti kardinalov, prelato in svetovalcev. Na tej seji imajo svetovalci, prelati in kardinali le posvetovalen glas, odloča pa papež. Če je papež odločil, da so čednosti v junaški stopnji dokazane, ukaže izdati odlok, kjer se v papeževem imenu avtentično razglaši, da je dobro dokazano, da je božji služabnik imel vse čednosti v heroični stopnji (prim. kan. 2105—2115 cerkv. zak.).

SVETOST JE DOKAZANA, A KLJUB TEMU SE ZAHTEVAJO ČUDEŽI

Vse te preiskave in sodbe brez dvoma ustvarijo moralno izvestnost, da je umrlj res imel čednosti v heroični stopnji in da je v njih umrl in je torej gotovo v nebesih, zakaj odhajajoč s te zemlje je upravičeno mogel reči: "Dobri boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik" (2 Tim 4, 6—8). Papež bi ga torej mogel razglasiti za blaženega.

Navzlic temu pa Cerkev že od nekdaj zahteva za svetniško razglasitev tudi čudeže. Odkar so si papeži s konca prvega tisočletja,

zlasti pa z Aleksandrom III. (1159—1181) pridržali končno sodbo pri razglasitvi svetnika, se zahtevajo čudeži. Papež Honorij III. je leta 1225 že izdal posebne določbe o pričah, s katerimi se dokazujejo čednosti in čudeži pri razglasitvi za svetnika.

S čudeži Bog zagotovi, da je umrlj res v nebesih in da je božja volja, naj se zveličani posebej časti na zemlji. Silno važna stvar je razglasitev koga za svetnika. Zato se Cerkev tega ne upa storiti brez izrednega božjega potrjenja, ki se javlja v čudežu.

NEKOLIKO DRUGAČE PRI MUČENCIH

Pri mučencih je stvar nekoliko drugačna. Cerkevni očetje namreč enoglasno uče, da se po Kristusovi volji mučenci s svojo krvjo očistijo vseh madežev na duši, kakor se očisti krščeneec s krstom. Sklicujejo se pri tem na Kristusove besede: "Vsakega, kdor bo mene priznal pred ljudmi, bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom" (Mt 10, 32). "Kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel" (Mt 10, 39). "Kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje" (Jan 12, 25). Treba je torej le dokazati, da je božji služabnik pretrpel mučeništvo, pa je dokazano, da je v nebesih. Dokaz o mučeništvu je lažji in bolj razviden kot pa dokaz o čednosti in njih junaški stopnji. Seveda pa tudi dokaz o mučeništvu ni vedno brez težav. Zato določa kan. 2116 § 2: "Če je jasno dokazano mučeništvo in njegov vzrok tako v materialnem kot v formalnem pogledu, a ni čudežev, more sveta kongregacija odločiti, ali v tem primeru zadoščajo znamenja in če teh ni, ali naj se zaprosi papež, da v tem primeru podeli spregled od zahteve po čudežih." Pri mučeništvu more nastati zlasti pomislek, ali je mučeneec res vztrajal pri svoji junaški odločitvi do konca. Kadar bi kak sum o tem obstojal, mučeništvo ni jasno dokazano.

PRAVI ČUDEŽI

Čudeži, ki se zahtevajo za razglasitev za blaženega ali za svetnika, morajo biti čudeži v polnem teološkem pomenu besede, torej PRAVI ČUDEŽI. Tak čudež je čutno zaznaten učinek, ki presega naravne zakone in ga je napravil Bog. Čudež more biti fizičen ali psihičen. Fizični je tisti, ki je zaznaten sam v sebi, n. pr. ustvarjenje, nenadno ozdravljenje. Psihičen pa je čudež, ki je zaznaten po učinkih; ta more biti ali v umskem redu n. pr. dar jezikov, dar prerokovanja, ali pa v moralnem redu, n. pr. nenadno spreobrnjenje (tako n. pr. spreobrnjenje Savla pred Damaskom). Pri svetniških postopkih se oziramo le na fizične čudeže.

Čudeže je treba dokazati. Nobenega dvoma ni, da Bog more čudež napraviti. Saj je vse-mogočen. Dela pa čudeže iz treh razlogov. Prvič zato, da potrjuje svoje razodetje. Drugič zato, da potrdi svetost ali mučeništvo božjega služabnika ali blaženega. Tretjič pa zato, da pokaže svojo dobroto.

ČETVERNA RESNIČNOST

Čudeži, ki se omenjajo pri svetniških postopkih, so napravljeni, kakor smo že rekli, zato, da se potrdita svetost ali mučeništvo.

Pri takem čudežu je treba dokazati štiri stvari. Te so:

1. ali se je čutno zaznatni učinek, ki naj bi bil čudežen, res izvršil in takó, kot se zatrjuje (ZGODOVINSKA RESNIČNOST);

2. ali ta učinek res presega vse naravne zakone (FILOZOFSKA RESNIČNOST);

3. ali ga je treba pripisati Bogu kot avtorju (TEOLOŠKA RESNIČNOST);

4. ali je bil čudež napravljen na priprošnju božjega služabnika oziroma blaženega in more zato služiti kot dokaz njegove svetosti (ODNOSNA RESNIČNOST).

ZGODOVINSKA RESNIČNOST se pri čudežu da dokazati, če so podani potrebni pogoji. Čudež je namreč čutno zaznatni učinek. Tak učinek pa se da ugotoviti, če je n. pr. težko bolan človek nenadno ozdravel, se tako ozdravljenje pač da ugotoviti, če so navzoči poznali bolnikovo bolezen in bolnika videli neposredno pred ozdravljenjem in takoj po ozdravljenju.

Glede FILOZOFSKE RESNIČNOSTI pri čudežu je reči tole: ne vemo, kako daleč segajo naravni zakoni in sile; toda večkrat moremo za gotovo spoznati, kako daleč v določenih okoliščinah ne morejo seči. Če pa se je kot dogodek tako izvršil, da tja niso mogle seči naravne sile, je dogodek čudežen. Dobro vemo n. pr., da se po naravnem zakonu le na besedo in v trenutku nikdar ne ozdravi razpase na rakova bolezen, in da se tudi nikdar ne bo. Če se je torej to kdaj zgodilo, je bil čudež.

Če je dognana filozofska resničnost, je podana tudi že TEOLOŠKA RESNIČNOST. Pri čudežih, ki so takšni, da presegajo sile vsake ustvarjene narave, tudi angleske, je to samo po sebi umevno. Napraviti jih je mogel le Bog. Tak čudež je n. pr. stvarjenje. Pri čudežih pa, ki presegajo le sile čutne narave, pa sklepamo na božje avtorstvo iz okoliščin, ki izključujejo, da bi bil ta čudež delo hudobnega duha.

ODNOSNA RESNIČNOST se da dognati iz okoliščin, v katerih je bil čudež napravljen. Če se je bolnik, ki je bil čudežno ozdravljen, zatekal v molitvi k določenemu božjemu služabniku, sklepamo, da je bil ozdravljen na njegovo priprošnjo. Bog je s tem potrdil, da je dotični božji služabnik v nebesih. Bog brez povoda ne dela čudežev in ne more dopustiti, da bi se s čudežem potrjevalo nekaj neresničnega, v tem primeru to, da je v nebesih umrl, ki ga tam ni.

Če se je bolnik priporočal kanoniziranemu svetniku in božjemu služabniku, se priprošnja pripisuje kanoniziranemu svetniku. Če pa se je priporočal dvema ali več božjim služabnikom, ostane neodločeno, na čigavo priprošnjo se je čudež zgodil, razen če se iz okoliščin ali po zasebnem razodetju dožene kaj drugega.

BENEDIKT XIV. O ČUDEŽNIH OZDRAVLJENJIH

Kot čudeži se pri svetniških postopkih navadno predlagajo čudežna ozdravljenja. Sam cerkveni zakonik to predpostavlja. "Kre gre, določa kan. 2118 § 2, pri razpravljanjih o čudežih zelo pogosto za presojanje ozdravljenja od kake bolezni, morata biti za izvedenca —

(ki ju zahteva § 1 istega kánona) — dva bolj znana zdravnik ali kirurga, dá, če je mogoče, naj se izberejo specialisti za prepoznavanje in zdravljenje bolezni, za katero pri predloženem čudežu gre."

Pred dobrimi dve sto leti, v letih 1734 do 1738, je izšlo v Boloniji znamenito latinsko pisano delo o razglajenju za blažene in blaženih za svetnike. To delo je še danes zelo važno za spoznavanje svetniških postopkov. Napisal ga je namreč učeni PROSPER LAMBERTINI, ki je dve leti potem, ko je delo izšlo, postal papež in kot Benedikt XIV. vladal Cerkev od l. 1758. Kot papež je . . različnimi apostolskimi konstitucijami skladno z gornjim delom uredil svetniške postopke. V četrtri knjigi, prvi del, poglavje osmo omenjenega dela govori avtor o tem, kako se presojajo ozdravljenja, o katerih se trdi, da so čudežna. Za čudežno, pravi, se more imeti le ozdravljenje, ki se je izvršilo v naslednjih šestih okoliščinah, ki pa morajo biti vse neovrgljivo dokazane po pričah in zdravniških sodbah. Okoliščine so te:

1. Bolezen mora biti težka, neozdravljiva ali vsaj zelo težko ozdravljiva.

2. Bolezen ne sme biti v zadnjem stadiju ali neposredno pred krizo. Zakaj v takem stadiju je naravno, da večkrat nastopi nenadna sprememba.

3. Ne smejo se uporabljati zdravila; če pa so se, se mora vsaj dokazati, da so bila brez koristi.

4. Ozdravljenje mora biti nenadno in izvršeno v trenutku. Zato se ne šteje za čudež ozdravljenje, ki se izvrši postopoma, čeprav je že popolno.

5. Ozdravljenje mora biti popolno brez posledic bolezni; tako da se more ozdravljeni takoj vrniti k svojemu poklicnemu delu.

6. Ozdravljenje mora biti trajno; ne sme se ponoviti bolezen, ki bi izvirala iz ostankov ozdravljene bolezni.

Podobne varnostne mere predpisuje Benedikt XIV. za presojanje tako imenovanih negativnih čudežev. Negativni čudež je tak čudež, v katerem ne nastopi kaka sprememba, marveč se ohrani prvotno stanje, čeprav bi po naravnih zakonih morala nastopiti sprememba. Sem spadajo n. pr. če kdo ostane v požaru nedotaknjen, ko bi moral zgoreti, ali se ne potopi, ko bi se po naravnih zakonih moral potopiti. Pri teh čudežih se mora skrbno preiskati, za kakšno nevarnost je šlo in ali je res bila rešitev po naravnih zakonih izključena.

KAKO DANES UGOTAVLJAJO ČUDEŽNA OZDRAVLJENJA

Lansko leto je uradnik kardinalske kongregacije sv. obredov, v katere pristojnost spadajo po kan. 253 § 3 in kan. 1999 § 2 svetniški postopki, mons. S. Indelicato v španski reviji za kanonsko pravo (Revista española de Derecho canónico 1950, 859—883) priobčil zanimivo razpravo z naslovom Criteriología jurídica del milagro en las causas de beatificación y canonización, ki govori o današnjem pravnem presojanju čudežev v svetniških postopkih. O tej stvari se v kanonistični literaturi malo piše. Iz zgornje razprave pov-

zemam naslednje stvari o presojanju ozdravljenj, o katerih se trdi, da so čudežna. O boleznih sami velja:

1. Bolezen mora biti težka. O ozdravljenju od lahke bolezni se sploh ne razpravlja, četudi je čudežno.

2. Bolezen mora biti organska. Če je bila bolezen psihična ali funkcionalna, se o ozdravljenju ne razpravlja, četudi bi moglo biti čudežno.

3. Organska bolezen mora biti težka bodisi sama na sebi bodisi z oziranjem na bolnika. Ne zanteva pa se, da bi morala biti smrtna.

4. Bolezen mora biti takšna, da se da točno ugotoviti.

Ko se presoja ozdravljenje, se morata najprej ugotoviti natančna diagnoza bolezni, tako splošna kot diferencialna, nato pa tudi njena prognoza. Vedeti je torej treba, za kakšno bolezen gre in kako se taka bolezen razvija in kakšen je njen izid.

Diagnozo ugotove zdravniki. Kan. 2118 cerkv. zak. zahteva, da se morata že v začetku razpravljanja o čudežnih ozdravljenjih pozvati dva znana zdravnika, če mogoče specialista, če oba soglasno zavrzeta čudež, se postopek ne sme nadaljevati.

Zaslišati je treba zdravnike, ki so ozdravljenega zdravili (kan. 2028 cerkv. zak.). Vrh tega pa morata čudežno ozdravljenega, če še živi, preiskati dva službeno določena specialista zlasti glede tega, kako je ozdravel in če je ozdravljenje popolno.

Čudežno ozdravljeni pa mora priti tudi pred sodišče, ki ga zasliši o njegovi bolezni in ozdravljenju. Pripuščajjo pa se tudi indirektni prič. Dokazi se morajo zbrati po strokovnem zdravniškem kriteriju in po pravem. Vsa nesoglasja morajo biti odpravljena.

Kadar se mnenja zdravnikov ne vjemajo, se mnenje vsakogar natančno presodi; pretehtajo se razlogi za mnenje in se upošteva tudi sposobnost posameznega zdravnika.

Če se diagnoza bolezni ne da točno ugotoviti ali če se zdravniki pri nje določanju ozirajo samo na domneve, se nadaljnje razpravljanje odloži.

Ko so diagnoza, prognoza in ozdravljenje ugotovljeni, se začne presoja preko ravni značaj ozdravljenja. V veliko primerih je značaj prekonravnosti v tem, da je ozdravljenje nastopilo nenadoma. Izključen je bil čas, ki je nujen činitelj pri naravnem ozdravljenju. Nenadnost ozdravljenja pa more biti ali absolutna ali relativna. V prvem primeru nastopi popolno ozdravljenje res v trenutku, v drugem se izvrši v kratkem času, ki pa je tako kratek, da se v njem ne more izvršiti po naravnih zakonih. V primeru relativne nenadnosti pa treba seveda natančno preučiti, ali je res naravno ozdravljenje izključeno. Moderna medicinska veda in izkustvo sta dogonalvasaj približno dobe, ki se za ozdravljenje določenih bolezni zahtevajo.

Papež Pij XII. je ustanovil pri kongregaciji sv. obredov posebno komisijo priznanih medicinskih strokovnjakov, ki daje strokovna mnenja o boleznih in ozdravljenjih, o katerih se trdi, da so čudežna. Ta komisija naj pomaga ugotoviti čim bolj natančno tehnično rekonstrukcijo čudežnega dejstva in naj prekon-

seji kardinalov v presojo. O čudežih se nam-trolira rezultate preiskav, preden se predlože reč razpravlja in odloča na sejah kakor o čednostih; samo da je po določbi Pija XII., ki je ustanovil omenjeno zdravniško komisijo, prva seja odpadla. Njo nadomešča gornja komisija. Ostaneta pa še druga seja, ki se je udeležijo poleg svetovalcev in prelato vsi kardinali člani kongregacije sv. obredov, in tretja seja, ki je pod papeževim predsedstvom.

Razpravljanje in presojanje o čudežih se vršita podobno kot razpravljanje o čednostih v obliki nekakšne pravde med bratrem vere in med zagovornikom božjega služabnika ali blaženega. Obe strani moreta imeti za pomoč posebne medicinske in pravne strokovnjake. Čudeži se preiskujejo brez neznanstvenega navdušenja pa tudi brez neznanstvene skepse. Odločajo dokazi in logično sklepanje.

ČUDEŽI TRDNO DOKAZANI

Mirno moramo zaupati, da se po vseh teh postopkih cerkvena oblast ne zmoti, ko potrdi čudeže, ki jih zahteva za to, da razglasi božjega služabnika za blaženega ali blaženega za svetnika. Predmet vere pa ti čudeži niso. Tudi papeževa nezmotljiva izjava, s katero razglasi koga za svetnika, ni odvisna od njih. Bilo bi pa nespametno, če bi te čudeže zame-tali. Za seboj imajo vso človeško avtoriteto.

ZAKAJ SE TI ČUDEŽI NE OBJAVIJO

Ti čudeži so nam neznani, bo kdo rekel. Zakaj se ne objavijo, če so tako trdno dokazani. Bili bi velika apologija nadnaravnega sveta. Pred njimi bi nevera umolknila. Na to odgovarjamo, da se čudeži, ki so bili potrjeni v postopkih za razglasitev za blaženega ali za svetnika, vedno na kratko popišejo v pa-peških odlokih, preden se preide k sami raz-glasitvi. Ti odloki so objavljeni v uradnem listu sv. stolice. Nabožni listi jih v različnih jezikih večkrat ponatiskujejo. Bolj na široko pa se popisujejo ti čudeži v življenjepisih teh, ki so razglašeni za blažene ali svetnike. Ob razglasitvi za blaženega ali svetnika se nam-reč izda življenjepis novega blaženega ali svetnika. V teh življenjepisih more vsakdo brati tudi o čudežih, ki so bili potrjeni za beatifikacijo ali kanonizacijo. Neveri pa ne gre za resnico. Neverne ljudi navadno čudeži ne ganejo, pa naj jih bo še toliko in naj bodo še tako jasni. Da bo takó, je napovedal že Kristus ma ob koncu svoje prilike o bogat-inu in ubogem Lazarju. Bogatin v pekl-u prosi Abrahama, naj pošlje koga k njegovim bra-tom, da se bodo spreobrnil, Abraham pa od-govori: "Ako ne poslušajo Mojzesa in prero-kov, ne bodo verjeli, tudi če kdo od mrtvih vstane" (Lk 16, 31).

Za potrditev vere, smo rekli, ti čudeži niso potrebni, pač pa morejo marsikomu, ki ima dobro voljo, odprti oči. Bog je dosti bližje, kot mnogi mislijo.

ZAKAJ NISO ČUDEŽI BOLJ JASNI

Nekateri bi radi imeli bolj jasne čudeže. Več vstajenj od mrtvih bi moralo biti, več iz-rednih primerov stvarjenja. Čudežev bi ne smeli nič dokazovati. Savi od sebe bi morali biti vsem razvidni. Vsi čudeži bi morali biti takih, ki jih strokovno imenujemo veliki ču-

Pot k očiščenju

Dva dni se že skoro ni premaknil od hiše Tine. Zamišljen je hodil iz hiše v hlev, vsak korak, ki ga je zaslišal po poti ob hiši, ga je vznemiril. Bil je bled in prepaden. Sestro Barbko je zaskrbelo: "Bog ve, če ne bo tudi njega kakor že očeta in mater pobrala jetika."

"Kaj ti je, Tine, da si tak," je poskušala. — "Nič mi ni, pusti me!"

Sedel je za mizo in razgrnil Domoljuba. Ni bral, samo oči so strmele v papir, misli so bile daleč proč.

Hipoma se je zdrznil. Zunaj je slišal Barbko, ki je z nekom govorila: "Uboga Tončka! Tako da jo je zdaj še pljučnica prijela, čeprav je taka reva."

"Danes je bil zdravnik gori, sam sem ga videl iti mimo naše hiše."

Tine je spoznal Laporčanovega Jožefa glas. Ni se premagnil. Zdelo se mu je, da se pogreza v brezno in se nima česa oprijeti...

Zmračilo se je. Tine se je dvignil in šel v hlev. Opravil je živino in se molčeč vrnil v hišo.

Drugo jutro je videl gospoda, ki je šel z Bogom mimo hiše v hrib. Vedel je, kaj pomeni ta pot. V srcu ga je morilo in žgalo, da mu je pot stopil na čelo.

Po kosilu ni več zdržal. Nad hišo je zavil v gozd. Po samotnih, skritih stezah je šel zamišljen, dokler mu ni noga obstala. Pred njim je bila majhna jasa. Od treh strani jo je obdajalo mlado bukovje s krvavordečim jesenskim listjem.

Tam na mahu je obstal. V sencih mu je udarjalo, noge so se mu tresle. Tu se je zgodilo. Sam sebi ni mogel verjeti, pa je vedel, da je stražna resnica.

Tukaj okrog je hodil pred dnevi in tukaj na mahu jo je zagledal, Tončko. Spala je, gole noge so se svetile izpod kratkega krila...

Čudno rad je imel tega otroka. Štirinajst let je bila stara, obraz pa je natančno kazal, kaj je že prestala. Šepala je na levo nogo, obraz je bil bled, od bolezni zaznamovan. Otroci je niso marali medse, zaničljive besede so letele nanjo, še kamen včasih.

Tinetu se je zasmilila. Kadar je bil on zraven, ji ni upal nihče reči žal besede, predbro so vedeli, kako se zna Tine postaviti zanjo. Že nekaj let jo je branil ob vsaki pri-

deži ali čudeži prvega reda. Zakaj niso vsi taki?

Vsak čudež zadosti izpričuje izreden poseg božje moči, pa naj bo čudež prvega ali drugega reda. Res, da čudež prvega reda stori to bolj jazno. Zakaj pa Bog ne stori več čudežev prvega reda, je Njegova stvar. Ubogi ljudje ne moremo predpisovati neskončnemu Stvarniku, kakšne čudeže naj dela. Vsak čudež je za nas velika dobrotta. Biti moramo Bogu hvaležni, da na tako izreden način potrjuje našo vero in nam zagotavlja, da je določeni božji služabnik ali blaženi res v nebesih.

DR. ALOJZIJ ODAR

liki, ji stisnil, če je le mogel, kos kruha ali mesa ali kaj drugega.

Tisti dan jo je našel tam na mahu spečo. Lahna rdečica ji je silila v lica. Noga mu je za hip zastala. Potem pa se je zgodilo tisto nerazumljivo, strašno. Čutil je, da v njem vre; ni videl več ne jase, ne mahu, ne gozda, ne nobene stvari, vse okrog njega je izginilo v brezmejno praznino.

Potem se je zavedel. Nikolj ne bo pozabil tistega njenega pogleda. Nedopovedljivo začudenje, razočaranje, strah, groza in vsa globina strašnega spoznanja ji je gledalo iz oči.

Potem so se ji udrele solze, vstala je, si popravila obleko in ga še enkrat pogledala: "Tine, ti..." več ni spravila iz sebe in je zbežala po hribu navkreber. — — —

Tine je šel z roko preko čela: "Saj ne bi verjel, če ne bi bilo tako strašno res; sam sebe ne razumem več," je poltiho sam sebi govoril.

Oči so se mu uprle v obledeli mah. Stopil je bliže, se sklonil in pobral rožni venec.

"Drug ga tukaj ni mogel zgubiti kot Tončka." Preko vseh jagod so mu nalahno drseli prsti, kot bi hotel božati vsako posebej. Potem ga je spravil v žep, pa ga spet vzel nazaj ven. Še za hip je postal, kot bi se ne mogel odločiti, potem pa je stopil ven iz grmičevja na stezo: "Grem takoj zdajle. Rožni venec ji bom vrnil in jo poprosil, naj pozabi, če more. Da tam gori bo prav za en rožni venec pota, na njenega ga bom molil in zanjo in za svojo krivdo."

Strašno težka in dolga, pa prekratka obenem se mu je zdela ta pot. Parkrat se je hotel obrniti, pa je vztrajal. Prišel je na vrh. Pod podružnico malo vstran je zagledal znano bajto. Neopazno hitro je bil pri vežnih vratih. Veža je bila prazna, vse je bilo na polju. Pritisnil je na kljuko pri hišnih vratih in odprl.

Suha, bleda je ležala na postelji v kotu hiše. Ko je šel proti njej, je odprla oči. Na licu ji je zagorelo, roke na odeji so se ji vidno tresle.

"Tončka!" jo je tiho poklical, glas mu je drhtel. "Ali mi moreš pozabiti? Tako grdo, tako strašno je. Verjemi, da sam ne vem, kaj me je obsedlo takrat."

Zdrknil je na kolena pred zglavje, solze so mu pritekale na lica.

"Tine, pri meni je pozabljeno, samo z vestjo in z Bogom uređi. Dober si bil z menoj zmeraj, kako bi ti ne pozabila. Tine, žutim, da bom umrla; pljučnica me ne pusti, vsak dan sem slabša. Ali bož molil zame, drugi me bodo vsi pozabili, pohabljenko, ki je bila vsem na poti."

Tine je vstal. "Poglej, Tončka, tole si izgubila tam takrat." Dal ji je rožni venec.

Zasvetile so se ji oči: "Seveda je moj, še tisti dan sem ga pogrešila. Veš, tako rada sem ga imela. Skoro ni bilo dneva, da ga ne bi zmolila v podružnici pri žalostni Materi božji. Vsaj malo sem pozabila nase in na svojo nesrečo. Koliko sem prosila na tale rožni venec, da bi bila vsaj malo toliko srečna kot so drugi, ki so zdravi. Potem sem šele spoznala, kako malo sreče je bila na zemlji deležna

sama Mati božja; tako mi je tale rožni venec dal tolažbe in upanja.

Ti si ga našel, naj bo zanaprej tvoj. Naj te spominja name, pa na kraj, kjer si ga našel. Moli zame in zase, da se očistiš..."

Tine ga je vzela. "Bog lonaj, Tončka, pa z Bogom."

Spustil se je v breg pred cerkvico in v gozd. Noga ga je zanesla nazaj na malo jaso. Samo malo je postal. "Tu sem ga našel," je pomislil. "Zdaj ga mi je dala za spomin. Naj mi bo bič pokore in očiščevanja, ko me bo spominjal na ta kraj, in pomoč, če bi mi moči pešale."

Tončko so čez nekaj dni odnesli v dolino pokopat. Na grobu se je kmalu potem zasvetil bel spomenik: Angel, ki ni imel palmovih vejic ne drugih znakov; imel je rožni venec. Samo Tine je vedel, kdo ga je dal postaviti.

Tine je od tedaj, kadar je le utegnil, šel k žalostni Materi božji na Leskovec. Tam gori je molil na Tončkin rožni venec, dokler tudi on ni začutil, da je v njem bolezen, ki je pobrala očeta in mater.

Z vso silo petindvajsetih let se je skušal boleznemu upreti. Hodil je k zdravniku; pa je čutil kmalu, da je zaman.

V cerkvico na Leskovec je še vedno hodil. Tam mu je nekega dne postalo vse čudovito

jasno. V roki je držal Tončkin rožni venec. "Bič in očiščevanje mi sam rožni venec s spominom nanjo ni mogel biti. Naj mi bo ta bolezni. Ona je cela leta trpela ponižanje pohabljenke in izmečka iz ljudi, pa je vse prebolela in razumela. Naj jaz ne bom slabši."

Tisti dan se je vračal lahek, veder. Na jasi sredi bukovega grmičja je spet postal. Tako čudno podobno popoldne je bilo kot tedaj. Kot preproga je bilo jesensko listje, mah na tleh obledel. V dolini doli pa je na pokopališču žarel beli angel...

Tine se je naslonil na palico in gledal. Tedaj ga je posilil kašel. Pljunil je in mah je perdel od krvi.

"Znamenje konca," mu je šlo skozi misli. Nič ga ni žalostilo, nič težilo.

"Jutri moram v trg k notarju, da vse prepisem na Barbiko. Naj se poroči in gospodari ona, ki je zdrava."

Ko je mlado zelenje spet odelo v novo zeleno svilo ves Leskovec, se je Tine poslavljajal.

"Barbika, v grob mi boš dala drug rožni venec. Tale pa naj ostane v hiši. Naj odganja od hiše bolezen in nesrečo in tudi greh. Naj ga molijo za tiste, ki so ob tem rožnem vencu že trpeli, padali, vstajali in bili potolaženi."

N. ZEMLAK

Veliki poizkusi v desetletju 1935-1945

STANJE LETA 1935

Kdo bi mogel trditi, da je bilo organizacijsko stanje med slovenskim delarstvom leta 1935 razveseljivo? Od Evangelista Kreka ustanovljena Jugoslovanska strokovna zveza je takrat zapravljala v ljubimkanju s komunizmom zadnje ostanke dragocene dediščine, ki jo je prejela od svojega velikega ustanovitelja. Pošteti člani osrednjega vodstva te organizacije niso bili več kos rdečim minerjem, ki so pripravljali delavstvu pekel, ki ga danes uživa. Zavedni katoliški strokovničarji v velikih delavskih središčih so bili popolnoma brez moči proti velotoku "moderne" miselnosti, ki je pritekal iz Ljubljane, Preprostim delavcem pa nihče nič boljšega ni dal!

Prve idejne razpoke v vodstvu Jugoslovanske strokovne zveze so se pričele kazati brezdvomno že okrog leta 1926. Toda takrat in še pozneje nihče ni verjel, da bi bilo mogoče, da bi krščanska delavska organizacija krenila v tako pogubno smer. Stvar je postala nazornejša po letu 1931, pa objavi Quadragesimo anno, ko se je organizacija kljub točni dolobi papeške socialne okrožnice dosledno še naprej nazivala "krščansko socialistično". Toda upanje na rešitev še vedno ni umrlo. Prva ki gibanja, ki jim je resnica Petrove Skale ostala vodilo naporov, so se trudili, da bi zažideli vpliv Velkavrha, Fajfarja, Pitakota, Slaka in drugih, toda brez uspeha. Delavstvo je zapadalo vedno večji idejni zmedi. Fajfar in tovariši so neutrudljivo delali na tem, da se idejna zmeda, združena z gmotnim obubožanjem, še poveča. Njih centrala Kominterneta je bila namreč prepričana, da bo v taki kalni

vodi ujela več rib. "Dobo neslavnega mešanje zakona z marksizmom" je pozneje krstil to dobo pokojni dekan rudarskega Zagorja ob Savi g. Franc Markež.

KREPKA ZAHTEVA PO IDEJNI JASNOSTI

V takem žalostnem stanju je septembra 1. 1935 prišlo do prvega poizkusa, vsaj za korak se približati jasnosti Quadragesimo anno. Zbralo se je sedem mož, ki so čutili odgovornost za slovensko delavsko bodočnost. Ustanovili so ZVEZO ZDRUŽENIH DELAVCEV. Ako vemo, da je Jugoslovanska strokovna zveza štela takrat okrog 25.000 članov, tedaj si lahko predstavljamo, kako smel poizkus je predstavljalo teh sedem prvoboriteljev sožitja med delom in kapitalom. Nasproten tisk jih je začel polivat z gnojnic, celo katoliški dnevni tisk jim v strahu, da med pristaži JSZ ne bi zgubil naročnikov, ni bil naklonjen. Z lastno silo, božjim blagoslovom in zastavo resnice in pravice v roki je bilo tedaj treba iti v neizprosni boj.

Skoraj poldrugo leto se nova organizacija kar ni mogla razviti. Vse je bilo preveč zaverovano v tradicijo, v priposestovane pravice v raznih podpornih fondih, v preteklost. Pristopali so le nekateri razumniki, ki so se zanimali za socialno vprašanje, in nekateri, ki so sicer nekoč bili delavci, pa jih je vrvež življenja zanesel v druge poklice. Nasprotniki so tako organizacijsko zgradbo ZZZ pridno porabljali v svoje namene: to sploh ni delavska organizacija, saj delavcev v njej ni. Delavski pečat so koncem leta 1936 vtisnile Zvezi združenih delavcev šele kovinarske Jese-

nice. Pokojni Albin Gasar je takrat na samih pogajanjih s Kranjsko industrijsko družbo na naravnost dramatski način zlomil okove preteklosti in delavsko gledanje naravnal na bodočnost. Javno je pristopil v ZZZ, v imenu katere je takrat prvič podpisal kolektivno pogodbo za tisoče delavcev na Jesenicah in Javorniku.

Gasarjeva odločitev je zdramila mnoge. Ustanovile so se podružnice v škofiji Loki (pokojni Pavle Homan), v Trzinu, v Jaršah, (g. Jurij Veider), v Vevčah (pokojni Avgust Govše), v Trbovljah in drugod. Ovire so padale druga za drugo. ZZZ je rastle. Polagoma je prešla v ustanavljanje lastnih strokovnih zvez: Stavbnih delavcev v Ljubljani, kovinarjev na Jesenicah, rudarjev v Trbovljah, papirničarjev v Vevčah, tekstilcev v Kranju, viničarjev v Ljutomeru in poljedelskih delavcev v Murski Soboti. Glavni odbor v Ljubljani se je dopolnil in pozneje skoraj v celoti sestavljal iz samih delavcev. Vsako nedeljo in praznik je vsaj deset zastopnikov glavnega odbora ZZZ hitelo iz Ljubljane v posamezna industrijska središča in manjše podružnice, katerih je bilo od razpusta organizacije po italijanskih zasedbenih oblasteh leta 1941 točno 99. članstvo je prav do tega časa narastlo na prekoračenih 30.000. — Vse je kazalo, da je slovensko delavstvo našlo svojo dušo.

ZZZ je strumno korakala po smernicah papeških socialnih okrožnic. Delavstvo je bilo veselo, ker je v njej našlo tolmača svojih htenj, ki so zadobila izraza v geslu: Bog, stan in narod! Strokovne borbe ZZZ so bile sicer pravi križev pot, saj v hudi konkurenčni borbi z drugimi organizacijami drugega niso mogle biti. Takrat še niso dozoreli časi, da bi se bila delavstvu že jasno pokazala pot v popolnejšo organizacijo, v kateri so delavci in podjetniki združeni. . .

Pomemben mejnik v organizacijskem prizadevanju ZZZ je bil sklep duhovske konference ljubljanske škofije dne 8. marca 1940. Na tej konferenci, ki jo je vodil naš Prezvizični nadpastir dr. Gregorij Rožman, je bilo jasno povedano, da Jugoslovanske strokovne zveze ni več mogoče smatrati za katoliško organizacijo. Zaradi tega je bilo istočasno vsem katoliškim delavcem priporočano, da se vpišejo v Zvezo združenih delavcev. S sklepom Slika desno zgoraj predstavlja udeležence romanja v Pilar, ki ga je za 12. avgust priredila "Družabna pravda"

te konference je bila končana borba za idejno jasnost. Vsakomur, ki je imel dobro voljo, je bilo jasno, da le ZZZ zastopa brezkompromisna načela socialnega nauka Cerkve.

V PODZEMLJU. NAČRT STANOVSKÉ UREDITVE SLOVENIJE

Fašizem je papeško socialno okrožnico grdo popačil. "Korporacije", ki bi morale biti zgolj poklicna združenja, je vpregel v politični voz svojega nasilstva. Razumljivo je bilo tedaj, da laške fašistične zasedbene sile tudi v Ljubljani niso bile pripravljene gledati organizacije, ki se bori za čiste vzore teh okrožnic in njih uresničenje. Neposredno po njih prihodu v Ljubljano so fašistični oblastniki tedaj delo ZZZ do skrajnosti omejili, pol leta kasneje pa dokončno prepovedali.

Pa se nismo dali ugnati! Na isti seji, na kateri smo vzeli na znanje razpust ZZZ, smo sklenili iti v podzemlje in z delom nadaljevati. Ta sklep se je tudi izvršil. Delo je bilo sicer omejeno samo na ljubljansko pokrajino in še tam stalno zasledovano, toda — nadaljevalo se je! Niti za trenutek nismo počivali. Niti v največjih nevarnostih nikdar ni odpadla naša redna tedenska seja.

Nekako v začetku decembra 1941 smo se zbrali. Grelji smo se pri peči in pogovarjali najrazličnejše stvari. Duhovni vodja takrat že v podzemlju se nahajajoče ZZZ nam je ob tej priliki dejal: "Fantje, premalo dela imamo. Iskoristimo čas! Pristopimo k izdelavi novega pravilnika za našo Delavsko zbornico. Ko pride svoboda, nam bo prišel kar prav."

Naj bo tu omenjeno, da je ZZZ skupno z organizacijo Zveze združenih nameščencev, grafičarji in strojniki za veliko noč 1939 prevzela v svoje roke to važno delavsko ustanovo. V času, v katerem jo je vodila, se je kolikor moč potrudila, da bi ustanovo, katero so socialisti v prejšnjih 15 letih odtujili delavstvu, istemu spet vrnila, toda uspehi so bili ob razpustu ZZZ še zelo na začetku. Liberalna zakonodaja, na podlagi katere je morala biti zbornica vodena, je preprečevala vsak večji podvig za stanovske ideale.

Tako smo zdaj, na pobudo č. g. Andreja Križmana, stali pred poizkusom za odstranitev teh ovir. Kaj kmalu smo uvideli, da ni mogoče napraviti novega pravilnika zbornice, ne da bi bilo treba spremeniti delavsko zaščitno in delno tudi zavarovalno zakonodajo. Sprememba te zakonodaje pa je bila nujno vezana na spremembo ustave same, na spremembo celotnega družabnega reda. Rodila se je drzna misel izdelave takega načrta, ki je pozneje dobil ime STANOVSKA UREDITVE SLOVENIJE.

Po izmenjavah osnovnih misli so se sestavili posebni pododbori, ki so z največjo skrbnostjo začeli opravljati svoje naloge. Vsak dan se je vržila seja vsaj enega pododбора, često dveh ali treh. Vsak teden je glavna komisija pregledovala zaključke pododborov in jih spravljala v medsebojni sklad. Ker so bili pododbori kakor tudi glavna komisija sestavljeni skoraj izključno iz delavcev in nameščencev, so pozneje celotno stvarino vzeli v pretres še pravniki in gospodarstveniki. Vsi so imeli dela čez glavo.

Končno je bil program dokončno izdelan. V neki kleti v Zeleni jami je bil razmnožen v 500 izvodih in zagledal beli dan. To izdajo smo imenovali "Ilegalno izdajo". Pošla je zelo hitro. Namenjena je bila v glavnem gospodarstvenikom, razumnikom, delavskim strokovničarjem in prvakom organizacij.

Program sam se je sestavljal poldrugo leto. Izgotovljen je bil v juliju 1943. Prva izdaja je izšla mesec dni kasneje. Leto dni kasneje pa je naklada že popolnoma pošla. V tem je podan dokaz velikega zanimanja za delo, saj je vsakomur, ki je tiste čase doživljal v Ljubljani, jasno, kako zamudno in s kakšnimi žrtvami je bilo zvezano ilegalno razpečevanje knjige. Novembra 1944 je izšla druga popravljena izdaja. Ker je bila v glavnem namenjena delavstvu samemu, smo jo imenovali "propagandno izdajo". Bila pa je ilegalna, kakor prva. Le njeno razmnoževanje se ni vršilo več v kleti, temveč v nekem državnem uradu v Ljubljani, v katerem so bili vsi uradniki zvesti zagovorniki novega programa.

22. AVGUST 1943

Zveza združenih delavcev se je čutila nezmožna postati nosilka programa. Najprej jo je kljub vsemu težila razredna osnova, na kateri je bila grajena, nato pa je v njej manjkalo velikega dela obrtniških delavcev, zasebnih, javnih in trgovskih nameščencev in celotnega podjetniškega sloja.

Po skrbni proučitvi položaja smo ugotovili, da na podjetnike zaenkrat ni misliti. Pač pa smo hoteli imeti vsaj delavce skupaj. Stopili smo v stike z organizacijo Zvezo združenih nameščencev, ki prav tako kot mi ni nikdar mirovala v podzemlju. Tam je bilo razumevanje za Stanovsko ureditev Slovenije polno. Spojili smo se v eno samo organizacijo. Iz strok, iz katerih delavstvo ali nameščenstvo še ni bilo organizirano, smo pa poiskali popolnoma nove ljudi.

V tem stanju smo šli 22. avgusta 1943 na ilegalni občni zbor SLOVENSKE DELAVSKE ZVEZE. Udeležilo se ga je okrog 50 predstavnikov raznih strok in poklicev. Po uvodnih običajnostih je zbor prešel na glavno točko: odobritev Stanovske ureditve Slovenije kot organizacijskega programa SDZ. Predsednikovo sporočilo v zvezi s tem je bilo izredno kratko: "Spoznali smo, da na osnovah starega reda ni mogoče graditi novega! Zato smo

izdelali celoten načrt novega družabnega reda za Slovenijo." Zbor je načrt soglasno sprejel in nemudoma sprejel tudi potrebne sklepe za delo, ki je bilo zlasti na propagandnem področju takoj potrebno.

Delavnost Slovenske delavske zveze je bila izredna. V kratkem času je pridobila 800 plačujočih članov. (Kaj je takrat pomenilo v Ljubljani, biti član ilegalne organizacije!) Začela so se podzemna predavanja, sestanki, tečaji, organizacija po tovarnah, pisarnah, delavnicah in kmetijah.

SRCA SO SE VNELA PROTI NAŠEMU PRIČAKOVANJU

V decembru 1943 se je SDZ nudila prilika, da organizira poljavno propagando proti komunizmu. Sklenila je akcijo sprejeti, poslati del svojega vodstva vanjo in jo v zakulisju uravnati tako, da bo novemu programu koristila. Ta načrt SDZ se je dobro posrečil.

DELAVSKA PROTIKOMUNISTIČNA AKCIJA je najprej lahko zbirala tudi polzanesljive ljudi, ki jih v ilegalno SDZ ni bilo mogoče vabiti. Poleg tega je predstavljala združenje vseh protikomunističnih sil med delavstvom, saj so bili v njej tudi predstavniki liberalno in socialistično usmerjenega delavstva. Zbral se je kader okrog 100 predavateljev, ki so imeli čez 2500 predavanj, v katerih so delavstvo navduševali za stanovsko ureditev, za krščansko pravičnost v družbi, za sožitje med delom in kapitalom in za druge vzore Stanovske ureditve Slovenije.

Pobuda za DPA je prišla iz vrst delavstva, od spodaj. Oblasti so jo samo dopuščale. To je prišlo posebej do izraza, ko je nemški propagandni komisar Bude klical vodstvo DPA na odgovor glede vsebine predavanj in druge delavnosti akcije. Predsednik DPA g. Franc Žužek mu je tedaj odgovoril: "Mi smo za svoje delo odgovorni samo delavstvu, ki nas je postavilo!"

Podjetniki so nekaj časa opazovali delo DPA. Skupno z delavci so se udeleževali predavanj. In tam sejano seme je našlo plodna tla. Že marca 1944 so se na vodstvu DPA zglasili prvi podjetniki, ki so vpraševali, če bi bilo mogoče tudi zanje ustanoviti tako akcijo. Šli smo takoj na delo. V kratkem času se nam je posrežilo ustanoviti PROTIKOMUNISTIČNO AKCIJO DELODAJALCEV. Kdo bi bil mislil? Tako oddaljeno se nam je pred

KESANJE

Oblaki v sinjini zaré,
z vetrovi se v soncu boré —
a mene boli srce:
temé sem si v duši kriv.

Topoli v polju blesté,
šumé —
a mene boli srce:
o Bog, kje sem bil.

Travé se v rosi iskré,
zelené —
a mene boli srce:
joj, strup sem pil.

Enakomerno vodé valové,
ob cesti in bregu hité —
a mene boli srce:
joj, tvojo pot sem zgrešil.

Napevi jasni drhté,
otrok jih poje nekje —
a mene boli srce:
glasove siren sem vžil.

Kako so svetle roké
v molitev sklenjene —
a mene boli srce:
zavržen črv sem, gnil.

O čiste oči ko zvezdé,
sam Bog se potaplja v njé —
a mene boli srce:
med prah sem milost izlil.

Ves svet, vse strani zemljé,
obzorja v sijajih drhté —
a mene boli srce:
pred tabo, Gospod, sem grešil.

Slavko Srebrnič

kratkim časom zdelo podjetniško sodelovanje, zdaj pa je dozorelo s tako hitrostjo!

Čas je takrat tekел hitro. Bližal se je konec vojne in satanova zmaga na Slovenskem. Vodstvu obeh organizacij sta se začeli vpraševati: "Zakaj vendar delamo ločeno? Mar ni mogoča združitev?" Obe akciji sta slučajno imeli istega tajnika, ki je združitev pospeševal, preko njega jo je pospeševala SDZ, preko nje pa je grel srca in duše žar vzorov Stanovske ureditve Slovenije!

8. DECEMBER 1944

Končno je prišel dan skupnega nastopa. V mali dvorani Delavske zbornice se nas je zbralo 45 delavcev in 43 podjetnikov. Prav dobro smo se zavedali važnosti našega zbora. V vsem histvenem smo prišli na jasno že na tej prvi seji skupščine ODBORA ZA DOSEGO SOCIALNEGA MIRA. Delavci smo se odpovedali razrednemu boju, delodajalci pretiranim željam po dobičku, oboji skupno pa smo komunizmu in njegovemu očetu liberal-

nemu kapitalizmu napovedali neizprosni boj.

Za predsednika je bil izvoljen ljubljanski tovarnar, ki je bil pozneje od komunistov zajet in ubit. Podjetniška kri se je tako pridružila delavski, za iste vzore preleti! Podpredsednik je bil delavec, pa tudi vse ostalo vodstvo je bilo sestavljeno v enakem številu iz delavcev in podjetnikov.

Poleg vodstva OZDSM je bila nemudoma izvoljena posebna komisija, ki je imela nalogo program SUS tako preurediti, da ga bo skupščina delavcev in podjetnikov v OZDSM lahko potrdila kot svoj skupni program. Udeležil sem se prav vseh sej te komisije. Zato lahko postavim trditve, da so na njih tako delavci kot podjetniki pokazali v najvišji meri svojo zrelost. Pri obojih je obstajala silna dobra volja priti do sporazuma. Sporazum sam se je tudi dosegel v prenekaterih manj važnih in tudi važnih vprašanjih. Žal pa je bil komisiji odmerjen le pičel čas. Zmaga kolektivističnega družabnega reda je nadprežila njeno nadaljnje delo. Do izdelave celotnega skupnega programa torej ni prišlo.

Kljub temu pa 8. december 1944 predstavlja že danes v zgodovini družabnih redov na Slovenskem velik poizkus, katerega izvor so bile papeške okrožnice, poizkus, ki ga tudi veliki narodi niso v stanju pokazati.

NAŠA POT GRE NAPREJ!

Vsi poizkusi za uresničevanje načel papeških socialnih okrožnic, ki smo jih Slovenci napravili v usodnem desetletju 1935—1945, so se več ali manj posrežili. Morda bo zgodovina zabrisala Zvezo združenih delavcev in čas, v katerem je ta upravljala Delavsko zbornico, Zvezo združenih nameščencev, Delavsko proti komunistično akcijo, Protikomunistično akcijo delodajalcev in Slovensko delavsko zvezo. Nikdar več pa ne bosta izbrisani STANOVSKA UREDITEV SLOVENIJE in PRVI SLOVENSKE DELAVSKO-PODJETNIŠKI ZBOR.

Naša pot je šla po svetu. Odmaknjeni smo pač od neposrednega vpliva na družabni razvoj domovine. Naše delo pa ni prenehalo, ker prenehati ne sme! Tisti člani Slovenske delavske zveze in tisti člani osmotedecmberskega zbora, ki smo ostali živi izven meja domovine, nadaljujemo s proučevanjem socialnega nauka Cerkve. Še novih sodelavcev smo pridobili. Vemo namreč, da komunističnega kolektivizma ne more naslediti brezsrčni kapitalizem. Poti nazaj ni!

Samo naprej gre naša pot! V BOŽJO DEMOKRACIJO KRUAHA!

(Posnetek predavanja na V. socialnem večeru "Družabne pravde") MILAN MAJNIK

OBVESTILO: Organizacija "Družabna pravda" prireja v Buenos Airesu mesečne socialne večere s priznanimi predavatelji. Podrobnosti prinaša argentinsko "Oznanilo". Prireja pa tudi tedenske socialne študijske sestanke za ožji krog globljega socialnega študija želnih članov in prijateljev. — Na razpolago ima tudi knjigo "Stanovska ureditev Slovenije", tako tudi Ušeničnikov prevod in komentar "Quadragesimo anno" in dr. Ahčinovo najnovejšo knjigo "Ob jubileju".

KATOLIŠKI MISIJONI
MISIJONSKA NEDELJA 21. OKTOBRA

Dve misli za Misijonsko nedeljo

Brez dvoma imamo veliko skrbi s seboj in s svojimi domačimi onkraj oceana. Trpljenje našega naroda doma nas boli in nas še bolj navezuje na našo slovensko domovino. Čutimo dolžnost, da še več mislimo nanjo, da jo še bolj ljubimo in ji kar moč pomagamo. Včasih se zdi, da kar pozabljamo na ostali svet, tako smo zaverovani vanjo. Menimo celo včasih, da mora tako biti.

1. Misijonska nedelja pa obrača spet naše misli v prostrani tuji misijonski svet. Drama nas iz sna pozabe in brezbriznosti. Budi v nas znova široko katoliško, to je ves svet objemajočo zavest. Ob misijonskem prazniku spet začitimo, da je Cerkev, ki ji pripadamo mi in naš narod, prav ista, ki živi in raste v misijonih. Je eno in isto skrivnostno telo, čigar udje smo mi in krščeni zamorci v Ugandi. Isto nadnaravno življenje nas veže v tesno skupnost. Cerkev je naša Mati in prav ista

Slika tu in desno: dva lepa primera katoliške veseljnosti. Spodaj č. gg. Zaletel in Burja s črnskimi duhovniki na svetoletnem romanju v Rimu, desno misijonar o. Jože Cukale z domačinskimi indijskim sobratom

Cerkev je mati tudi Kitajcev in Indijcev. Kdor pa ima isto mater, je naš brat. Brat je doma v isti hiši in v isti družini. Ni tujec, ki bi ga smeli pozabljati ali celo prezirati. Bližji nam je sicer — in to po vsej pravici — kdor nam je soroden tudi po rodu in krvi, a ni pravilno, da pozabljamo duhovne nadnaravne vezi, ki nas družijo v skupnost ene vere, ki smo si po nji bratje v isti osebni povezanosti s Kristusom, ki prejemo milosti istih zakramentov, imamo isto veliko upanje in ki naj bi v duhu evangelija vse objeli v isti široki ljubezni, ki je svojska sila in jedro krščanskega življenja. Ob upravičenem poudarjanju narodnih vezi, ne pozabljajmo, da nas osebna povezanost s Kristusom (v čemer je prvi bistveni element krščanstva) osebno poveže z vsemi Kristusovimi brati po vsem svetu, tudi s kristjani v misijonskih deželah, čeprav so druge polti in drugačnih potez v obrazu, drugih navad in okusa, a z nami enega duha in enega srca. In po tem smo si resnično "bratje v Gospodu".

Prav v današnjem času je osnovne važnosti poudarjati to duhovno povezanost in bratstvo vseh kristjanov. Te duhovne vezi naj pomagajo premostiti sovraštvo in sebičnost v današnjem zmaterializiranem svetu. Obenem naj bo ta zavestna notranja povezanost vseh kristjanov protiutež trdni in vse narodne razlike zanikajoči skupnosti mednarodnega komunizma, ki se svoje enotnosti živo zaveda in organizirano pomaga tudi najoddaljenejšim postojankam v njih načelnem in tudi krvavem osvajanju.

Misijonska nedelja naj v nas predrami in poglobi ta čut povezanosti tudi s kristjani v misijonskih deželah.

2. še bolj pa obrača misijonski praznik naše misli k poganom. Mnogokrat smo že brali o misijonski dolžnosti: zanimati se za misijonsko delo Cerkve, sodelovati, pomagati. Pogosto smo čuli razloge, ki to dolžnost utemeljujejo, pa jih ali pozabljamo, ali pa imamo premalo žive vere in pravega duha, tako da ne vplivajo na nas s tisto silo, ki jo dejansko vsebujejo.

Res se zdi neumljivo, da bi resnično ljubil Kristusa, komur ni mar njegove želje in zapovedi: "Pojdite po vsem svetu in učite vse narode." komur ni za to, da bi njeno odrešilno delo zajelo vse, za katere je tekla na Kalvariji sveta kri! Kdor čuti s Cerkvijo, se bo z njo resnično trudil za njeno rast in njen razvoj tudi tam, kamor še niso segle veje gor-

čičnega drevesa. Upam si trditi, da je eden bistvenih znakov cerkvenega duha razumevanje in izpolnjevanje misijonske dolžnosti. Prepričano vernemu kristjanu, ki se živo zaveda vrednosti, pomena in edine zveličavnosti vere, je srčna zadeva, da pomaga vero širiti in posredovati vsem, ki ne vedo o njej in so tako izven redne poti k zveličanju. Če le malo doumemo bistvo krščanske ljubezni, bomo pomagali v veliki duhovni stiski poganom, ki so v nevarnosti, da ne dosežejo svojega končnega smotra. Kdor te stiske ne občuti, nima žive vere ne prave ljubezni, ki ji je najvažnejša zadeva najvišja dobrina sploh: rešitev duš po Cerkvi.

Ne prezirimo tudi, da se danes borita za pogansko dušo dve sili: Kristus in načelno brezboštvo komunistične miselnosti. Proti temu brezboštvu se moramo boriti na vsej črti, tudi v ogromnih misijonskih predelih, če hočemo, da se njena moč ne bo povečala z novimi milijonskimi silami. Slabiti moč organiziranega brezboštva moremo s tem, da dejavno pomagamo pri organiziranem misijonskem delu Cerkve za pokristjanjenje poganskih narodov. S tem da tako zaviramo okrepitev brezboštva, pomagamo posredno tudi sebi in svojemu na-

3. Podpirajmo torej misijonsko delo z molitvijo z žrtvami in tudi z denarnimi prispevki. Vem, da imamo že mnogo dajatev vseh vrst za obče potrebe. Potrebne so in včasih se nam zdi vse preveč prošenj in pozivov. Gotovo je n. pr. pomoč semenišču v tujini nujna; navezana je le na dobroto slovenske emigracije v svetu. Zato moramo gotovo prej gledati nanj, kot na daljne misijone. A gotovo je tudi, da moremo z malo dobre volje nameniti tudi misijonom vsaj dar uboge vdove. Kdo bi mogel resno trditi, da ne more pristopiti k DŠV in plačevati 50 ctv. na mesec v misijonske namene! Malo je to, a nas je veliko, in če bi vsi katoliški Slovenci žrtvovali vsaj ta malenkostni misijonski davek, bi bila naša podpora misijonom precejšnja. In ta dobra volja za tako veliko stvar bi tudi v nas obrodila stotero. Naj misijonska nedelja letos znova poživimo misijonsko misel in zbudimo čut za našo resnično misijonsko dolžnost.

DR. I. L.

VERNIKI ZA VSE NEVERNIKE

Pod tem geslom bo ves katoliški svet, celo po misijonskih deželah, obnavljal oziroma izpopolnjeval svoje včlanjenje v papeško misijonsko DRUŽBO ZA ŠIRJENJE VERE, ki po bira od vseh katoličanov MISIJONSKI DAVEK MOLITVE IN DENARNEGA PRISPEVKA za rast Cerkve tam, kjer je še ni.

Vsi verniki naj bi za vse nevernike vsak dan zmolili OČE NAŠ, ZDRAVO MARIJO in SVETI FRANČIŠEK KSAVERIJ, PROSI ZA NAS, ter MESEČNO DAROVALI MAL PRISPEVEK 50 CENTAVOV za stroške vesoljne misijonske akcije.

OTROCI POD 12 LETOM naj bi istočasno obnavljali svoje včlanjenje v DRUŽBO SVETEGA DETINSTVA JEZUSOVEGA, ki je tudi papeška in ima namen, z molitvijo in darovanimi denarnimi prihranki krščanskih otrok reševati njih poganske bratce in sestrice po svetu za Kristusa in Cerkev.

SLOVENSKI KATOLIČANI po svetu se ne bomo pomišljali. Preveč se zavedamo bogastva vere in milosti, ki smo ga prejeli mi že zdavnaj — tudi po misijonskem delu Cerkve. V tistem trenutku smo postali vsemu ostalemu, še poganskemu svetu, DOLŽNIKI, VELIKI DOLŽNIKI.

Z MOLITVENIM IN DENARNIM SODELOVANJEM PRI DŠV BOMO IZPOLNILI LE MINIMALNO NAŠO KATOLIŠKO DOLŽNOST!

V ARGENTINI SMO SLOVENCI PRIZNANI KOT POSEBNA SKUPINA ČLANSTVA DŠV IN SMO MED TAKIMI SKUPINAMI TAKO V LETU 1950 KOT V LETU 1951 NA PRVEM MESTU! VZTRAJAJMO! Radi se odzovimo desetnikom DŠV, ko nas bodo obiskovali z nabiralnimi polami, radi prispevajmo na misijonsko nedeljo pri cerkveni nabirki za misijone!

V DRUGIH DEŽELAH, kjer živite rojaki, IZPOLNITE SVOJO MINIMALNO DOLŽNOST TAMKAJŠNJIM OBIČAJEM PRIMERNO!

SLOVENSKI MISIJONSKI ODSEK

GRADITELJI SVETE CERKVE

angsi, pa so morali doslej že 4 zapustiti deželo, oropani prav vsega. To sta gg. KOPAČ in WOLBANG, ki sta našim bralcem prav dobro poznana po svojih spisih in ki sta že pred pol leta doživela izgon, in pa gg. POKORN in PREBIL, ki sta bila izgnana šele pred kratkim. Vsi 4 so sedaj v svetem mestu Rimu, kjer pričakujejo migljaja božje Previdnosti za novo, Bog daj, tudi misijonsko življenjsko pot. . . Pred komunistično nevarnostjo oziroma že nasiljem, ki sta ga morala doživljati še na severu Kitajske, ki je bila prva pod rdečimi, sta se sama umaknila že prej v USA gg. Rupar in Časl.

Tako imamo slovenski lazaristi danes na Kitajskem samo še dva sobrata: g. JEREBA FRANCETA, starosta in škana našega misijonskega področja, ki je pa trenutno sam na njem ostal, in pa brata CIRILA VERDNIKA, ki vztraja na važni postojanki v šanghaju, v centralni hiši lazaristov na Kitajskem.

G. JEREB je v pismu na br. Verdnika podal nekaj vesti o položaju misijona v Ning-tuju, potem ko sta ga morala zapustiti gg. Kopač in Wolbang. Pravi, da se kljub nevarnosti še vedno zbira nekaj otrok na Pavlovem (dober mlad katoličan) domu k molitvi. Večina vernikov pa deli usodo ovac brez pastirja. . . Iz cerkve so pometali vse, kar je spominjalo na Boga. Tudi sicer misijon pridno podirajo in prezidavajo za svoje namene. Po drugih misijonskih postajah tankajšnjega okrožja je tudi vedno bolj žalostno; mnogi misijonarji umirajo po težkih zaporih, enega domačinskega duhovnika so ustrelili, ostali dobesedno umirajo od lakote. V središču misijona Kanchow so kljub vsemu imeli za letošnje binkošti še vedno 400 svetih obhajil. Bolnišnica je podržavljena, a sestre so ostale na mestih in se žrtvujejo, dokler jih ne odpokličejo. Misijonarju Jerebu gre trda. Od neprestanih nadlegovanj in preiskav so mu živci že čisto razrahljani. Obe njegovi učiteljici, ki ju je privabil za misijonsko delo iz Pekinga, sta bili nagnani nazaj, od koder sta prišli. Počasi bo vse uničeno. . .

Brat CIRIL VERDNIK pa v pismu meseca junija tole poroča:

Rdeči v šanghaju izvajajo velikopotezno propagando proti katoliški Cerkvi. Na žalost so jim velikokrat voljno orodje pri tem kaki odpadli seminaristi. Druga propaganda je pa za odhod na bojno fronto na Koreji. Misijonarji Kitajsko, prisiljeni, vedno bolj zapuščajo; tako je odšel po 47 letih delovanja nazaj v Evropo tudi lazaristovski škof mons. Montagne. Katoliško pisarno v šanghaju, ki je prej igrala veliko vlogo v razcvetu katoliškega gibanja, so rdeči zaprli in zapečatili. Po časopisju blatijo zlasti internuncija, paškega zastopnika. šanghajskega škofa je oblast poklicala in zahtevala od njega, da pretrga vsake stike z internuncijem, tako tudi verniki, ker sicer bodo osumljeni protinarodnega mišljenja in delovanja. Seveda je škof kratko in jasno odvrnil, da tega nikakor ne on ne verniki ne morejo storiti, ker so sicer

izobčeni iz Cerkve, kar da je njegova dolžnost vernikom sporočiti. In res jim je dal po vseh cerkvah javno oznaniti, da je zvestoba papeževemu zastopniku njih verska dolžnost. Doslej si rdeči v šanghaju zunanega nasilja vendarle ne upajo še dosti izvajati, ker so preveč pred očmi celega sveta v tem pristanškem velemestu. Služba božja se po cerkvah vrši kot prej in s še večjim sijajem. Zlasti se vse posveča Brezmadežnemu Srcu Marijinemu. V govorih vernike pripravljajo na vse, kar še lahko nadnje pride, tudi na najhujše.

Skoro istočasno kot br. Verdnik in drugi novejši, sedaj že izgnani novi slovenski kitajski misijonarji gg. Kopač, Prebil in Wolbang, je došel pred slabimi 4 leti na Kitajsko tudi slovenski primorski rojak lazarist CIRIL ČARGA. Ta je bil najprej zelo delaven na misijonu v Kianu, blizu naših v Kanchowu, potem pa je bil postavljen za profesorja v lazaristovski bogoslovje v Kashing pri šanghaju. Ko se je to bogoslovje pod pritiskom rdečih moralo raziti, je g. Čarga upal priti do svojega prejšnjega misijona v Kianu, da bi tam nadaljeval z misijonskim delom, a ni mu uspelo dobiti potrebnega potnega dovoljenja. Sedaj je še vedno v šanghaju.

V tem velemestu pa imamo tudi še dve slovenski misijonarki, Frančiškanki, m. KALISTO LANGERHOLZ in m. GEBHARDINO HRASTNIK. Slednja je že kakih 20 let na Kitajskem, dočim je m. Kalista prišla tjakaj pred nekako desetimi leti, če se ne motimo. Mati Gebhardina vedno dela bolj skrito v velikih bolnišnicah, dočim se je morala m. Kalista veliko boriti zadnja leta z Japonci, z rdečimi in drugimi kot ravnateljica šol, katerim so vsi, zlasti na slednji hoteli omejevati svobodo in jih oropati krščanskega in misijonskega značaja. Zato je bila junaška misijonarka že večkrat v težkih nevarnostih. Svoje vtise iz zadnjega časa popisuje v frančiškanskem tretjeredniškem glasilu, ki izhaja v Lemontu, kjer smo nazadnje tole brali: Mrak je vedno gostejši. Nič ne vemo, kaj nam bo prinesel. Cerkev je v bolečini, verniki trpe ali padajo kot suho listje. . . Nas najbrže ne bodo dolgo trpeli tukaj. Naši lastni ljudje, kristjani, so nas za judežev denar prodali

peklu, in kmalu bodo novi oblastniki prevzeli bolnišnico... Molite za nas!

Med bogoslovci v že omenjenem Kashingu, kjer je bil g. čarga profesor, se je nahajal tudi slovenski lazaristovski bogoslovec **ANDREJ JERMAN**, ki je po razpustu semenišča odšel na Filipine, kjer se je dokonca izobražil in pripravil ter letoš srečno doživel svoj veliki dan — novo mašo. Sedaj je profesor na istem semenišču, vedno poln upanja, da mu bo še dano vrniti se na njegovo ljubljeno Kitajsko in misijonariti v njej.

Na Kitajskem vemo tudi za dva frančiškanska misijonarja, enega, ki je že dolgo vrsto let tamkaj, in drugega, ki je šele pred nekaj leti tjakaj prišel. Prvi je p. dr. **ALEKSIJ BENIGER**, ki deluje v Hankowu in od katerega imamo zadnje poročilo z dne 20. XI. 1950. Pravi, da je magister in profesor 15 frančiškanskim klerikom, od katerih jih je 10 bogoslovcev in 5 filozofov. Novicijat so morali opustiti, ker so rdeči zasedli hišo patrov, in tako so le-ti morali vnovič v noviciat... Naš misijonar piše tudi teološke učne knjige v kitajščini. Zelo se priporoča v molitev, da bi jim Bog dal moč za stanovitnost, zlasti mladim, dalje duha trpljenja in ljubezen do mučeništva.

O njegovem mladem, tako gorečem in tako

香港仔工藝院

pedjetnem sobratu o. **ROBERTU PIFKU** pa že dolgo nimamo glasu, mislimo pa, da je še vedno na Kitajskem, ker ni bilo čuti, da bi ga izgnali.

Od Hankowa bolj v sredino Kitajske pomaknjena leži provinca Hanchung, kjer globoko v notranjosti tudi že dolgo vrsto let delujeta tiho in skrito dva naša tržaška rojaka, brat in sestra **ALBIN** in **ANICA MIKLAVČIČ**, prvi iz reda Parmske misijonske družbe, druga pa kanosijanka. Zadnje pismo od njiju smo prejeli februarja 1949, torej pred več kot dvema leti. Kako je od tedaj z njima, ne vemo, a upamo, da oba lahko še nadaljujeta z misijonskim delom, ki jima je tako drago. Če pa ju je zadelo kako trpljenje ali preganjanje, smo prepričani, da sta junaška v preizkušnji, saj iz njunih zadnjih pisem diha pravi duh mučeništva.

Proti jugu Kitajske, že ob morju, leži provinca Kwantung, ki je bila pred dvajsetimi leti na glasu po roparjih in komunistih... Kako je kaj tam, ne vemo veliko, kajti misijonar naše krvi, prekmurki rojak mons. **JOŠKO GEDER**, salezijanec, nam že dolgo ni nič poročal. Gotovo zato, ker je silno zaposlen, saj nadomestuje škofa pri vodstvu cele škofije kot apostolski administrator, na podobnem položaju kot mons. Kerec. Zadnje vesti o njem smo prejeli iz Hong Konga pred nedavnim. Povedo nam, da je še vedno na svojem mestu, da tamkajšnji misijon rešuje njegva disperza, h kateremu se tudi rdeči radi zatekajo po pomoč. Misijonar sam je pa bolehen, ker ga muči revma. V deželi je vedno bolj napeto, kajti število protirdečih četnikov je vedno večje in z njim vedno obilneje tudi prelivanje bratske krvi; ljudstvo zelo trpi, pa naj bo boljših ali nižjih slojev.

Južno od Kwangtung leži ob morju angleška kolonija Hong Kong, ki geografsko sicer spada pod Kitajsko, a si je rdeči še niso drznili iztrgati Angležem iz rok, to pa radi tega, ker to veliko trgovsko mesto potrebujejo za zvezo z zapadnim svetom, v katerega jim je nekako okno in vrata. Hong Kong je pa danes vsem izgnanim misijonarjem zadnje kitajske zatočišče. Dan za dnem prihajajo skupine misijonarjev in misijonark, ki jih izženejo rdeči. Od tam potem čim prej odlete proti Evropi, kajti gospodarji Hong Konga, Angleži, si ne upajo trpeti večjega števila tujcev, zlasti izgnanih, v koloniji. Tudi naši 4 izgnani lazaristi so bili od rdečih "izloženi" v Hong Kongu, do kamor so jih do zob oboroženi spremljali. Tam so bili pa prav lepo sprejeti od dveh slovenskih, v Hong Kongu ozir. v bližini delujočih misijonarjev, salezijancev **STANISLAVA PAVLINA**, ki je bogoslovec in bo imel letos, če Bog da, novo mašo, in misijonskega brata laika **RAFAELA MRZELA**, ki deluje kot strokovni profesor na velikanski salezijanski obrtni šoli tamkaj. Ta misijonar nam je pred kratkim poslal zanimiv popis Hong Konga z lepimi slikami, kar vse bo objavljeno v eni prihodnjih števil "Katoliških misijonov".

Severnovzhodno od Hong Konga, že precej gori v notranjosti Kitajske je provinca Yunnan, Slovencem dobro in že dolgo znana pred vsem po delovanju mons. Kereca in g. Maj-

cena, zadnje čase pa po slovenjebistriških šolskih sestrah in dr. Janežu v čaotungu. Kako se imajo ti misijonarji dandanes, izvemo iz pisem, ki so objavljena v prav tej številki lista. Tu naj le kratko omenimo, da je mons. KEREC, ki je pred več kot 15 leti ustanovil velik salezijanski zavod v Kunmingu, katerega je potem prevzel v vodstvo g. ANDREJ MAJEN, ki je še sedaj njega postavni ravnatelj, prišel pred meseci iz čaotunga, kjer je apostolski administrator, na škofijsko konferenco v Kunming, pa ga po končani konferenci oblasti niso pustile nazaj, ampak ga v zavodu internirale skupaj z Majenom in več drugimi misijonarji zavoda. Sedaj so jih že sodili in obsodili: enega kitajskega sobrata so obsodili na smrt, g. Majena na večletno težko ječo, gospoda monsignorja pa še ne vemo na koliko, ker sodbe še niso razglasili, kajti poslali so jo menda na najvišjo inštanco v odobritev. — V čaotungu samem je nekaj časa tudi silno slabo kazalo, tako da je dr. JANEŽ že pisal, naj našega tiska več tjakaj ne pošljamo. Toda sedaj se položaj naravnost zboljšuje, in to pred vsem radi slovenske misijonske bolnišnice, ki je tamkajšnjemu kraju nepogrešljiva in nenadomestljiva, kar spoznajo tudi rdeči in jo zato prenašajo, še več, se je pridno poslužujejo, med tem ko se druge misijonske ustanove druga za drugo rušijo pod pritiskom rdečih. Mons. Kerec ne more dovolj zahvaliti Boga, da je v čaotung pravočasno poklical in poslal dr. Janeža in da smo mu misijonski dobrotniki v izseljenstvu omogočili nabavo rentgena, ki sedaj naravnost rešuje bolnišnico, ta pa Cerkev tamkaj.

SIAM

V glavnem mestu "dezele Belega slona", v Bangkoku, je znana naselbina uršulin, zavod Mater Dei, kjer imajo že nad 25 let uršulinke cel kup šol za siamsko mladino pred vsem iz vplivnejših krogov, imajo pa tudi v predmestjih šole in hodijo tja poučevat delavsko mladež. Med ustanoviteljicami tega misijona sta bili m. RAFAELA VURNIK, sedaj generalna asistentinja reda v Rimu, in m. KSAVERIJA PIRC, ki je še sedaj ravnateljica gimnazije. Pred leti pa sta prišli pomagat še dve Slovenki, najprej m. DEODATA HOČEVAR, sedaj pa še m. FRANČIŠKA NOVAK. Je pa tamkaj še več drugih misijonark iz zelo številnih narodnosti, a se krasno medsebojno razumejo. Delo v Siamu je danes po eni strani lahko, ker ima zavod že zelo velik ugled, na drugi strani pa je težko, ker so spreobrnjenja zelo redka. Ne sme se pa uspešnost tamkajšnje uršulinske ustanove meriti le po številu krstov, ampak veliko bolj po tem, kako po misijonarkah in njih vzgoji počasi, pa gotovo prodirajo osnove krščanskega mišljenja v ljudske mase in v višje kroge in kako se na ta način pripravljajo tla za bodočo bujnejšo rast ob uri, ki jo bo dal Gospod. Naše misijonarke so nam na naše povabilo poslale daljša poročila o življenju in delu v zadnjih letih, ki bodo vsa objavljena v "Katoliških misijonih". Tu navajamo le nekaj zanimivosti, kot nam jih je navedla m. Ksaverija Pirc.

"Mislite si naše presenečenje, ko je nekega večera v februarju zavil na naše dvorišče ve-

lik avtobus ene izmed tukajšnjih zrakoplovnih družb in sta izstopila g. Kopač in g. Wolbang! Letalo, ki ju je nosilo nazaj v Evropo, je v Bangkoku pol dneva počivalo, in tako smo zamogli lepo kramljati v mili materinščini. Dasiravno se nismo nikdar v življenju videli, smo se vendar takoj spoznali: "Kato-

liški misijoni" so bili naša vez že toliko let. Hude reči sta nama pravila o ubogi Kitajski.

V decembru 1950 nas je obiskala soha naše ljube Gospe iz Fatime. Siam jo je sprejel res po kraljevsko. Mala peščica kristjanov, ki so navadno kaj boječi, ko je treba stopiti pred javnost, je takorekoč elektrizirala ves narod. V tistih 14 dneh, ko je bila soha pri nas, so bile v različnih krajih dežele dan za dnevno slovesnosti in ljudstvo, tako pogansko kot krščansko, je tekmovalo, kje jo bodo lepše sprejeli. Soha je res umetniško lepa, narejena na Portugalskem po navodilih sestre Lucije, ki je kot mlada deklica videla nebeško Gospo v prikazni v Fatimi. Dva portugalska duhovnika in dve dami jo spremljajo na potovanjih širom sveta. Gredo, kamor jih povabijo. Vsi so zavzeti nad neprestanim čudežem, kot se jim zdi ta triumfalni pohod Kraljice neba med otroci borne zemlje. Nikjer še niso naleteli na hladen sprejem, dasiravno potujejo že 3 leta. Povsod narodi čutijo, da jih je posetila ne le soha, ampak nevidno nebeška Gospa sama.

Na Siamskem se je ob tej priliki sprebrnilo lepo število kristjanov, ki so odpadli v

letih preganjanja 1940 do 1943. Tedaj so bile ustretjene zaradi vere tri siamske domače redovnice, Hčere sv. Križa, v severnem Siamu. Malo pred smrtjo je rekla ena izmed njih: "Danes umiramo za vero, a čez 10 let bo Siam doživel veliko versko manifestacijo." Bilo je to 2. decembra 1940. Natančno deset let kasneje, 2. decembra 1950, pa je naša ljuba Gospa obiskala Siam. Stotisoči so se ji poklonili ob sprejemu na letališču, v zmago-slavni procesiji skozi mesto in ob gorečih celodnevni in celonočnih molitvah po naših cerkvah. Ves promet je bil ustavljen, ko se je dveurna procesija ljudi v peterostopih pomikala po najbolj prometnih ulicah mesta in glavnega parka, kjer je bilo zbirališče kristjanov, v stolnico. V procesiji je stopato tudi mnogo budistov, zlasti študentov, učencev in učenek katoliških šol. Ob straneh pa so stali tisoči in spoštljivo zrlji na prelesten kip, ki se je pomikal visoko nad valujočo množico, na posebnem avtu, spremenjenem v bel oblak. Ljubko se je smehljala bela soha, kot da je zadovoljna s svojimi otroci Daljnega Vzhoda. Tudi v naš zavod Mater Dei je prišla naša ljuba Gospa za dve uri. Kako radostno smo jo sprejeli! Belo oblečena dekleta so nesle kip vsenaokrog po našem vrtu, da visoka Gospa vidi in blagoslovi kraj, kjer urgulinke že nad 25 let delajo zanjo in za njenega Sina. V slavnostni dvorani smo ji postavili oltar med norjem cvetja. Peti smo in molili, a le prehitro je prišel čas slovesa. Z očmi smo spremljali beli kip, ki je izginjal v dolžini ceste, a naša srca so ohranila sladki spomin na ta nebeški obisk. — 15. decembra je prišel poseben zrakoplov iz Birmanije po visoko Gospo. Pilot se je ves radosten vrgel k njenim nogam, rekoč: "Jaz sem prvi Birmanec, ki ji poljublja nogo." Siamski duhovnik pa, ki je spremljal soho v letalo, je pristavil: "In jaz sem zadnji Sijamec, ki imam to čast." — Molimo skupno k ljubji nebeški Materi, da nam že skoro izprosi toliko zaželjeni mir in da se vi, ubogi slovenski begunci, zamorete vrniti v ljubo domovino..."

V Siamu pa deluje še en slovenski brat, salezijanec JOŠKO BEVC, ki bo tamkaj tudi že lep čas, kakih 20 let. Sedaj deluje na drugi največji misijonski postaji vikarijata, v Bangpungu, pa je poleg njega za delo en sam duhovnik. Naš brat se pred vsem ukvarja s kmetijstvom in vrtnarstvom. Na postaji imajo pa tudi manjšo sirotišnico in tu ima prelepo priliko, da sadi tudi duhovna zrna na grede mladih poganskih duš, ki se potem nekatere celo spreobrnejo. Misijonar sam pravi, da se čuti precej postaranega, da ga zlasti klima zdeluje.

Blizu Siama je na istem polotoku Zadnje Indije dežela Annam, kjer je delovala pred vojsko Frančiškanska Marijina misijonarka s. LEONIJA POKOVEC. Ali še sedaj tamkaj deluje, ne vemo gotovo, a je zelo verjetno.

INDIJA

Prednja Indija je bila še pred nekaj leti vsa pod angleško nadoblastjo, sedaj je pa osamosvojena in razdeljena v dve državi: Pakistan, ki združuje pred vsem mohamedance, ki jih je tamkaj kakih 80 milijonov, in Indi-

ja v ožjem pomenu besede, ki obsega vse ostalo prebivalstvo hindujske vere. V Indiji imamo Slovenci sedaj najmočnejšo skupino slovenskih misijonarjev jezuitov, ki so že pred 25 leti začeli odhajati tjakaj z namenom, da se počasi pripravi vse potrebno za sprejem samostojnega misijonskega področja, ki bi bil pod vodstvom zagrebške province Družbe Jezusove, v kateri so i Slovenci i Hrvatje združeni v skupnem delu za večjo čast božjo v naši deželi in po svetu. V Indiji je danes število slovenskih jezuitov misijonarjev znatno večje od hrvaških, zlasti ker so nekateri sposobni hrvaški misijonarji, ki so med prvimi tjakaj prišli, iz raznih vzrokov morali pustiti misijonsko polje, dočim so od Slovencev še vsi na mestih, razen enega, ki ga je Gospod poklical zgodaj po plačilo, br. Ribaša.

Na področju Bengalskega misijona, kakor pravimo tistemu delu 24.-Parganasa, ki ga našim misijonarjem prepuščajo njih belgijski sobratje, delujejo v Khariju, ki je sedaj središče tega področja, trije slovenski misijonarji: dekan p. STANKO PODERŽAJ, njegov pomočnik p. LOJZE DEMŠAR in pa brat VIDMAR.

P. Stanko bi zelo rad dozidal in uredil cerkev in rojaki v izseljenstvu smo se odločili pomagati mu. Dosedaj se je "ZA PODERŽAJEVO CERKEV" zbralo kakih 400 dolarjev, če upoštevamo znatni dar Tržaške Marijine družbe v znesku 50.000 lir, velikodušni prispevek 60 dolarjev dr. Valentina Meršola in zbirko v Kanadi, ki se sedaj zaključuje in li računamo, da bo prinesla gotovo vsaj 50 dolarjev. Do celotne obljubljenе vsote 1000 dolarjev je torej še daleč... P. Stanko pa na nas računa. Takole piše: "S pomočjo, ki mi jo obljublimate, bomo še letos dozidali zakristijo in še kaj več. Kot član Orla sem nekoč obiskal Djakovo. Stanovali smo v semenišču, imeli javen nastop, pred katedralo pa nam je govoril škof Akšamovič. Razkazovali so nam znamenitosti mesta, pred vsem veličastno Štrossmayerjevo stolnico. Spominjam se, da je name izreden vtis napravila opomba, da so morali opeko pripeljati z volovskimi vpregami. Leta 1951 sam vozim opeko z bengalskimi "bušami" za to svojo kharijsko "katedralo". Kar čez polja! Na sliki, ki jo prilagam, lahko vidite precej teh volovskih vpreg. Tisti dan je opeko pripeljalo 23 vozov. Cena opeke je radi dolgotrajnega prevažanja dvojna... S samo opeko seveda še nič ne bo zgrajenega. K sreči so tukaj povsod pod njivami in ribniki debele plasti mivke, ki je ne ravno najboljši gradbeni material, a uporaben. Na enem od posnetkov vidite, kako smo nagrmadili precejšen kup te mivke. Stroške smo imeli samo z delavci, ki so mivko v izsušenem ribniku nakopali in jo blizu cerkve nakopičili. A za tlakovanje cerkve bomo morali vseeno navoziti precej boljšega peska iz daljnega Diamond Harbourja. Ena izmed slik kaže prislonek k cerkvi, ki nam služi kot deška žola. Brez prislonka se ljudje pred službo božjo nimajo kam dejati. Isto velja še posebno za deževno vreme, saj skoraj nihče nima dežnika. Prijetno me je iznenadilo pismo s priloženim

čekom prvega obroka Vaše zbirke: 200 dolarjev. Bog Vam povrni vsem skupaj! Če bi mogle, bi se vsakemu posebej zahvalil, pa nimam naslovov in nekateri so tudi neimеноvani darovalci. Zato na tem mestu izrekam vsem tisočero zahvalo. Prav mogočen sunek je bil ta ček, da voz le izpeljemo iz blata... še 400 dolarjev, pa bodo dosedanji dolgovi za cerkev plačani. Naprej bomo pa spet delali kar "na puč", vmes pa sv. Jožefa cukali za brado, dokler se nam ne nasmehne..."

Od jezuitov duhovnikov so v Indiji še p. SEDEJ VIKTOR, ki je do nedavnega deloval v Morapaju, kjer je menda še sedaj, dalje nečak očeta slovenskega misijonstva dr. Lamberta Ehrlicha, pater Janez Ehrlich, in pa novi misijonar p. Jože Cukale.

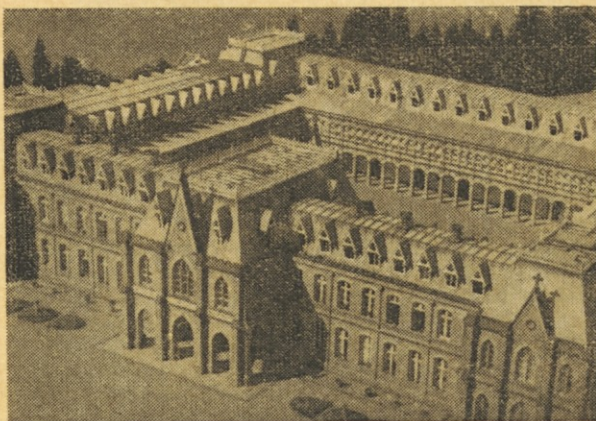
P. JANEZ EHRlich je podravnatelj jezuitske katoliške tiskarne v Rančiju. Objavili smo že slike in poročila o tej veliki tiskarni, h katere blagoslovljenemu delovanju tudi naš rojak veliko pripomore in s tem posredno ogromno stori za gradnjo Cerkve v Indiji.

P. JOŽE CUKALE pa, ki je bil nekaj časa v gorskem podhimalajskem Kurseongu, je bil poslan pred meseci v Kalkuto in od tam na postajo Serampore. Sedanja njegova najvažnejša naloga je — študirati indijske jezike in indijsko zgodovino in kulturo. V zadnjem pismu nam je mimogrede omenil, da ga je spet klima precej zdelala... Počasi se bo že navadil. V istem pismu nas prosi, da se javno zahvalimo dobrotnicam Zdenki Viher in Lojzki Verbie (obe v USA) in Tereziji Pestotnik ter Tereziji Marušič (černe) za božična darila. Posebno se zahvaljuje tudi slovenskim dekletom na Via Colli v Rimu in č. m. Tereziji Hanželič, ki so skupaj zbrale zanj 30.000 lir na misijonsko nedeljo 1950.

Poleg duhovnikov je pa tudi več jezuitskih bratov v Indiji. Enega smo že omenili. Zadnji je prišel že po vojni brat LUKAN, ki menda deluje v Bošontiju. Najbolj znana sta pač brata FRANCE DROBNIČ in JANEZ UDOVČ, ki sta potovala v Indijo skupaj s p. Stankom Porderžajem že pred več kot 20 leti... Brat Janez Udovč nam o sebi in svojem sobratu Drobniču nekaj pove v svojem zadnjem pismu, ki smo ga pred kratkim prejeli iz Dardjelinga pod Himalajo, kjer br. Udovč deluje za duhovno in telesno dobro kakih 2300 nepalskih študentov, ki obiskujejo tamkajšnjo jezuitsko srednjo šolo. Takole piše: "Že devet mesecev je, odkar smo doživeli veliko vremensko katastrofo, ki bi nam po mnenju strokovnjakov naš lepi Dardjiling skoro odplavila, pa že ni urejen promet in moramo vse potrebščine prejemati z letali. Jaz v tem zavodu vodim vse notranje posle, po okolici pa učim katekizem s pomočjo onih lepih podob, ki ste

mi jih poslali že pred vojno iz domovine in jih je tudi p. Demšar uporabljal 3 leta, ko sem bil jaz v Kalkuti za bolničarja. Moj sobrat Drobnič je tudi tu in je pred vsem zaposlen kot graditelj in mehanik ter ima seveda v tem ogromnem zavodu veliko dela." Brat Udovč nam je poslal tudi več fotografij in celo vrečico indijskih in drugih znamk. Sedaj tuhtamo, kaj bi mu v odškodnino poslali...

Bolj na jugu Indije pa deluje misijonski brat JANEZ GERMEK D. J., in sicer v Mangalore. Sredi aprila letošnjega leta nam je tole zapisal: Tisočera Vam hvala za Vaše lepo "Duhovno življenje". Čudim se, kako in kje ste dobili moj naslov, kajti mislil sem, da sem v daljni Indiji že čisto pozabljen. Iz lista spoznam, da se rojaki v domovini in v tujini krepko oklepate vere. Jaz sem že 24 let izven domovine v Indiji in sem v vsem tem času imel priliko samo dvakrat po slovensko govoriti. Nazadnje je bilo to med vojno, ko sva se z o. Ehrlichom znašla skupaj v internaciji. V tem kolegiju Mangalore sem sploh edini Evropejec, vsi ostali, tudi sobratje, ki kolegij vodijo, so domačini Indijci."

Zlasti za delo med žensko mladino in žentvom sploh so v misijonih nujno potrebne tudi misijonarke, ki jih je tudi v Bengalskem misijonu nekaj. Omenimo naj le znano s. MAGDALENO KAJNČ, ki je dolgo delovala v Morapaju, in s. CIRILO DOKTORIČ ter s. ŠTEFANIJO URIH, ki sta bili v Bošontiju. O njih pa že dolgo nimamo glasu.

Zvezo smo pa obnovili z drugima dvema misijonarkama v Indiji: MARIJO FINK in KONRADINO RESNIK. Prva piše s misijona v Ootacamundu v južni Indiji sredi aprila letošnjega leta, da je Fatimska Marija tudi nje obiskala. Slovesnosti so bile na prostem ob polnoči, kjer so istočasno maževali pri 15 oltarjih, ki so predstavljali 15 skrivnosti rožnega venca. Pripoveduje tudi o zelo čudovitem začetku božje poti blizu tamkaj: Na pokopališču so postavili razpelo, ki so ga dobili iz Evrope. A h temu Križanemu so kar na lepem začeli romati ne le katoličani, ampak tudi pogani. Počasi so zgradili križev pot s postajami-kapelkami in cerkev božjega groba na koncu. Vsako leto 3. maja in 14. septembra, to sta dva praznika sv. Križa, pride na tisoče romarjev. Pogani se izražajo: Molim h križanemu Bogu, k Fatimski Mariji... Nisem sicer katoličan, a zaupam v tega Boga. — Mnogi poznajo našo vero, a se ne odločijo za krst za življenja, ampak šele v zadnji uri...

V Bombaju pa tudi že prav dolgo deluje s. KONRADINA RESNIK. Izdeluje pred vsem svete hostije za misijonske postaje v okolici in pa mašna oblačila. Vsak mesec razdeli kakih 200.000 malih hostij. Neki škof je naenkrat naročil 40 koretljev, 15 mašnih plaščev, itd. — Delajo v redu, dasi indijska vlada ni tako naklonjena kakor je bila angleška. Zlasti pri žolstvu se čutijo velike težave. Rada bi našlov od kakega dekleta iz kamniškega okraja, od koder je doma.

Na severu Indije je tudi že kakih 20 let delovala misijonarka m. dr. MIRIAM ZALAZ-

NIK, ki je bila ravnateljica šol v Allahabadu. Kje je sedaj in kako živi, na žalost ne vemo, kajti zadnja pisma smo si izmenjali pred tremi leti. Pošiljamo ji naše liste na naslov, ki ga imamo, a zd. se, da jih ne prejema. Kdo ve, če se ni kam prestavila ali pa morda spada pod mohamedanski Pakistan in oblasti ne puste listov in korespondence do nje. Upamo, da nam bo po kaki poti tudi ta neznanka kmalu pojasnjena in da bomo misijonskim prijateljem tudi o tej naši misijonarki vedeli kaj več in kaj gotovega povedati.

V Indiji, in sicer v pokrajini Assam, imamo pa še eno misijonarko Hči Marije Pomočnice, s. TEREZIO MEDVEŠČEK, ki nam je nazadnje pisala sredi maja 1951. Že skoro 20 let je, kar ne sliši slovenske besede, samo bere lahko slovensko, zato je še toliko bolj vesela našega tiska. Zadnje čase je bila ta dobra sestra zelo, smrtno nevarno bolna. Močno jo je zgrabil tifus, tako da so jo morali odpeljati v bolnišnico, dasi je protestantska. Že je prejela poslednje olje. Svoje trpljenje je darovala za spreobrnjenje protestantov. Pravi, da jo je rešila smrti molitev misijonskih prijateljev. Ni pa še popolnoma okrevala in zato še ne sme na svoja običajna tedne in tedne dolga misijonska potovanja med prebivalstvom; le nekaj kilometrov more. Predstojniki so ji svetovali, naj kupi kolo... Da, samo kje bo našla tako krepkega dobrotnika...? Sedaj deluje v Gauhati, kjer vlada velika vročina. Tamkaj imajo sestre sirotišnico in obrtno šolo. Med otroci je nekaj katoličanov, nekaj protestantov, nekaj poganov. Mesto, ki ima kakih 80.000 ljudi, ima samo nekaj katoliških družin. Pred nedavnim se je opogumila spet na nekoliko daljše potovanje: potovala je z vlakom, nato pa še cel dan z bivolskim vozom. Pogani so to pot prvič videli misijonarko. Prosili so, da bi vzela njih otroke s seboj v misijonsko šolo, a kaj, ko je že vse prenapolnjeno, zlasti ker jim je vihar s potresom itak veliko podrl in škode naredil.

Poleg jezuitov imamo v Indiji tudi veliko salezijancev, katerih trije oziroma štirje (če štejemo zraven brata Juriča, Hrvata po rodu, a med Slovenci vzgojenega) so prišli v Indijo šele po zadnji svetovni vojni. Salezijanci s svojimi vzgojnimi in šolskimi, zlasti obrtnimi in industrijskimi zavodi so po vseh deželah, razen komunističnih, silno zaželeni in dobrodošli ter nimajo druge cveire pri svojem velikem apostolskem delu kot pomanjkanje personala in sredstev.

PAVEL BERNIK je duhovnik mlajših let, ki je odšel v Indijo komaj 16 leten in je bil tam posvečen, sedaj deluje kot profesor velikega semenišča v Poonamallee v Južni Indiji. Doma izpod Hribca pri škofji Loki ne more prehvaliti črtic, ki jih v "Duhovnem življenju" iz tistih krajev piše njegov ožji rojak N. Zemlak. Zelo rad bi dosegel, da bi tudi Slovenci vzdrževali enega od domačinskih bogoslovcev v semenišču, kjer uči, a prepušča naši razsodbi, kdaj bo prišel čas, da bomo tudi to zmogli... Vzdrževati kaknega domačinskega duhovnika, to je silno lepo misijonsko delo, ki so ga mnoge slovenske do-

bre duše že izvajale, ko smo bili še v domovini.

Imeli so slovenski salezijanci v Indiji do pred nekaj leti še drugega mladega idealnega duhovnika, ki je pa umrl na raku: Ivan Cigan. Nastalo vrzel bo izpolnil salezijanski bogoslovec NACE KUSTEC, ki se v semenišču v Yercardu pripravlja na mašniško posvečenje. Ta nam poroča o bogatem razvoju salezijanskih ustanov v Indiji: "V teku enega leta so odprli dve veliki kmetijski šoli-koloniji. Sprejemajo fante in revnejše družine, jih pouče v kmetijstvu in jim potem oddele lep kos zemlje, da ga obdelujejo in si s tem zagotove zadostno prehrano v tej deželi lakote. V začetku letošnjega leta so odprli tudi dve obrtni šoli: eno v Bombaju, drugo v Madrasu. V obeh bo prostora za nad 3000 fantov..."

Kako se porajajo salezijanske ustanove, kakor ponosno drevo iz gorčičnega zrnca, nam lahko pove salezijanski brat laik pomočnik LUDVIK ZABRET, ki je sam soustanovitelj novonastajajoče kmetijske šole-kolonije. Imenovali so jo "Sagaya Tottam", kar bi se po naše reklo "vrt, pomoč", to je, Vrt Pomočnice kristjanov ali Vrt v pomoč kristjanom. Začeli so pred enim letom: en duhovnik in naš brat pomočnik. Najprej je bilo treba zemljišče kupiti, nato pa začeti z obdelovanjem. Nekaj palmovih listov in 4 bambusovi koli — to jima je bila v začetku kapela, stanovanje in obednica. Čeprav daleč od prometnih žil, sta s pomočjo dobrotnikov postavila hišo s kapelico, nakar so prišli 3 bratje-pomočniki in že en duhovnik. Začelo se je delo na veliko. Z dislovimi črpalkami so namakali pu-

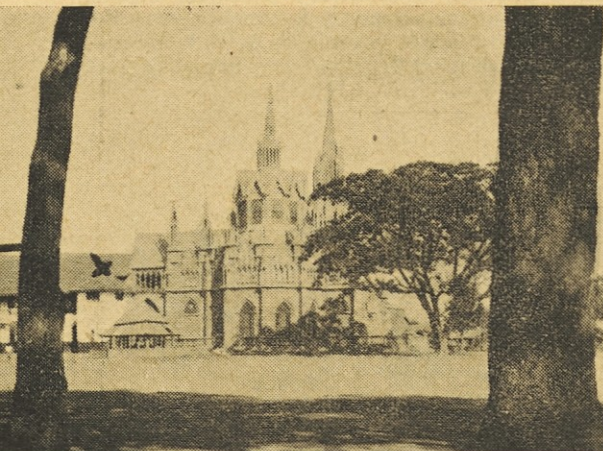

ščavsko zemljo, z darovanim traktorjem jo narahljali in začeli pripravljati riževa polja. Že po prvem letu je na stotine ljudi iz okolice dobilo mere riža za pomoč v času lakote, ko je bilo najtežje s prehrano. Sedaj imajo že vedno več zemlje obdelane, tudi so že sprejeli 20 sirot, ki jih vzgajajo in jim bodo kmalu odprli ljudsko in kmetijsko šolo, ko se njih število primerno poveča. Vse delajo po geslu: Ne pridiga se evangelij lažni čredi...

Skupaj z gornjima dvema salezijancema je došel v Indijo še tretji: IVAN KEŠPRET, tudi brat pomočnik, ki je pa pred vsem zaposlen s fotografiranjem salezijanskih ustanov po celi Indiji ter zato roma iz kraja v kraj. Kakor je važno pisanje knjig, tako je važno tudi fotografiranje ustanov in življenja na njih. Oboje je neobhodno potrebno za pravilno spoznavanje dela in za propagando, ki naj privabi sodelavcev, sodelavcev. Veliko večino slik iz salezijanskega dela v Indiji, ki smo jih že objavili in jih še bomo, nam je poslal prav g. Ivan Kešpret, oziroma so njegov izdelek.

Skoro istočasno kot Pavel Bernik je odšel, prav tako mlad, v misijone brat JOŠKO KRA-

MAR, ki pa deluje v Burmi, v kraju Mandalay, v veliki salezijanski obrtni šoli, kjer je učitelj mizarstva. Tam so doživljali težko državljansko vojno, ki jo je sprožila napetost med kristjani in budisti. Med to vojno je veliko škoda utrpela tudi njihova šola. Mrtev je padel eden od aspirantov, drugi pa težko ranjen. A misijonarji so šli brž na delo in kmalu vse podrti obnovili; sedaj je vse spet v cvetočem stanju. Obiskal jih je pred nedavnim sam ministrski predsednik, kasneje tudi 3 severoameriški profesorji: izjavili so, da je ta salezijanska obrtna šola najboljša v celi Burmi.

AFRIKA

O tej deželi se navadno čuje in bere, da misijonstvo najbolj cvete. A treba je razlikovati: Severni del je mohamedanski in dosedaj še neosvojljiv; sredina dežele je tista najbolj rodovitna misijonska zemlja; jug pa je spet težji delokrog, kajti z belokožnimi civilizatorji-kolonisti so prodrli tja tudi materializem, komunizem in protestantizem, ki vsi zelo ovirajo rast Cerkve.

V severnem, mohamedanskem delu imamo nekaj misijonarjev in misijonark, ki so s tem namenom tamkaj, da bi počasi z molitvijo in krščansko ljubeznijo le razrahljali trdo mohamedansko ledino: kakih 7 RAJHENBURŠKIH TRAPISTOV in nekaj USMILJENK z eno SIONSKO SESTRO — to so Slovenci, v kolikor imajo stika z mohamedanskim svetom, ker samo te štejemo semkaj v pregled misijonarjev.

V srednjem delu smo imeli dve misijonarki: s. Lucino Maher in s. Veroniko Brečko, kateri pa sta v zadnjem desetletju umrli in med črnici čakata vstajenja. V Belgijskem Kongu pa še vedno delata dva rodna in redovna brata KERŠEVANA, MARCEL in KAREL, oba iz Trsta doma. Prvi je že kakih 25 let tamkaj na delu in ima velike zasluge za razevet misijona, drugi pa je prišel tjakaj šele po vojni iz Rima. Ta slednji nam večkrat piše, kakor se tudi bralci spomnijo. Prav sedaj v septembru bo njih prefektura slavila srebrni jubilej svojega obstoja in bodo imeli velike slovesnosti, ki bodo gotovo dale novega zagona i misijonarjem i črnecem za čim večje pospešenje gradnje Kristusove Cerkve med njimi.

Na jugu Afrike imamo pa celo vrsto misijonarjev in misijonark. Najprej naj kratko navedemo tiste, s katerimi nam še ni uspelo obnoviti stikov po vojni in zato nismo gotovi o njih, ali so še živi oziroma ali so še tam, kjer so bili, ko smo si še dopisovali.

Tu sta pred vsem dve slovenski uršulinki, ki sta delovali v Transvaalu: s. KSAVERIJA LESJAK in s. BRIGITA BREGAR. Blizu tam, to se pravi, kakih 300 km morda stran, so delovale kar 4 oblatinje sv. Frančiška Saleškega: Dve rodni in redovni sestri TEREZIJA in BENIGNA ŠTEH, dalje njuna sestrična ELIZABETA POGORELEC in pa s. NOVAK. Kako bi bili veseli in hvaležni, če bi nam o vseh teh šestih misijonarkah kdo vedel kaj povedati in nam morda celo njih naslov posrečeval...!

Pač pa smo spet navezali stike s slovenski-
mi Sinovi presv. Srca Jezusovega v Trans-
vaalu, s katerimi se deloma tudi osebno po-
znamo. Tamkaj sedaj delujejo trije: P. BRA-
TINA, ki je deloval že pred vojno kakih 10
let tam, pa je prišel pred leti v domovino, da
bi sodeloval pri vodstvu Knobleharjevega za-
voda, podobno kakor dva brata, znani Ra-
fael Kolenc in Mihael Lešnjak. Sedaj se mu
je pred kakim poldrugim letom posrečilo do-
biti potni list in je iz rdeče Jugoslavije spet
nazaj v črno Afriko pohitel. Tam je že nekaj
let deloval in še deluje po vojni došli p. AL-
BIN KLADNIK, ki je bil pred kakimi osmimi
leti v Ljubljani posvečen in smo ta prvi sad
Knobleharjevega zavoda tudi v misijonskem
znamenju proslavili. Najdalje pa je tamkaj
BRAT VALENTIN POZNIČ, katerega bralci
tudi že dobro poznajo, saj pridno piše v naš
list in tudi lepe slike nam pošlje od časa do
časa. On je zaposlen za gradnjo novih šol in
kapel ter cerkva in drugih misijonskih poslo-
pij, ki so neobhodno potrebna, če hočejo tek-
movati s protestanti in če hočejo, da jim bo
protestantska civilna oblast še vnaprej dovo-
ljevala ustanavljanje katoliških šol.

JUŽNA AMERIKA

Še skok v sredo tega kontinenta, ki nas je
v tisočih sprejel in v katerem sedaj žari
začasno središče slovenske misijonske akcije.
Južna Amerika je po imenu skoro stodontno
katoliška dežela. Vendar se vedno bolj širi pro-
testantizem, ki mu je delo toliko lažje, ker
so mase ljudstva o veri silno slabo ali nič po-
učene. Dežela je prenapolnjena takozvanega
modernega poganstva, ni pa skoro nič več onih
prvotnih indijanskih rodov. Kar jih je, so na-
vadno umaknjeni ali v brazilske pragozdove
ali pa v paragvajске redukcije. In v eni teh
paragvajskih redukcij med čulupi Indijanci
delujejo 4 mariborske žolske sestre že skoro
20 let. Pomagajo nemškimi misijonarjem
Oblatom. Uspehov je razmeroma malo, a ven-
dar toliko, da je trud poplačan s tolažljivimi
sadovi. Naše misijonarke se pred vsem bavijo
z vzgojo indijanske mladine, ki jo s težavo
spravijo na misijon, a jim od tam kaj rada
uhaja nazaj v gozd. Sedaj je prednica tež-
ke misijonske postojanke slovenskih maribor-
skih žolskih sester s. SERAPIJA ČERNE; de-
lujejo pa med njimi s. EVFROZIMA JUREŠ,
s. MAKSENCIJA VRESNIK in s. TOBIJA
FIDERŠEK. Letos mariborske žolske sestre
menda praznujejo 20 letnico prihoda v Ar-
gentino, od koder so prišle potem v Parag-
vay. Ali ne bi bilo lepo in primerno, da bi
tej tudi za slovenstvo in za naše begunstvo
in izseljenstvo tako zaslužni domači družbi
pripravili malo misijonsko veselje in ustregli
prošnjji gori navedenih paragvajskih misijo-
nark za živalni stroj in za obleke njih mla-
dim indijanskim otrokom? Upamo, da bo Slo-
venska deklška organizacija, ki je že sre-
jela v svoj program, izdelati zaprožene oble-
ce, pa je to radi nujnih potreb slovenskega
semenišča zaenkrat odložila, kmalu pozneje
enkrat pristopila nazaj k temu lepemu misi-
jonskemu načrtu.

Tako smo obiskali vse slovenske misijonar-

je in misijonarke, kolikor jih poznamo in se
jih spomnimo. Naša topla, ljubeča misel, ki
naj se prelije v gorečo molitev h Gospodu, naj
jih objame vse vsaj na njih največji praznik,
misijonsko nedeljo. Zaslužijo to, saj so v na-
šem imenu in za nas vse — žive žrtve na ol-
tarju žrtvenika vesoljne Cerkve, izgorevajoče
za rast in zmago božjega kraljestva na zemlji.

L. L. C. M.

K slikam v tem članku. Str. 510: Misijonska
brata Ciril Verdnik CM in Rafael Mrzel S. D.
B. na poti na Kitajsko. — 511: Lazaristovska
prokura v šanghaju, kjer deluje br. Verdnik
— 512: Br. Mrzel z malimi Kitajčki; spodaj
salezijanska obrtna žola v Hongkongu, kjer
deluje. — 513: Mons. Joško Kerec in ravn.
Andrej Majcen, salezijanca; sal. brat Joško
Bevc (desni). — 514: Slovenske určulinke v
Bangkoku; m. Deodata, m. Ksaverija in m.
Frančiška; spodaj: njih gojenke nosijo Fa-
timsko Marijo. — 515: Sliki iz Poderžajevega
misijona. — 516: Zgoraj: iz Poderžajevega
misijona, spodaj: jezuitski kolegij v Darjee-
lingu, kjer delujeta br. Udovč in Drobnič D. J.
— 517: S. Terezija Medvešček med deklča-
mi Marijine družbe, spodaj salezijanski brat
Ludvik Zebret s sodelavci na novo ustanov-
ljeni koloniji. — 518: Salezijanski klerik Nace
Kustec z Indijčki; misijonska postaja, kjer
deluje salezijanski br. Joško Kramar. — 519:
Zamorčki poslušajo gramofon; spodaj indijan-
ska čulupi mamica z otrokom.

ŽALOSTNE IN VESELE IZ YUNNANA

MONS. KEREC IN G. MAJCEN SOJENA IN-OBSOJENA

Predragi gospod urednik! — Upam, da sta moji dve pismi, meseca aprila pisani, že davno srečno k Vam priromali. Po njih ste zvedeli o mojem težkem položaju tu. Obsodili so me že, a morajo preje čakati na potrditev od strani najvišje instance. Moj največji "zločin" je to, da nisem hotel prostovoljno zapustiti svojih ovac... Nič ne vem, kaj me čaka in kdaj mi obsodbo izrečejo. Kar koli že pride, vse sprejemam po Marijinih rokah. V Marijino varstvo sem se včeraj na dan prvega maja izročil. Če me doleti dolgotrajna ječa in težko prisilno delo, tako da bom počasi od napora in lakote izhiral, bom lahko govoril tudi jaz: "Amavi iustitiam et odio habui iniquitatem, propterea in exilio pereo — Ljubil sem pravico in sovražil krivico, zato umiram v ječi." Če me zadene krogla, bom videl v tem svoj življenski cilj v najvišji meri dosežen. Če me pošljejo v izgnanstvo, potem pa upam še kje krepko poprijeti za delo v božjem kraljestvu. Ne želim si drugega, kakor da se v vsem izpolni sveta božja volja in ne moja in da bi mogel še kaj koristiti svojim zapuščenim ovčicam.

Jutri mi bodo spremenili bivališče in ne bom imel več pisalnega stroja na razpolago, da bi Vam pisal. Čez nekaj časa pa mi bodo povedali, kaj bo z menoj. Ubogi gospod Majcen je bil obsojen že 29. aprila; proti njemu so morali težko pričati celo tisti, katere je z največjimi dobrotami obdajal. Revč se je 16 let mučil in se silno žrtvoval, da je tisoče kitajskih mladeničev dvignil na kulturno stopnjo in jim pomagal do večje mere riža in, kar je največ vredno, do luči svetega evangelija. Sedaj ga pa tožijo, da so gojenci radi njega izgubili toliko časa pri molitvi in službi božji, namesto da bi jim v tem času pomagal še do višje znanosti... Naprtli so mu toliko izmišljotin in satanskih iznajdb, da jih je samo ta rdeči sistem zmožen. Tudi on še ne

ve, kakšna obsodba je bila izrečena nad njim, ker jo mora prav tako potrditi najvišja oblast, kajti lokalne oblasti same ne morejo izrehati obsodb nad tujci. Tudi on bo jutri žel v zapor. Pa je popolnoma vdan v božjo voljo.

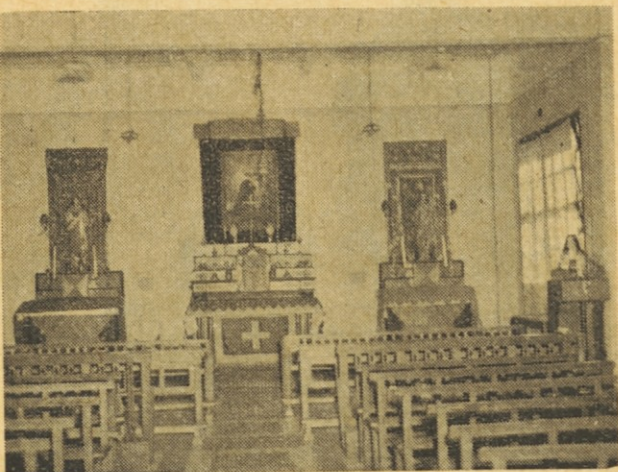
Preden se torej nad nama zgrne tema, politim, da Vam to najino usodo naznamim in da Vas prosim duhovne pomoči za vse to, kar sedaj najbolj potrebujeva: moči, poguma, potrpežljivosti in vesele vdanosti v sveto voljo božjo. Morda bova morala biti dolgo brez službe božje in zakramentov. Kakor sem celo življenje znal dobro prosjačiti med našim narodom za misijone, tako se sedaj ob koncu svoje misijonske poti poslužujem prosjačenja za mojo popotnico v večnost, ki jo bom morda potreboval. Zapuščen sem ostal, duhovniki moje škofije so po ječah, nekateri so pa pomrli, škofija šteje samo tri na svobodi. In če se še s temi kaj zgodi, kdo se me bo tedaj spomnil po moji smrti? Prosim, da to storite Vi in daste darovati kako mašo za najbolj zapuščenega misijonarja, pa da misijonske dobrotnike naprosite za kak rožni venec za pokoj moje duše. Ko bom pri Vsemogočnem, Vam bom vse povrnil, proseč Ga za vse dobrotnike, s katerih pomočjo sem Mu gradil Cerkev med Kitajci, širil vero, reševal duše. Vsem prisrčen Bog plačaj, vse v brezdadežnem Srcu Marijinem bogato blagoslavljam!

Joško Kerec, salezijanec
Apostolski administrator

ŠE VEDNO SE ZAHVALJUJEJO ZA RENTGEN

Tole pismo so nam pisale pred nekaj meseci slovenjebistriške žolske sestre, ki imajo v Čaotungu bolnišnico z dr. Janežem in znamenitim rentgenom...

Delamo in životarimo tako kakor znano in kakor nam sedanje razmere dovoljujejo. Dela in skrbi v bolnišnici nam ne manjka, zato pa ni mnogo časa misliti na kaj drugega. Odkar smo pod rdečezvezdnatim obzorjem, se je v splošnem marsikaj spremenilo. Stiska in revščina je vedno večja, akoravno se nam obeta le zboljšanje, katerega pa do sedaj še ni bilo videti, celo obratno. Število tukajšnjih prebivalcev se je precej zmanjšalo, a vendar vlada pomanjkanje. Naša bolnišnica je dnevno obiskana z mnogimi bolniki, seveda po večini brezplačno. Koncem prejšnjega leta smo morali izplačati neznosne davke, ki so bili določeni za poslopje bolnišnice in vrtove okrog nje. Vsota je morala biti izplačana v treh dneh, če ne, bi sledile razne kazni v denarju. V veliki takratni stiski so nam priskočili na pomoč naši bolj premožni bolniki, ki so si izposodili denar iz ljudske banke, da smo tako pravočasno vse izplačali. V teh in sličnih primerih nam je še vedno naš nebeški Ožka poslal koga, da nam je pomagal in nas rešil iz težave. Ko so angleški protestantski

misijonarji dobili ukaz zapustiti svoj misijon in delo v bolnišnici, so prebivalci mesta bili v velikem strahu, da se z nami tudi kaj podobnega zna zgoditi. Pripravljeni so bili močno nastopiti proti oblastem, ako bi mi morali oditi. Na čudo mnogih smo mi bili do sedaj nemoteni in smo imeli prostost v delu in oskrbi. Ne samo ljudstvu je naša bolnica priljubljena, tudi oblastem. Vse bolne tovariše pošilja v našo bolniško oskrbo, posebno še one, ki so potrebni kirurškega noža. Ti pa prihajajo iz po več ko deset dni oddaljenih krajev. Tako si lahko sami mislite, da glas bolnišnice slovi ne samo po mestu Chaotung, ampak tudi po daljni njega okolici. Do njegove slavne imena je v veliki meri pripomogel naš vzorni in spretni misijonski zdravnik, g. dr. Janež. Njegova velika požrtvovalnost, neumorno delo, še bolj pa nesebična ljubezen do bolnikov vsake vrste, je najlepši dokaz pravega misijonarja, najboljšega posnemalca Kristusovega. Kako je naš g. doktor dobrodošel in priljubljen v tem kraju, lepo povesta dve veliki sliki, ki so mu jih kot znak hvalečnosti za njegovo veliko skrb in ljubezen do bolnikov podarili njegovi prijatelji, ko je obhajal dveletnico prihoda v Chaotung. Na eni sliki so krizanteme z neko drugo kitajsko cvetko, ki cvete v pozni jeseni in pozimi, a prinaša zelo močan vonj, tako da zadostuje ena majhna njena vejica in je polna prijetnega vonja vsa soba. S tema dvema cvetkama je bilo označeno, naj bi bil dr. Janež močan, zdrav in neustrašen v svojem zdravniškem poklicu, ki pa tudi ni brez težav. Druga slika kaže šopek raznobarnih vrtnic. Te naj bi bile simbol njegove velike ljubezni do trpečih in pomoči potrebnih. Našega g. doktorja vsi spoštujejo in zelo cenijo njegovo delo. Nanj kakor tudi na slovensko bolnišnico tukaj je lahko ponosen ves slovenski narod, ki je zelo majhen v primeri z drugimi narodi, kakor je tudi slovenska bolnišnica zidana v neslovitem in ne velikem mestu, a je kljub temu že znana po več znamenitih mestih Kitajske.

K velikemu napredku zdravljenja v naši bolnišnici pa ste nam pomagali Vi, dragi naši sorojaki širom sveta, z dr. Janeževim rentgenskim skladom. Če bi ne bilo g. dr. Janeža tukaj in Vas, dragi misijonski prijatelji, tam, bi naša bolnišnica še ne imela rentgena kot ga ima sedaj, ki je velika pomoč pri doktorjevem zdravniškem in kirurgičnem delu in ki je že mnogim in mnogim pomagal doboljšanja v zdravstvenem stanju in rešitvi življenja.

Dragi misijonski prijatelji, dolgujem Vam zahvalo, da ste se tako velikodušno odzvali na vabilo č. g. urednika za dr. Janežev rentgenski sklad. Kako Vam naj povrnemo vse Vaše žrtve, Vaše darove in prispevke ter Vašo preveliko ljubezen do misijonskega dela? S skromno besedico "Bog plačaj" ne bo zadosti poravnano. Vsak mesec se v naši cerkvi daruje služba božja za vse dobrotnike rentgenskega sklada, kjer vse bolniško osebje poje in se Vas skupno spominja v svojih molitvah. To se bo nadaljevalo, dokler bodo bila slovenska srca v Chaotungu. Nebo naj bo prebogati plačnik za Vašo veliko pomoč in podnoro v misijonskem zaledju. Nikdar ne pozabite Jezusovih besed: "Kar ste storili kateremu teh

malih, ste meni storili." Mi tukaj smo eni izmed najmanjših Jezusovih bratov in sester ter zato tudi najbolj potrebni Vaše pomoči. Radi sedanjih razmer nam ne morete drugače pomagati, kakor da veliko molite za nas. Vaše duhovne podpore smo v teh časih še vse bolj potrebni kot smo je bili poprej.

Slovenska misijonarka v Chaotungu

Slika levo kaže kapelo v salez. zavodu v Kunmingu, ki je sedaj precej osamljena... Slike tu pa kažejo dva prizora iz življenja salezijanskega zavoda v Kunmingu in pa pokrajino okrog Čaotunga.

V ČAOTUNGU KAR DOBRO!

Objavljamo najnovejše pismo dr. Janeža z dne 1. avgusta 1951, ki nam je prišlo z letalsko pošto naravnost iz Čaotungu.

V naši hiši gre še kar običajno naprej, brez večjih težav in sitnosti. Periódni obiski, popisi, osebne spovedi in podobno — je nekaj običajnega. Pred par meseci smo bili vsi klicani na politični urad — osebna podrobna spoved za par rodov nazaj. Popis inventarja, vseh tablet, metrov zidovja, denarja, kokoši, rac itd.... Osebno smo vedno bili deležni gotove obzirnosti brez običajnih opazk in zbadljivk.

OGROMNO DELA!

Delo v bolnišnici je vedno bolj naporno. Ljudi za resno delo malo, bolnikov pa vedno več in nikdar v zgodovini bolnišnice ni bilo takega navala kot letos. Včasih težko zmagujemo delo. Protestantovska bolnišnica je onemogla in se je pred par meseci sama ponudila vladi, a je ista še noče prevzeti. Bolnišnica je denarno in strokovno opešala. Nima bolnikov in ne dohodkov. Vse težje primere pošilja k nam. Isto dela tudi državni higienski zavod, ki ima sicer par postelj za ležeče uradništvo, a so tovariši presrečni, če smejo k nam na zdravljenje. Tudi privatni zdravniki napote svoje težke bolnike k nam. Je neizpodbitno dejstvo, da edino v naši hiši težki bolniki najdejo za silo primerno zdravljenje — ter se tega vsi zavedajo, ter morajo mimo žalostnega dejstva, da smo "farška" hiša, kjer se moli in v "vraže veruje"... Denarne dajatve so letos znosne, imamo staro zalogo zdravil, bolnikov, ki vsaj nekaj plačajo, tudi precej ter tako zmoremo gmotno vzdrževanje bolnišnice. Državna zavarovalna družba je z nami naredila pogodbo za zdravljenje njenih zavarovancev. Po izmenjanih mislih smo pogodbo podpisali. Dali smo 20 % popusta. V predloženo pogodbo smo vstavili točko, da bomo zdravili vse primere, katere znamo zdraviti. Nekoč je namreč prišla tovarišica z raznimi priporočili, naj ji naredimo splav, ker je težko bolna. Odgovorili smo, da sva tu le 2 zdravnika, od katerih se nihče takih posegov učil ni in jih zato tudi ne znamo. Zraven smo še dodali mnenje, da se nam zdrav otrok ne zdi napadalec na verjetno neozdravljivo mater, da je verjetno mati napadalec na zdravega otroka. Tudi smo zaneli slavo materam, ki riskirajo ali žrtvujejo svoje življenje za otroka. Ta glorijska se ji je zdela odveč in imamo sedaj mir, a da ne bi v bodoče kdo od nas kaj nemogočega zahteval, smo v pogodbo vstavili točko o zmogljivosti. — Podobne pogodbe so z nami naredili tudi drugi — nošta, državna nabavljalna zadruga, banka, davčni urad, električna družba. — Je tu še četrta zdravstvena ustanova za zdravljenje oborožene sile. Bolnišnica je laikom strogo nedostopna, celo obiski bolnikov niso dovoljeni. Operacijsko sobo imajo v razkošni hiši preminulega bogatina. Neko popoldne me je prišel iskat mož postave, da grem z njim. Peljal me je v bogatino hišo. Tam so me pro-

sili za pregled oficirjeve žene. Ugotovil sem nosečnost izven maternice in težko trebušno krvavitev. Tudi so me prosili, naj bi jo kar tam takoj operiral. Ozrl sem se po pomagajih in orodju ter končno le pristal. Med pregledom in operacijo so bila vsa okna nabita od zunaj obešenih gledalcev in gledalk, notri pa tudi toliko medicinskega osebja, da je zraka manjkala. Predrzna operacija je bila srečno hitro mimo in se mi je bolnica po dveh tednih prišla na skrivaj zahvalit. Ko sem se vračal domov, se je že temnilo in so doma bili vsi v skrbeh, kam so me odvedli — pa so se potolizala, ko so zvedeli, zakaj so me odvedli.

NALEZLJIVE BOLEZNI

Razne nalezljive bolezni se letno vrste kot pri nas kebrovo leto. Pred tremi leti smo imeli epidemijo ošpic, lani kože, letos febris recurrens in pegasti legar. Posebno velike so žrtve recurrensa. Obe bolezni prenašajo nesrečne uši. Edino uspešno sredstvo proti recurrensu je salvarsan. Radi pomanjkanja primernega personala smo tudi mi morali na deželo poslati štiri kitajske sestre, ki preganjajo to bolezen. Pravijo, da pomanjkanje hrane slabi organizem ter daje lepe pogoje za širjenje bolezni. Sam sem pred nedavnim radi recurrensa doživel eno svojih največjih strokovnih tragedij. Petdesetletni kristjan iz Ii-anga je prišel na operacijo slepiča. Pri operaciji smo našli vnetje žolčnika in žolčne kamne. Operacija je bila nekaj običajnega, po operaciji se je bolnik odlično počutil — le tretji dan je dobil visoko vročino. Pregledal sem kri. Ko sem pogledal v mikroskop, se mi je zvrtilo ob pogledu na številne spirohete — povzročitelje recurrensa. Vedel sem, kaj ta bolezen po težki operaciji pomeni. Edino salvarsan more pomagati, a je hud strup za jetra. Dva dni pozneje je podlegel. Med potjo v bolnišnico se je inficiral, a se je bolezen šele po operaciji pokazala. Zlobnežem tega stotletja se v teh krajih še uši pridružijo in zdravniku bolnike v jamo mečejo...

CESARSKI REZI

Prvi teden letošnjega maja smo imeli kar tri cesarske reze. Eden od teh je bil posebno tragičen. Mlada žena poštnega uradnika je čakala operacije radi večkratnih krvavitev. Povedali smo ji, da bo operacija drugega maja. Trma je tudi v teh krajih doma. Fanfare prvomajskega jutra so jo zvabile na ulico in se je pozno ponoči vrnila. Ker je nismo mogli pripraviti za operacijo, smo odložili za tretji maj. Ob dveh ponoči tega jutra, ko naj bi bila operacija, me je klicala k bolnici nočna sestra. Bolnico sem našel smrtno blede v mlaki krvi brez pulza, pri nepopolni zavesti. Tekel sem klicat sestre in kitajskega tovariša, zagnal domačo elektriko in kmalu smo jo imeli na mizi. Pri zarezu trebuha je nehala dihati, srčnih utripov ni bilo čuti. Sestre so ji dajale umetno dihanje. Operiral sem v trdni veri, da operiram na mrlju in da vsaj otroka rešimo. Operacija je bila v desetih minutah pri kraju, saj niti ena žila ni krvavela. Po operaciji sem ji prerezal žilo na roki in ji dal tri četrte litra krvi. Po par sto ccm krvi

je že začela vrteti oči. Še pol ure smo nadaljevali z umetnim dihanjem, dokler ni sama začela loviti sapo in smo jo proti jutru odnesli v bolniško sobo. Oba s sinom sta sedaj pri dobrem zdravju in nas večkrat prideta pogledat.

NARODNJAKI . . .

In narod? Na stara leta te besede več ne razumem, ker jo prepogosto slišim. Zdi se mi, da je ν rabi kot kranjski "hudič", ki nič ne pomeni, pa le hudiča pomeni, ali pa vsaj robataca Kranjca izda. Tako nekako rabijo to besedo rdeči in če ne več, ta beseda vsaj pove, kdo je oseba, ki jo rabi. — Mlad uradnik je prišel na operacijo hemeroidov. Dolgo sva debatirala o tem, koliko časa bo treba biti v bolnišnici. Zvečer — sestre mi pravijo — je v postelji jokal. Sestra ga je vprašala, zakaj joka. Rekel je, da se mu narod smili, ker za časa zdravljenja ne bo mogel za narod ničesar storiti, ker mu bo narod bolnišnico plačal in se mu narod smili, da bo še stroške imel z njegovo zadnjico . . . Ko je minil teden po operaciji, je tožil, da ga še rana boli in da ne more hoditi. Zaželel si je najdražje krepilne injekcije. Po treh tednih je začel sumiti v pljučno bolezen. Zaželel si je pregleda na rentgenu. Je še pri nas in si je končno zaželel, da ga premestimo iz tretjega razreda v prvi . . . Pred par dnevi smo tudi to prošnjo uslišali — saj je za narod morda res boljše, če ga čim dalje ne vidi . . .

Nek drug "narodnjak" je imel več mesecev na buči fistulo. Dva dni je hodil na posvete, kaj naj naredimo, da ne bo treba biti v bolnišnici več kot dva dni iz istih razlogov kot zgornji. Pristali smo na to, da po operaciji ostane le dva dni v postelji in se bo potem hodil prevezovat, če se mu narod smili in če bi narod radi njegove odsotnosti imel preveč zgube. Proti našemu pričakovanju se je fistula v dobrem tednu popolnoma zacelila. Pozabil je na dvodnevne konference za dva dni in se je še teden dni po popolnem ozdravljenju po

postelji valjal, dokler niso prijatelji prišli in mu povedali, da bo postopanja dovolj. Če bi ne prišli, bi najbrže tudi on za prvi razred prosil, ker se tam bolj mirno počiva . . .

VELIKA UMRLJIVOST

Naj bo dovolj naštevavanja raznih slučajev, ki jih je dan za dnevom v izobilju. Kdor bo pokukal v zdravniške knjige, bo videl, da tam opis vsake bolezni konča z naštevanjem procentov umrljivosti po raznih posegih. Ta "znanstvena" umrljivost je preračunana na zapadni organizem. Številke ν teh krajih je treba vsaj podvojiti iz številnih razlogov. Klima, slabost zvez in oddaljenost od bolnišnice, opij, nalezljive bolezni, pomanjkanje krvodajalcev, čakanje do skrajnosti, prehrana, vraže, pomanjkanje izobrazbe, itd. so razlogi, ki zdravniku preveč dvoje "znanstveno umrljivost" in lase sive. A ne sme biti kak romantičnomelanholični idealist, ker bi sam prezgođaj v grob zlezel. Biti mora nasmegan realist, saj je za smeh tudi prilike dovolj: Kraja bolnikov iz postelj, metanje živih v jame, puščanje pobitih po goljavah za hrano psom, volkovom in krokarcem — za zdravnik žalosne slike in boleči sprehodi. Še posebno so boleči, če so dolgi — od kočevskih lukenj do junanskih jam . . . Zdravnik rad obiskuje svoje znanec in bolnike po teh jamah. K življenju jih ne misli klicati, ker so našli svoj mir in končno — prav vsi gremo isto pot — tudi tisti, ki druge v jame mečejo, so kaj blizu strmine . . .

Delo misijonov je okrnjeno do skrajnosti. Mi še vlečemo — zaenkrat ne še omejeni v delu kot so naši misijonarji. Bolniku damo, kar imamo in kar znamo. Naše sestre poslavljajoče se preko čela pokrižajo s koščkom vate, namočenim v blagoslovljeno vodo, in so gledajoči prepričani, da jim dajejo kako posebno zdravilo za življenje. Niso v zmoti — le Bog ve, kje je tisti čas, ko bodo vsi deležni tega čudnega zdravila. Dr. JANEZ JANEŽ

BORBA V BARAGOVEM MISIJONU

7. ZATIŠJE PRED VIHARJEM

Naše misijonsko delo je bilo ν najlepšem razvoju za praznik Vnebovzetja Marijinega 1950. 51 kristjanov smo mazilili in potrdili za vojščake Kristusove. Udeležba pri sv. maši je dosegla število 130 in 119 sv. obhajil. Komunisti so nas že drugi mesec pustili pri miru; le sem pa tja je prišel kak vohun malo na ogled. Z g. Wolbankom sva to začasno premirje dobro izkoristila. On je dnevno oblikoval okrog 10 mladeničev (12 do 16 let starih) za bodoči apostolat. Resno so študirali katekizem in iz predelane tvarine polagali pismene izpite. Bili naj bi to prvi apostoli KA na našem misijonskem področju. Jaz sem pa pripravljal 5 učiteljev za bodoče katehiste. Dnevno smo študirali katekizem, kitajske molitve; vsi so se tudi naučili streči pri sv. maši. Otroke

do 12 leta sva vzgajala v evharističnem krizarstvu, deklice g. Wolbang, dečke pa jaz. Tiste mesece je bilo res lepo. Vedno več novih katehumenov se je oglašalo; novi Kristusovi vojščaki so nama že pomagali pri razlagi katekizma in molitev. Tako je n. pr. g. Wolbang uporabil šestletno Marijo Lo — čudovito bister otrok — za učiteljico molitev. Naučila je zakonske žene-katehumene vse potrebne molitve na pamet.

CVETOČA ŠOLA

Za novo šolsko leto smo vse na tillem pripravili. Nobenega vabila nismo razobesili kot delajo druge šole, le male apostole sva uporabljala za skrivno propagando med zanesljivimi prijatelji. Začeli smo s šolo 1. septembra. Vpisalo se jih je nad 130. Jaz sem prevzel prvi, tretji in četrti razred, g. Wolbang pa

drugi razred in 11 večjih, ki so se javili za zaseben študij tvarine, ki je potrebna za izpite na gimnaziji. Ti naj bi bili naši bodoči učitelji in katehisti. Kako lepo je bilo v šoli, ko so ti goreči apostoli pomagali zbudjati zanimanje za verouk pri poganih! Skoraj vsi šolarji so se prijavili za katehume.

Rdeče so naši uspehi spet zboleli. Urađ za šolstvo je začel pošiljati učitelje v našo šolo. Najprej so bili silno prijazni. Popisali so le število otrok in učiteljev ter priporočili naročitev komunističnega časopisa. Vljudno sem se opravičil, da si časopis lahko izposojamo, in vprašal, če še kaj žele. Nič niso želeli. In res so nas nekaj tednov pustili pri miru. V drugi polovici septembra pa mi pošljejo nadzornika in pismo. Vljudno ga mi predstavijo, češ da bo ta nadzornik uvajal učitelje v nov način učenja in nadziral šolo, da bo šlo vse v pravem duhu. Vljudno sem se jim zahvalil za nadzornika, ki bo kar brezplačno oblikoval učitelje v novem duhu, in dovolil tudi nadzorstvo šole s pripombo, da nas njihova nezaupnica boli. Nadzornik se je pisal Mao. Bil je brez izobrazbe; tudi ne pravi komunist; a zvest hlapec rdečih, plačanec. Kadar je hotel v šolo kaj komunističnega vpeljati, je bil revež, ker sva mu z g. Wolbankom prepovedala vsak poseg v šolo. Naj bo nadzornik in nič več. Zlasti g. Wolbanka se je bal, ker mu je ponovno izpraševal vest. Obenem sva ga pridobivala za prijatelja. In res sva dosegla, da je prve tedne le v konferenčni sobi sedel po cel dan in dremal. Tako smo lahko še cel september nemoteno učili mladino v katoliškem duhu, z dnevnno razlago katekizma. Rdeči so zaupali, da bo nadzornik Mao skrbel za "napredek" šole, zato sami niso več prihajali nadzirat. Vendar sva se z g. Wolbankom začela čuditi temu sumljivemu miru; računala sva, da je to le zatišje pred viharjem.

V ZNAMENJU OKTOBERSKE REVOLUCIJE

Vse druge šole so se že ves september pripravljale na prvi oktober, ki so ga rdeči oblastniki določili za obletni dan "osvoboditve" Kitajske. Bil naj bi to velik dan slavlja na čast Maočetunga in Stalina ter dan vsestranske propagande za brezložni mednarodni komunizem. Zanimivo, kako satanski komunizem izrablja v svojo čast prav Mariji posvečena meseca maj in oktober. Tudi mi smo se pripravljali na prvi oktober, ki je padel na nedeljo, na dan, ko smo imeli v ningtuški fari žegnanje, ker je župna cerkev posvečena Roženvenski Kraljici. — Vzpodbujali smo mladino in odrasle, naj na ta dan več molijo za Kitajsko in naj namesto na ples in zabavo pridejo k sv. maši in popoldne k blagoslovu. Rdeči pa so že več tednov večbali mladino v igrah in plesih. Fantje in dekleta, dečki in deklice, vse naj bi bilo pomešano. Naravnost napeljevali so jih k nečistovanju. Celo mesto so popisali z letaki, obsuli z venci, in skoraj na vratih sleherne hiše so razobesili Maočetunga, na javnih poslopjih pa še Stalina. Peterokraka zvezda je vzšla skoraj nad sleherno hišo. Našo šolo in župnišče so pustili nekam sumljivo pri miru. Ob drugih prilikah so nas silili k sodelovanju, to pot pa sumljiv

mir, kot da naša šola ni vključena pod njihovo vodstvo. Pričakovali so, ali bomo proslavili sami od sebe Maočetunga ali ne. A niso dočkali tega. Cerkev je bila sicer lepo okrašana Mariji v čast; zunaj vrat pa kot po navadi. In še nekaj jih je razdražilo. Prav nekaj dni pred 1. oktobrom mi je škof poslal odloke sv. Stolice glede duhovnih kazni za katoličane, ki pomagajo komunistom po raznih organizacijah in pošiljajo mladino v komunistične šole. Z g. Wolbankom sva še pomišljala, ali naj bi to javno oznanila ali ne, ko sva vedela, da imava že med katoličani "komunistično peto kolono", ki naju nadzira in toži oblastem. Končno sem v pomirjenje vesti odložil, naj se pri obeh mašah oznani v kitajščini to, kar je sv. Stolica tudi nam na Kitajsko poslala. In res so morali rdeči za vsebino takoj zvedeti, ker je že po maši policija poslala dva policista pred cerkev. Prežetela sta vse udeležence v cerkvi in surcovo napadla učitelja Ju Vincencija, zakaj ni otrok zjutraj poslal na ples. G. Wolbang je učitelja poslal domov in ostro obračunal s policistoma, ki sta hotela mladino nasilno odpeljati na grešno zabavo. Špioni so se tisti dan kar vrstili v župnišče in v cerkvi. Prišli so tudi policisti, preoblečeni in civiliste, in hoteli vse videti, češ da jih zanima. Ker sem špijonažo takoj razkril, sem jim dejal: "Ko bi bili vi prišli kot od policije poslani, bi vam vse pokazal in vsako sobo odprl, ker se pa izdajate za ljudstvo, vam ne odprem nobene sobe, ker nisem dolžan." Niso se hoteli izdati in so jezno odšli; pa sem že drugi dan zvedel, da so bili res policisti. Lahko bi mi bili podtaknili kako orožje pod streho, kamor so želeli, pa bi bil obsojen na smrt. Rdeči so po cestah plesali in nečistovali še 2. in 3. oktobra, dokler niso vsi izčrpani pospali. Tiste dni je bil Ningtu res prava Sodoma; tudi nedorasle deklice so skrunili. Satan je žel obilno žetev. Midva sva pa le obvarovala okrog 100 otrok pred to porazno zabavo. Da bo od strani rdečih sledilo maščevanje, sva pričakovala.

NOČNI OBISK

In res sva že 2. oktobra ponoči ob 11 dobila obisk. Šla sva spat okrog 10. Ker sva bila utrujena, sva trdno zaspala. V sanjah sem zaslišal čudno vpitje, ki me je zbudilo. Pomel sem si oči, povrtal v ušesih in nisem vedel, kaj se godi. Pri oknih sem videl temne postave z revolverji; nekaj jih je pa tolklo na moja vrata, naj takoj odprem. Lajali so kot stekli psi. Nisem vedel, ali so roparji ali komunisti. Zato sem dejal: "NE ODPREM, DOKLER NE ZVEM, KDO STE. Kajti prišli ste pred moja vrata pri zaprtih vratih župnišča." Tečaj so se mi javili, da so policisti, ki so prišli preiskat župnišče, in da me bodo kaznovali, ker že pol ure kličejo, pa jim ne odprem. Takoj vstanem in jim odprem. A si ne upajo vstopiti, dokler jim ne prižgem luči. Revolverje, ki so jih merili name, so spravili za pas. Kajti mirno sem jim razložil, da sem trdno spal in sem jih torej brez krivde zaslišal žele zadnji hip. Vprašal sem jih, kako so mogli priti do mene pri zaprtih vratih župnišča. Vse v sobi so preiskali in se

takoj nato podali k g. Wolbanku, ki jih je že obleden dočakal. Zmerjali so ga z ameriškim psom in odšli. Zjutraj na vse zgodaj so mi sosedje povedali, da so rdeči pol ure metali kamenje v naša železna vrata, celo ustrelili nekajkrat v vrata in jih vrtali z bajoneti. Na vratih se je res poznalo vse polno lukenj in prask. Tudi sosedje so mislili, da jim namenoma nisva hotela odpreti. Morali so preplezati zid ali pa priti skozi luknjo v zidu, ki je bila pri kuhinji v sosedovih narejena v naš zid in sem jo zapazil ter dal zazidati šele novembra. Gotovo so mislili, da koga skrivam v župnišču, zato so tako nestrpnost čakali, naj jim odprem vrata. A bolj kot nočni obisk naju je užalostila novica, da je policija isti večer aretirala našega šolarja, kristjana devetletnega Jožefa Ju. Starši so na vse zgodaj zjutraj prišli poizvedovat, če je otrok pri nas, ker zvečer po večerni molitvi ni prišel domov. Vsi smo začeli poizvedovati, kje bi bil otrok, in smo ugotovili, da je v ječi.

DEVETLETNI JETNIK

Dasi sva oba z gospodom Wolbankom prosila šolarje, naj zvečer prav gotovo gredo takoj domov in ne hodijo na komunistično zabavo, naju Jožek vendar ni ubogal. Radovednost ga je gnala na komunistično proslavo. Pri vratih dvorane je nek dečko strgal s stene komunistični letak; Jožek ga je pobral in pogledal. Policija je vse opazovala; dečko, ki je letak strgal, jo je pobrisal, zgrabili pa so Jožeka. Ali je bilo vse to s policijo dogovorjeno ali ne, je težko reči. Razvoj policijske preiskave zbuja sumnjo, da je bilo vse naprej pripravljeno. Jožek je bil še tisti večer zaslišan. Očitati so mu, da je letak on strgal, in ga vprašali, kje stanuje, kam hodi v šolo, kdo je njegov učitelj, itd. Ponudili so mu takojšnjo prostost, če prizna, da je od učitelja dobil denar za trganje komunističnih letakov. Ker otrok ni hotel lagati, ni priznal ne prvega

ne drugega in je spravil policijo v zadrego. Zdaj so mu grozili s smrtjo, zdaj ga pridobivali s pomarančami in ležniki, naj prizna, da je bil za dejanje plačan od mene in učitelja Chowa. A otrok ni hotel njihovih darov; zakrknul se je in molčal. Obdržali so ga v ječi. Jaz sem pa takoj protestiral pri glavarju in ga spomnil na naravni in mednarodni pozitivni zakon, ki ne dovoljuje zapore otrok, ampak le tistih, ki za otroke nosijo odgovornost. Policijo je rešil iz zadrege Jozek sam, ko je drugi dan zapore izdal krivca dvanajstletnega tatiča Li. Rdeči so tatiča najprej posebej zasliševali in ga najbrže poučili, kako naj govori. Nato pa so ga zaslišali skupaj z Jozekom. Tatič je vpričo Jožeka priznal, da je strgal tisti letak in da je take stvari večkrat delal, češ da sva ga za to pridobila z učiteljem Chowom in mu plačevala za vsak strgani letak sproti. Seveda bi bila policija želela, da bi bil še Jožek priznal, kajti tatič Li že pol leta ni bil v župnišču, vsi so vedeli, da je bil iz naše šole že davno izključen; zato je bil zelo neprimerna oseba za pričanje o moji krivdi. Zato je Jožek še moral ostati v ječi skupaj z Lijem. Pa je Jožek še Lija zmerjal, zakaj je po krivem pričal zoper učitelja in mene, in mu grozil z božjo kaznijo. Kralj, načelnik policije, je pa Jožeku grozil, da ga bo hudič vzel, ker prikriva grehe misijonarjev in učiteljev. Končno je Kralj poklical Jožekove starše, ki so morali podpisati, da fantka ne bodo več pustili hoditi v našo šolo; tudi Jožek je moral nekaj podpisati, a ni vedel, kaj. Gotovo so mu podtaknili priznanje zločina kot žrtev misijonarja in učitelja Chowa. Izpustili so ga na svobodo po treh dneh zapore, pač pa zaprli učitelja Chowa. Za zaključek oktoberske proslave so postrelili nekaj nacionalistov: vse v znamenju "osvoboditve" Kitajske; dejansko pa v znamenju sovjetske oktoberske revolucije.

JANEZ KOPAČ CM

DROBNE ZANIMIVOSTI IZ KHARIJA

POKVARJENI POSNETKI. O veliki noči sem skušal napraviti nekaj posnetkov cerkve, zlasti notranjščine. Zastonj! Aparat mi je odpovedal pokorščino in se je odpiral in zapiral po mili volji. Dva zvitka filmov je pokvaril. Ko sem jemal oltar, sem moral imeti ploščo dalj časa izpostavljeno. Pritisnem na vzmet in aparat obrnem: brrr — šele pred nosom se je vzmet spet zaprl. Aparat je potem romal v Kalkuto na popravilo, fotografij pa seveda ni in jih še nekaj časa ne bo!

STAVBA POČIVA. To seveda še ne pomeni, da tudi mi počivamo. Nasprotno! Zelo se trudimo, da v prostoru, ki spominja bolj na javno tržnico kot pa na hišo božjo, čim svečaneje obhajamo vse cerkvene praznike, pa tudi dnevno sv. mašo. Najsvetejše po sv. maši vsak dan prenesemo nazaj v hišno kapelico, ki bo bodoča gostinjska soba.

DIVJI GOLOBJE imajo našo napol dovršeno, zaradi nezazidanih oken in vrat zelo

zračno cerkev nad vse radi. Radi jih imamo tudi mi, ker "obrajamo" slastno pečenko. Ponoči namreč golobje čepijo na železnih letvah, kjer jih kar z roko polovimo, drugi dan pa romajo naravnost v ponev. Te dni jih spet nekaj celo med sv. mašo gruli in frfota, pa nekaterim skomine vzbuja. Še prevzeli se bomo, saj je sv. Anton samo kruh dobival, nam pa angelci kar golobčke prinašajo. Iste ošabne misli me obhajajo, ko na potovanju včasih po kakšna riba skoči v čoln...

NIČ POTICE ZA VELIKO NOČ. Za praznike so nam razni prijatelji voščili vso silo pirhov, gnjati in potic. Neka dobra duša je tudi cel paket raznih dobrot odposlala in smo pred prazniki pridno sprahčevali na pošti, ali je zavoj prišel ali ne. Nič ni bilo. Na veliko nedeljo je bil na mizi po sorodstvu potici najbližji pet dni star kruh, ki smo ga pa vseeno s slastjo otepal! Bog je bil najbrže zadovoljen z našo dejansko dobro voljo. Že na velikonočni ponedeljek smo namreč imeli goste:

Lorentinke iz Kalkute, ki nadzirajo naše bengalske sestre. S seboj so prinesle celo grmado dobrot, ki so izpodrinile posušeno "potico" prejšnjega dne. Za veliko nedeljo smo se s tem seveda temeljito "maščevali"...

DEŽ IN LUKNJASTE STREHE. Ko boste tole brali, se bodo čez Khari noč in dan podili divji vetrovi in pravi pravcati orkani. Koliko škode so nam že naredili! Nekoč je ravno o polnoči dvignilo streho deške šole in jo treščilo na tla. Isto se je zgodilo s samostansko kuhinjo. V novi dekliški šoli sta ob zadnjem viharju oktobra meseca počila dva cementna stebra in se je bilo bati, da bo dvignilo vso streho. Med neurjem smo morali hitro ostrežje z možno žico na več mestih privezati ob v tla zabite kole, tako kot kakšen Aljažev stolp vrh Triglava. Tako se nesreča kar spreha med nami in dela škodo zdaj tukaj zdaj tam. Kadar ponoči dežuje, morajo naše sirtke kot mokre kokoši v kot stisnjene čepeti in čakati, da se zdani... Streha je pač le slamnata in tako rado curlja skozi...

Vsak začetek je težak. Kharijski misijon ni od včera, manjka pa mu stavb, ki bi zdržale veter in — možo. Večina streh pušča. Naše sestre bi lahko mnogo povedale, kako jim ponoči dežuje na postelje in kjer koli že. Seveda one ne tožijo, težko pa je misijonarju, ki jim ne more dati boljšega zavetja.

ŠE O VIHARJIH. Gregorčičeva "O nevihti" mi prihaja na misel, kadar koli nad deželo pribesni takozvani "norwester" (t. j. severozapadni). "Gorje ti, ubogi kmet, gorje!" Glinaste bajte se sesedajo, drevje se pripogiba skoro do tal, gorje, če te zaloti kje na samem ali med gostim drevjem. Vihar je skoraj trenuten gost. Vendar pa ga izkušeno oko že vnaprej lahko opazi: Nizki, prihuljeni oblaki, ki se vedno bolj temni, veter narašča, včasih celo peščena nevihta uvede dežno.

So pa tudi drugače vrste viharji. Viharji v območju bengalskega zaliva imajo dostikrat premer do tisoč kilometrov. Središče, takozvano oko viharja, je včasih po več kilometrov široko. Medtem ko vsenaokrog razsaja divji orkan in uničuje s trudom zgrajena naselja in dež v potokih lije, v "očesu" viharja vlada mir...

Uradni meteorološki zapiski beležijo za Bengalijo povprečno po deset viharjev na leto. Lani so jih imeli skoraj 40!

Misijonarji vsak vihar bridko občutijo — v žepu!

Ni je podeželske cerkvice, ki bi je ta ali oni vihar kako ne omajal ali poškodoval. Koliko ograj in streh nam je že razdejal.

Misijonar, moj sosed, se je vračal domov. Na poti ga zaloti vihar. Odnese mu streho čolna. Še sam bi utonil, če bi ga Previdnost nekako ne obvarovala. Hudo je bilo posebno to, ker ga je vihar zalotil ponoči.

Drugič je zalotilo mene in nekega starejšega misijonarja, ki ga je ravno noga bolega, na samem vrtu. Jaz sem se hitro umaknil v hišo, starček misijonar je ravno hitel, kolikor je pač mogel pod divje hruščičimi palmami, ko se z drevesa utrga palmova veja in ga oplazi po nogi. Z bolečino, ki se kar ni

hotela poleči, je revež kmalu nato šel v grob, čeprav ne zaradi tega. V bojazni, da se ne dogodi še hujša nesreča, smo potem blizu hiše posekali pet najvišjih in najlepših palm.

Kako hudo je šele poslušati zgodbe ubogih seljakov in njih "strte nade"...

MISIJON V ŠUNDORBONU

To je ozemlje, ki naj bi ga bili mi že zdavnaj prevzeli, pa ga zaradi pomanjkanja osebja še nismo mogli.

Najprej nekaj o imenu.

Včasih smo skušali ime znanstveno raztolmačiti. Danes — ko več ali manj poznamo deželo in jezik — pa tega ni več treba. Zadosti je, da si v spomin priključimo bengalski naziv. Bengalci temu obmorskemu pasu pravijo šundur bon. Šundur pomeni lep, bon pa gozd. Torej: Lepi gozd! Lahko bi rekli tudi gaj. V bengalsčini je precej pripovednih spisov in potopisov, mičnih pravljic in detektivskih povesti, lovskih dogodivščin in pustolovskih opisov, ki se odigravajo v tem "lepem gozdu". Za v dolgočasnih planjavah in pustih mestih ali v kalkutskem vlemestu živečega Bengalca je ta naš "gaj" pravi eldorado romantičnosti. Vsak bengalski otrok si želi, da bi vsaj enkrat v življenju lahko obiskal te, največ v fantaziji obstoječe divje goščave, kjer bi — pač zares — v neštetihih rekah in njih obtočju ribe lovil, si privoščil krokodila, streljal mermasca, leoparda ali celo tigra! Južnejši predeli "lepega gozda" res skrivajo še dosti divjačine in nudijo prilike za romantične doživljaje... Ko sem se pred par tedni mudil v takem predelu, so mi domačini postregli z okusno srnjino... Lahko bi bil šel tudi tigre gledat, pa ni bilo časa.

Tukaj si že skoraj 25 let prizadevam, da osnujemo samostojen misijon.

Misijon je pravzaprav že star.

Ime prvega misijonarja, ki ga je tedanji apostolski vikar Dr. Carew pred 110 leti poslal v vasico Kójkhalí (v sedanjem ragapurškem okrožju), sploh ni znano. Njegov naslednik je bil neki P. Verali in naslednik tega španski karmeličan Zubiburu, ki je hitro zbral čredico 200 spreobrnjenec. Toda misijonar je bil slabega zdravja. — Mimogrede omenjeno ima ta predel po mnenju ljudi, ki vedo, kaj govorijo, eno najbolj nezdravih podnebij v vsej Indiji, zaradi vlažne vročine in nebrojvnega mrčesa, ki se v taki sopolari sijajno koti. — Misijonar Zubiburu je torej kar hitro podlegel sušici. Čreda brez pastirja je zapustila stajo in se pridružila neki protestantski ločini.

Toda katoličana — po tistem, kar pravi tridentinski cerkveni zbor (Denz. Banw. 1794 & 1815) — ki je enkrat dejansko sprejel vero, kriva vera ne bo zadovoljila. Vest ga bo pekla, in če je popolnoma ne zamori, ga bo spet na pravo pot vabila. To se je zgodilo s tisto zgoraj omenjeno četico odpadnikov. Potem ko so okusili sladkost prave katoliške vere, jih protestantizem ni mogel zadovoljiti. Nekateri izmed njih so šli naravnost v kolegij sv. Frančiška Ksaverija v Kalkuti in so predstojnike prosili za misijonarja. Dobili so ga.

Začel je l. 1868 na razvalinah starega misijona. Misijonar je bil postavni belgijski jezuit, od vlade večkrat odlikovani junak abesinske ekspedicije, svetniški pater Goffinet. Devet let je kopal, sejal, sadil, obrezoval in negoval to lozo. Še danes si ljudje pripovedujejo, kako je kar sam z bambusovim drogom porival iz "tal" palme izdolbeni čolnič (danes tega noben misijonar ne bi storil, ker bi ne smel). Kako je ljudi učil in tudi kaznoval: v neki vasi je v cerkvi na oltarju našel kožo in od takrat za kazen tiste vasi ni več obiskal! Kako so mu tesarji napravili na cerkvi streho, pa je bila prekratka: Misijonar Goffinet je stopil v cerkvico, goreče pomolil, in ko je prišel ven — tako ljudje še danes pripovedujejo — je bila streha prav tako dolga, kot bi jo morali narediti tesarji. Ljudje so trdno verjeli in verjamejo še danes, da se je na priprošnjo misijonarja zgodil čudež. Tako ljudje. — Ob nečloveških fizičnih naporih je seveda tudi zdravje patra Goffineta opešalo. Po devetih letih je moral nazaj v Evropo iskat izgubljeno zdravje. Toda na povratku ga je v Aubrai na Francoskem povozil vlak. Ni več videl ne domovine, ne Bangalije. . . .

Tiste čase je misijon imel velikega dobrotnika. Mr. Michael Crow, Anglo-Indijec (oče Anglež, mati Indijka), je bil glava deželnega vladnega aparata v 24-Parganasu, takozvani "magistrate". Za vero vneti mož ni kar nič prikrival želje, da pomaga pri pokristjanjenju te dežele. Nekateri mu celo pripisujejo prvi bengalski katekizem, ki naj bi ga bil on sam sestavil. Ž ženo sta ze week end" hodila v Kojkhali k sv. maši v cerkvico, ki sta jo tudi gmotno pomagala postaviti. Ta misijonska gorečnost Mr. Crowa je omenjena celo na njegovem nagrobnem spomeniku. Nedvomno mu misijon mnogo dolguje.

Sedež misijona so kasneje — 1873 — prenesli v Ragapur. Leta 1874 je prvi misijonar odprl misijonsko postajo v Bošontiju, čez par let opuščeno, ki jo je vnovič leta 1930 odprl naš misijonar Pavel Mesarič. Tudi misijonski postaji Morapaj in Khari sta bili prvotno odprti istega leta 1874, pa so misijonarji Khari v par letih zapustili. Zapuščeni je ostal vse do leta 1927, ko je bil sem poslan Irek pater Comerford.

Ves ta misijon v šundorbonu je nekako nanovo oživel leta 1925, prav tisto leto, ko sta prva naša dva misijonarja, Mesarič in Anton Vizjak, stopila na indijska tla.

Deset let kasneje je misijon postal samostojna dekanija. (V Indiji — čeprav je odlično misijonska dežela — imamo še od preteklega stoletja ustanovljeno cerkveno hierarhijo, in zato tudi škofije, dekanate, župnije.) Prvi dekan je bil naš rojak Pavel Mesarič, njegov od leta 1940 — dozda edini — naslednik po pisec teh vrstic, Ljubljčan Stanko Poderžaj.

Toda predno si bolj od blizu ogledamo te naše štiri postaje (Satkhiro, ki je zdaj v "turškem" Pakistanu, bomo izpustili, ker pravzaprav ne spada v ta predel), ne bo napačno, če prelistamo nekaj starejših poglavij iz še ne napisane zgodovine tega misijona. To prihodnjč. P. STANKO PODERŽAJ D.J.

Slike iz življenja v Poderžajevem Khariju.

Poderžajeva cerkev za slov. semenišče

Vsem, ki z dobrohotnim zanimanjem sledijo naši akciji "Za Poderžajevo cerkev", je znano, da smo za njen zaključek in kot njen največji dohodek namenili organizirati ZA MISIJONSKI PRAZNIK RAZGLAŠENJA GOSPODOVEGA 6. JANUARJA 1952 veliko "Poderžajevo tombolo", h kateri naj bi prispevali, podobno kot lani k Dr. Janeževemu srečolovu, vsi rojaki svoje dobitke in se je udeležili. Nabiranje dobitkov in razprodajo tombolskih tablic smo nameravali začeti v mesecu septembru.

Med tem pa je Previdnost božja postavila na dnevni red vsega zanimanja in žrtvovanja slovenskih izseljencev SLOVENSKO SEMENIŠČE, ki se je po sili razmer moralo docela postaviti na svoje noge in zato nujno potrebuje zlasti v začetku svoje osamosvojitve kar največjo pomoč od strani vsega slovenstva v tujini.

SLOVENSKA MISIJONSKA AKCIJA s Slovenskim misijonskim odsekom na čelu pravilno presoja in razumeva nastali položaj, in NE DA BI UMAKNILA ŽE ZAČETO IN LEPO RAZVIJAJOČO SE AKCIJO "ZA PODERŽAJEVO CERKEV" V INDIJI, KI PREDSTAVLJA NAŠ LETOŠNJI DOPRINOS K RAZŠIRJENJU CERKVE TAM, KJER JE ŠE NI, JE VNDARLE SMATRALA ZA POTREBNO, DA PRISKOČI NA POMOČ NEPREDVIDENI NUJNI AKCIJI ZA UTRDITEV CERKVE MED NAMI, AKCIJI ZA SLOVENSKO SEMENIŠČE, zlasti še v zavesti, da je ta najvažnejša in vrhunska slovenska ustanova nujno potrebna, kar predpogoj, tudi za samo misijonsko akcijo, saj je toliko slovenskih misijonarjev študiralo v slovenskem bogoslovju (na fakulteti) in je semenišče že veliko bogoslovcev in mladih duhovnikov žrtvovalo misijonskemu polju, začevši s samim svetniškim Barago, ter je tudi misijonsko zaledje prav iz slovenske bogoslovne fakultete (pokojni prof. dr. Ehrlich — oče slovenskega misijonstva!) in iz semenišča črpalo svoje največje misijonske pobudnike in delavce (Merkun, Kalan, dr. Fajdiga itd., in sedanji vodja Slovenskega misijonskega odseka, ki je začel svojo misijonsko "karijero" kot škofijski bogoslovec v Ljubljani pri Misijonskem odseku ljubljanskih bogoslovcev...).

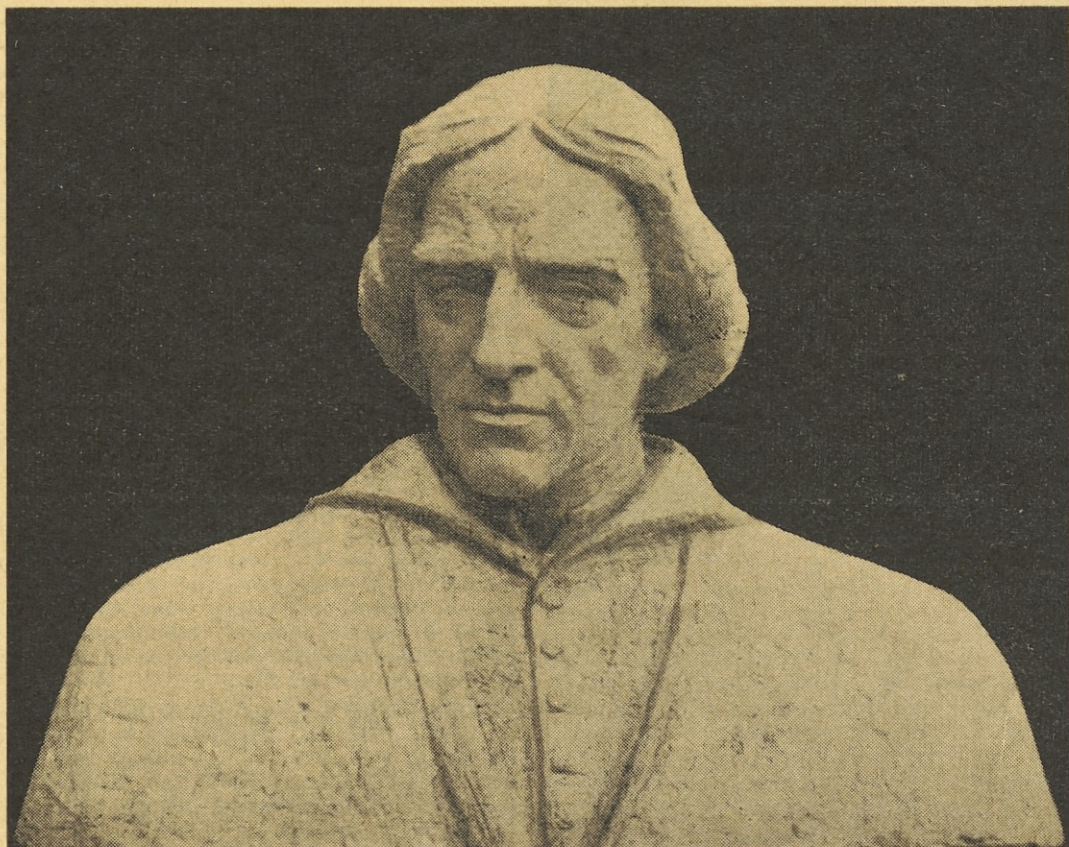
Zato se je SLOVENSKI MISIJONSKI ODESEK odločil, da svojo znamenito največjo

letno PRIREDITEV IN TOMBOLO "ZA PODERŽAJEVO CERKEV" SICER OHRANI IN IZVEDE, celo v večjem zagonu in obsegu, a da DVE TRETJINI CELOTNEGA IZKUPIČKA, ki naj bi bil po dobrotljivosti za slovensko semenišče in za misijone vnetih rojakov čim večji, Odstopi odboru za slovensko semenišče kot doprinos slovenskega misijonskega odseka k tej prevažni stvari, dočim se bo akcija "Za Poderžajevo cerkev", ki g. misijonarja v njegovih upih tudi ne more in ne sme varati, zadovoljila le s preostalo tretjino.

Tako PROSIMO IN POZIVAMO VSE ROJAKE, ZLASTI VSE MISIJONSKE SODELAVCE V IZSELJENSTVU ŠIROM SVETA, ne le v Argentini, DA NAM POMAGAJO IZVESTI TO TAKO POMEMBNO AKCIJO, ki bo služila dvema tako velikima zadevama našega naroda: ohranjevanju in utrjevanju Cerkve med nami in gradnji, razširjanju iste po naših zastopnikih, misijonarjih, v misijonih. VSAKDO NAJ SE ŽE SEDAJ ODLOČI, DA BO K VELIKI TOMBOLI 6. JANUARJA PRISPEVAL KAK DOBITEK IN DA SE BO TOMBOLE SAME TUDI UDELEŽIL TER V TA NAMEN PRAVOČASNO NABAVIL ČIM VEČ TABLIC. Dobitke bodo začeli člani Slovenskega misijonskega odseka s pomočjo sotrudnikov nabirati takoj po izidu tega poziva, še v mesecu septembru, v kolikor jih darovalci ne bodo sami dostavili ali poslali v Dužno-pastirsko pisarno, Victor Martinez 50, Buenos Aires. Istočasno se bo začela tudi razprodaja tablic za tombolo. Računamo, da bo imela tombola več sto vrednih dobitkov, tablice pa bodo po 3 pese ena. NATANČEN PROGRAM, ČAS IN KRAJ PRIREDITVE BO PRAVOČASNO OBJAVLJEN V ČASOPISJU.

IZVEN ARGENTINE ŽIVEČI ROJAKI, ki bi radi pri tej največji prireditvi v prid slovenskemu semenišču sodelovali, SO NAPROŠENI, DA DOBITKE ČIM PREJ POŠLJEJO KOT "DAR" na ime Ladislav Lenček, Victor Martinez 50, Buenos Aires. Svetujemo vam, da POSKUSITE SVOJO SREČO TUDI NA TOMBOLI sami, tako da kupite čim več tablic, ki jih dobite na istem naslovu 5 za 1 dolar in Vam bo Slovenski misijonski odsek poskrbel prijatelje, ki bodo za Vas z Vašimi tablicami na tomboli igrali!

NA DELO vabi Slovenski misijonski odsek

BARAGOV MESEC JE LEPO USPEL

Slovenski misijonski odsek je v junij-julijski številki napovedal veliko propagandno-molitveno akcijo med rojaki v izseljenstvu, ki naj bi trajala cel mesec avgust oziroma kak drug čas do konca tega leta, ki je bogat na obletnicah in zvezi z Baragovo zadevo. Pred 120 leti je Baraga začel misijonariti v Severni Ameriki, pred 20 leti so bile velike slovesnosti z geslom Barago na oltar v Marquetteu, na Brezjah in ljubljanski unionski dvorani. Prav tako je pred 20 leti izšel znameniti dr. Jakličev življenjepis "Irenej Friderik Baraga", ki je kot redna knjiga Mohorjeve družbe ponesele Baragov lik in takorekoč vsako slovensko hišo.

NAČRT

Vsebino akcije letošnjega "Baragovega meseca" si je Slovenski misijonski odsek zamislil in tudi objavil takole:

1. Ves Baragov mesec avgust naj bi vsi SLOVENSKI ČASOPISI prinažali sestavke o Baragi in zadevi njegove beatifikacije. Zlasti "Duhovno življenje" tega meseca naj bi bilo zelo posvečeno tej misli.

2. Vsa naša VERSKA IN KATOLIŠKA DRUŠTVA naj bi za ta mesec vnesla v svoj program, na ta ali oni način posredovati svajemu članstvu spoznanje Baragove osebnosti, zlasti pod vidiki, ki jih posamezna društva zasledujejo.

3. Izšel naj bi NOVI BARAGOV ŽIVLJENJEPIS: predelava pred 20 leti izišlega dr. Jakličevega. Ta knjiga o Baragi naj bi, poleg BARAGOVE PODOBE, bogatila vsako slovensko hišo.

4. V prvi polovici avgusta naj bi posamezniki in družine opravljale DEVETDNEVNICO ZA PROGLASITEV BARAGE BLAŽENIM, v kar naj izide posebna KNJIZICA.

5. Ob koncu devetdnevnice, v nedeljo 19. avgusta: BARAGOVA NEDELJA; po slovenskih središčih naj bi se pridigalo o Baragi, katerega lik bi se tudi v zunanji PROSLAVI dostojno predstavil rojakom.

UTEMELJENA VELIKOPOTEZNOST

Tak je bil načrt. Lahko rečemo: velikopotezen, v očeh nekaterih kar drzno visoko stremeč. A Baraga ni le eden največjih slovenskih duhovnih velikanov, ampak gotovo eden največjih Slovencev sploh. Tudi je že skoro od njegove smrti sem, zlasti pa zadnjih 20 let, v teku gibanje za njegovo beatifikacijo, katere uspeh je po mnenju poznavalcev beatifikacijskih zadev kar zagotovljen, če le mi, ljudje, zlasti Slovenci storimo svoje. Treba je pa Baragov lik vsakomur od nas približati, da nam bo prisoten v vseh bojih in stiskah našega sedanjega in bodočega življenja, da se bomo ozirali, vzgledovali po njem in oprali nanj, da bomo tako na Baragovo priprošnjo uslišani

tisoč in tisočkrat, vsaj nekajkrat tudi — čudežno. Za proslavo in približanje tako velikega človeka in tako važne zadeve celemu narodu je pa kajpada treba velikopotezne akcije, zlasti ker je misel na Barago in njegovo beatifikacijo zadnja leta sredi izrednih, usodnih dogodkov med nami zelo pojemale, dasi smo bili in smo zlasti v teh časih Baragove bližine še toliko bolj potrebni.

PRIPRAVE

Slovenski misijonski odsek sam s svojimi močmi vsega dela kajpada opraviti nikakor ne bi mogel. Računal je zato na sodelovanje slovenskih dušnih pastirjev, slovenskega tiska in organizacij, naših umetniških krogov in Baragovih življenjepiscev, posebno pa velikega prvobornika za Baragovo beatifikacijo, ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana.

V ta namen se je odsek z dopisi in osebno obrnil na vodilne kroge in odbore in jih povabil k sodelovanju, listom in organizacijam pa istočasno poslal oziroma ponudil potrebno gradivo. Vse je pokazalo veliko pripravljenost, zlasti ko je tudi prevzvišeni gospod ŠKOF ROŽMAN PREVZEL NAD VSO AKCIJO POKROVITELJSTVO.

Slovenski misijonski odsek je imel pri izvedbi "Baragovega meseca" pred očmi pred vsem Argentino, dočim med drugimi slovenskimi izseljenci in med rojaki v Slovenskem Primorju ni urgiral izvedbe celotnega načrta,

že celo ne v mesecu avgustu, ampak krajevnim prilikam in možnostim primerno. Zlasti se ni drznil dajati večjih pobud rojakom v USA, kjer obstoji posebna Baragova zveza, ki je že v mesecu juniju organizirala svoj vsakoletni Baragov dan in se tudi sicer trudi za zadevo Baragove beatifikacije.

Koliko je torej v tem okviru zamišljena in napeljana akcija uspela? Ker je ob pisanju tega poročila prešlo komaj 14 dni od središča akcije, popoln vpogled v vse, kar se je izvedlo, še ni mogoč. Vendar bomo že na podlagi dosedanjih opazovanj in spoznanj lahko zaključili: "Baragov mesec" je uspel...!

SLOVENSKI TISK O BARAGI

"DUHOVNO ŽIVLJENJE" oziroma "Katoliški misijoni" so posvetili Baragi kar DVE ŠTEVILKI "KATOLIŠKIH MISIJONOV": avgustovo in septembersko. Članke iz najrazličnejših področij Baragove zadeve so prispevali skoraj vsi boljši poznavalci Barage med nami: škof dr. Gregorij Rožman, dr. Franc Jaklič, dr. p. Hugo Bren, dr. Tine Debeljak, Marjan Marolt, dr. Alojzij Odar, Nikolaj Jeločnik in Marjan Loboda. Objavljenih je bilo tudi več najvažnejših slik iz Baragovega življenja in njegovega lika.

"OZNANILO", verski tednik za Argentino, je v petih številkah prinašal primerne misli o Baragi in vsa podrobna navodila k "Baragovemu mesecu". Za nedeljo, 19. avgusta, je imelo posebno dvostransko prilogo, posvečeno tej Baragovi nedelji.

"SVOBODNA SLOVENIJA", splošni list slovenskih izseljencev v Južni Ameriki, je ves mesec avgust prinašala članke in poročila o Baragi in njegovih proslavah, povečini izpod peresa kulturnega referenta Marjana Marolta.

"DRUŽABNA PRAVDA", razmnoževani mesečnik istoimene socialne organizacije, je v dveh številkah objavil članke o Baragi kot socialno čutečem in delujočem možu.

"KATOLIŠKI GLAS", tednik Slovenskega Primorja, ki izhaja v Trstu, je tudi že kar v mesecu avgustu začel z objavljanjem vrste člankov o Baragovi osebnosti.

Prav tako "NAŠ TEDNIK", ki izhaja v Celovcu in ki je z lepim uvodom začel s prvo avgustovo številko priobčevati življenjepis Barage izpod peresa pokojnega dr. Lamberta Ehrlicha.

Tržaška "DEMOKRACIJA" je v avgustu objavljala članek p. dr. Huga Brena OFM; Baraga, zaščitnik brezpravnih.

"PISMO", mesečnik, ki ga izdaja in pošilja slovenski dušni pastir v Angliji tamkajšnjim rojakom, pa tudi drugam po svetu, je naslovno stran septemberske številke, ki je izšla avgusta, posvetilo Baragi s tem, da je objavilo Snejev portret škofa Barage in molitev za Baragovo beatifikacijo, med vsebino pa prineslo sporočilo in vabilo k Baragovi devetdnevni.

Drugi listi, o katerih še nimamo kaj povočati, ali med tem še niso izšli ali pa jih še nismo prejeli na vpogled.

ORGANIZACIJE POČASTE BARAGO

Prva je bila "DRUŽBA ZA ŠIRJENJE VERE", ki je svojo mesečno uro molitve in misijonski sestanek prvo nedeljo v avgustu posvetila Baragi. Oboje se je vršilo v župni cerkvi odnosno v dvorani v Ciudadeli. Za to priliko so bile izdelane SKIOPTIČNE SLIKE O BARAGI, o katerem je predaval in slike razlagal voditelj Slovenskega misijonskega odseka, Ladislav Lenček CM.

ORGANIZACIJA "DRUŽABNA PRAVDA" je glavno misel svojega vsakoletnega romana delujočih okrog Velike maše letos posvetila Baragi. Bilo je to 12. avgusta, ko je nad 100 romarjev pohitelo v 40 km oddaljeni Pilar, kjer je imel najprej prof. dr. Franc Jaklič daljše predavanje o Baragovem socialnem čutu in delu, potem pa še pridigo o Baragi, Marijinem častilcu, kateri je sledila sveta maša, popoldne pa slovesne litanijske.

Svoje redne sestanke meseca avgusta sta povsem posvetili Baragi tudi obe naši veliki mladinski organizaciji "SLOVENSKA DEKLIŠKA ORGANIZACIJA" in "SLOVENSKA FANTOVSKA ZVEZA". Na Baragovem sestanku prve, dne 12. avgusta, je bilo poleg številnih lepo izvajanih točk o Baragi glavno predavanje skioptično, ki ga je imel predsednik Slovenskega misijonskega odseka Marjan Loboda. Pri Baragovem sestanku fantovske organizacije, 26. avgusta, pa sta bila glavna govornika član Slovenskega misijonskega odseka Adolf Škerjanc in pa umetnostni zgodovinar Marjan Marolt.

Naše vrhunsko "DRUŠTVO SLOVENCEV" je v nekaj vrsticah med društvenimi oznanili v "Svobodni Sloveniji" pač sebi in Baragi na preskromen način priporočilo svojemu članstvu sodelovanje pri Baragovem mesecu.

"KATOLIŠKA AKCIJA" je potom glavnega slovenskega dušnega pastirja v Velikem Buenos Airesu g. Oreharja Slovenskemu misijonskemu odseku sporočila, da bo na vseh njenih sestankih meseca avgusta posvetila nekaj izbranih misli Baragovi svetniški in apostolski osebnosti.

Tudi SLOVENSKI DUHOVNICI, ki se zbirajo na mesečne duhovniške sestanke, so avgustov sestanek posvetili pred vsem Baragi kot vzoru duhovnika, o čemer je imel izčrpano predavanje kakim 30 navzočim slovenskim duhovnikom prof. dr. Franc Jaklič.

MENDOŠKO "DRUŠTVO SLOVENCEV" je imelo za tamkajšnje rojake dostojno proslavo na glavni dan 19. avgusta v Mendozii, o kateri sporočamo spodaj.

Za župnijo MAČKOVLJE PRI TRSTU je tamkašnja Marijina družba priredila prisrčno Baragovo proslavo.

IZ GORICE so sporočili, da bodo Barago proslavili v hladnejših, jesenskih mesecih.

V KANADI pa pripravljajo Baragovo proslavo za misijonsko nedeljo, predzadnjo v oktobru.

BARAGOV ŽIVLJENJEPIS

Ta točka v načrtu Slovenskega misijonskega odseka se je izvedla pač v vse popolnejši meri,

kot je bilo zamišljeno. Življenjepis, ki je izšel pravočasno, za glavni dan Baragovega meseca, je skoro na novo napisal isti pisatelj kot pred 20 leti, prof. dr. Franc Jaklič, na podlagi starega in pa vse literature, ki je v zadnjih 20 letih o Baragi izšla in je bila dosegljiva. Druga izdaja Baragovega življenjepisa je zato vsebinsko mnogo popolnejša, obsežnejša, in bogatejšo opremljena ter prav lepo tiskana. Knjiga je izšla v 1.500 izvodih, na 300 straneh velikega formata, z Baragovo podobo na umetniškem papirju, s 100 drugimi slikami in 3 zemljevidi, s krasnim dvobarvnim ovitkom po Mazijevi risbi, in od cele naklade skoro polovica izvodov v lepo rujavo usnje vezana z belo vdelanim napisom in Baragovim škofijskim grbom. — Življenjepis je bil zelo lepo sprejet, a ker je razprodaja šele v prvih začetkih, še ni mogoče javiti, v koliko izvodih je šel v slovenske družine in hiše. škof dr. Gregorij Rožman mu je napisal poseben priporočilni uvod, v katerem postavlja za načelo: "Življenjepis Baragov spada v vsako slovensko hišo. Rod za rodom naj ga čita."

Ob obnovi Baragovega življenjepisa se je dosegla še druga važna izpopolnitev našega poznanja Barage, namreč ODKRITJE PRAVEGA BARAGOVEGA LIKA, ki se je zgodilo po zaslugi slikarja Baragovega portreta Vladimirja Mazija in pa našega umetnostnega zgodovinarja Marjana Marolta: Prava podoba Barage je veliko bolj oni portret, ki ga je napravil Kriehuber, kakor pa dosedaj popularizirani Langusov portret, ki ni drugega kot ne posem verna kopija Kriehuberjevega. Po tej važni zgodovinski ugotovitvi, ki poroča o njej bolj obširno zadnja številka "Katoliških misijonov", je potem g. Vladimir Mazi izdelal za življenjepis novo podobo, akademski kipar France Ahčin pa novi Baragov doprnski kip.

BARAGOVA DEVETDNEVNICA

Že davno pred "Baragovim mesecem" je bila natisnjena KNJŽICA "Baragova devetdnevnica" izpod peresa dr. Franc Jakliča z devet premissljevanji o glavnih Baragovih, pa tudi nam tako dobrodošlih krepostih, z molitvijo za Baragovo beatifikacijo, nekaj pesmimi in z navodili za opravljanje devetdnevnice. Knjižico krasi lepa naslovna slika Barage, ki jo je po Langusu naslikal Stane Snoj. Izšla je v nad 3.000 izvodih.

Ta knjižica naj bi vse rojake po svetu vzpodbudila k MOLITVI DEVETDNEVNICE ZA

BARAGOVO BEATIFIKACIJO, ki naj bi se letos molila pred vsem v času od 10. do 19. avgusta. Pravočasno je bila razposlana v večja središča, tudi v USA 1000 izvodov, in prav tako po svetu bolj raztresenim posameznikom, celo tja v Avstralijo in vsem misijonarjem. Po večjih središčih, tako v Velikem Buenos Airesu in v Mendози, so knjižico raznašali no hišah raznašalci "Oznanila". Isti so teden dni kasneje raznašali ljudem tudi Baragove podobice, z molitvijo za Baragovo beatifikacijo, in velike stenske podobe za nameščenje po domovih ob zaključku devetdnevnic. Tako podobice, ki so bile tiskane v 10.000 izvodih, kakor podobice v 1.000 izvodih prinašajo že pravi, Kriehuberjev Baragov lik med naše ljudstvo. Poleg podobic in podob so se ljudem istočasno nudile tudi že vstopnice za Baragovo proslavo v Buenos Airesu.

Koliko družin in posameznikov je opravljalo Baragovo devetdnevnic, je težko ugotoviti. A tisti, ki poznajo razmere po naših družinah, trdijo, da je bilo malo zavednih katoliških družin kakor tudi posameznikov, ki iz tega ali onega razloga niso sledili tej važni pobudi. Velika večina naših družin je večer za večerom poklekala k skupnemu branju o Baragovih krepostih in k molitvi za njegovo beatifikacijo.

SLOVENSKI BEGUNCI V TABORIŠČU SPITAL so pod vodstvom č. g. Mihe Burja cel mesec avgust vpletali v svoje pobožnosti molitev za Baragovo beatifikacijo, prav vsi so opravljali Baragovo devetdnevnic in lepo proslavili Baragovo nedeljo.

Manj, se zdi, je uspelo nameščenje Baragove podobe po stanovanjih. Za to stvar bo treba trajne sistematične propagande. V vsaki slovenski hiši, v vsaki pisarni in obratu, v vsakem društvenem prostoru naj bi poleg križa in Brezjanske Marije bila še Baragova podoba!

BARAGOVA NEDELJA

Višek "Baragovega meseca" je bila nedelja 19. avgusta, katero smo dočakali dobro pripravljani.

DOPOLDNE oziroma v jutranjih urah so bile tako v Buenos Airesu in okolici kakor v Mendози pri vseh slovenskih službah božjih pridige o Baragi in pred izpostavljenim Najsvetejšim se je izmolila molitev za Baragovo beatifikacijo, katero je ljudstvo molilo res iz srca, kot en mož, iz podobice, ki so bile v ta namen preje razdeljene.

POPOLDNE pa je bil tako v Mendози kot v Buenos Airesu, v obema glavnima slovenskima centroma v Argentini, zaključek Baragove devetdnevnic in Baragova proslava.

V BUENOS AIRESU

Za poročilo o prireditvi v Buenos Airesu bi potrebovali pač dve strani prostora, če bi jo hoteli vsaj malo bolj opisati. A ker bodo govori, ki smo jih na tej proslavi čuli, delno objavljeni v naslednjih številkah "Katoliških misijonov" in bodo istotako podana tudi strokovna poročila o umetniškem delu proslave: nastopu "Gallusa", Ahčinovem kipu in presemetljivo uspelem misteriju "Simfonija iz No-

vega sveta", ki ga je nalašč za to priliko napisal, zrežiral in v glavni vlogi predstavil naš odlični mladi dramski ustvarjalec Nikolaj Je-ločnik —, zato v naslednjem podamo samo program cele prireditve, kakor je bil pred začetkom razdeljen in kot se je natančno točko za točko brezhibno izvedel. Edina hiba vse prireditve je bila, da je bila preobsežna, kar pa je razumljivo, če izdamo skrivnost, da do zadnjega ni bilo mogoče gotovo vedeti, bo li Baraga storil "žudež" in omogočil uprizoritev misterija ali ne, in je bilo zato treba pripraviti toliko drugega programa, da bi proslava dosegla svoj namen tudi brez misterija.

V naslednjem navajamo besedilo spoređa za Baragovo proslavo v Buenos Airesu, iz katerega je razvidna obsežnost in izbranost programa:

BARAGOVA PROSLAVA

19. avgusta 1951 v kolegiju na Rio Bauaba v Buenos Airesu ob 16:

Spored:

Ob 16 v ZAVODSKI CERKVI: Skupni zaključek Baragove devetdnevnic z govorom č. g. Oreharja, litanijami, molitvijo za Baragovo beatifikacijo in blagoslovom.

Ob 17 v ZAVODSKI VELIKI DVORANI:

I. del:

1. Matija Tomc: JEZUSOVA OPOROKA. Poje mešani zbor "Gallusa".

2. France Kunstelj: VSTAL JE MED NAMI MOŽ. Deklamira Stane Jerebič.

3. Alderic Paquet: BARAGOVA HIMNA, kakor jo pojejo v Marquettu. Slovenski prevod dr. Tine Debeljak. Poje angleško in slovensko mešani zbor "Gallusa".

4. Prof.dr. Franc Jaklič: BARAGOVA ŽIV-LJENJSKA POT. Predavanje.

5. PROŠNJA NA MATER BOŽJO V SVE-TIMU LETU. Besedilo osmih kitic napisal pred l. 1826 Baraga. Melodijo mu je dal p. Hugolin Sattner OFM leta 1931, in sicer po indijanskih napevih, ki mu jih je bil nekoč pel indijanski misijonar in Baragov sodelavec Franc Pirc. Pesem se je prvič pela pred 20 leti na Baragovi proslavi v unionski dvorani v Ljubljani. — Poje moški zbor "Gallusa".

6. Božo Fink: BARAGA IN MI. Govor.

7. Avgust Horvat: BARAGO NA OLTAR! Govor.

II. del:

8. Matija Tomc: ČUDOVIT SI V SVOJIH SVETNIKIH (Marija Brenčič). Poje mešani zbor "Gallusa".

9. SIMFONIJA IZ NOVEGA SVETA. Za proslavo od neimenovanega pisatelja napisani misterij v petih podobah o Milosti božji, ki jo rojakom iz nebes kliče služabnik božji Friderdik Baraga.

OSEBE MISTERIJA

V Domovini: ŽENA

BRAT njen, preganjani duhovnik VSILJIVEC, v službi Zla.

V Tujini: MOŽ.

DEKLE, ki jo je srečal.

BOLNIČARKA, v službi Usmljenja.

V sanjah Milosti: **DUH ŠKOFA BARAGE.**
Godi se v Domovini, v Tujini in v sanjah
Milosti — hkrati.

Scena: arh. Vladimir Mazi.

10. ZAKLJUČNA ALEGORIJA.

Dirigent zbora "Gallus" dr. Julij Savelli.

Ob zaključku prvega dela je g. Ladislav Lenček CM, ki je vso prireditev vodil, predlagal navzoči množici, da se poঞ্জljeta s proslave sledeči **DVE POZDRAVNI PISMI**, kar je bilo z odobravanjem sprejeto:

LJUBLJANSKEMU ŠKOFU DR. GREGORIJU ROŽMANU, ČASTNEMU PREDSEDNIKU BARAGOVE ZVEZE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Argentinski Slovenci v Baragovem mesecu ob 120 letnici začetka Baragovega misijonskega delovanja pod Vašim vzvišenim pokroviteljstvom našega Barago vedno globlje spoznavamo, ga vedno bolj cenimo, zaupanje vanj utrjujemo in k Bogu za njegovo beatifikacijo molimo.

Prevzvišeni! Vi ste največji pobornik dela za Baragovo beatifikacijo med nami. Zato Vam z današnje proslave v Buenos Airesu pošiljamo najvdanejše pozdrave z obljubo, da bomo kot en mož podprli Vaše prizadevanje za Baragovo zadevo, z molitvijo in drugim sodelovanjem, vsako leto zlasti z Baragovo devetdnevnicco in Baragovo nedeljo. Baragi bomo priporočali posebno vse težave naših dragih v domovini kakor tudi nas v izseljenstvu, zlasti naše slovensko semenišče, upajoč s tem doseči številna uslišanja in morda tudi za beatifikacijo neobhodno potrebne čudeže.

Prevzvišeni! Bog daj, da bi z Vami vred mogli doživeti veseli dan povzdignjenja Barage na oltarje!

Buenos Aires, 19. avgusta 1951.

Vaši vdani duhovni otroci v Argentini

DANAŠNJEMU BARAGOVEMU NASLEDNIKU, MARQUETTSKEMU ŠKOFU TOMAŽU NOA

Prevzvišeni!

Izseljenski Slovenci v Argentini ob 120 letnici prihoda Barage v Združene države slavimo v mesecu avgustu tega Vašega prednika, prvega marquettskega škofa, božjega služabnika Friderika Barago, ki je zrasel iz našega malega naroda. Spoznavamo ga, zaupanje vanj utrjujemo in za njegovo beatifikacijo Boga prosimo.

Sredščee slovesnosti je današnja Baragova proslava, s katere Vam, prevzvišeni, pošiljamo najvdanejše pozdrave in se Vam iskreno zahvaljujemo za Vaše prizadevanje v zvezi z Baragovo beatifikacijo ter Vam obljubljam, da homo v bodoče še močnejše z molitvijo in sodelovanjem spremljali Vaš trud.

Prosimo Vašega nadpastirskega blagoslova s škofijskega sedeža škofa Barage.

Baragovi rojaki v izseljenstvu
Buenos Aires, 19. avgusta 1951.

Ob pol devetih zvečer se je proslava zaključila in udeleženci so odhajali na domove, bogatejši na poznanju in ljubezni do Barage, v katerem je bil Bog ta dan tako veličastno počaščen.

V MENDOZI

V tem drugem središču Slovencev v Argentini, ki je vsaj kakih 1.000 km oddaljeno od Buenos Airesa in leži pod visokimi Andi, versko in društveno življenje med rojaki ne zadržuje za onim v Velikem Buenos Airesu. Tako so tudi tamkaj priredili Baragovo nedeljo, kateri so posvetili zelo veliko truda in jim je zato tudi lepo uspela.

Najprej so imeli **POBOŽNOST V CERKVI**

K slikam o poročilu "Baragovega meseca": Str. 529 in 530 kip škofa Barage, z dveh strani slikan. Delo akad. kiparja Franceta Ahčiča (Foto DŽ). — 531: Pri Baragovi proslavi v Buenos Airesu. — 533: Dva prizora iz misterija: Brat in sestra molita k Baragi po pomoč; spodaj Baraga pri bolniku, potrebnem telesne in dušne pomoči. (Foto Erjavec)

SRCA MARIJINEGA, ob 16. Po pobožnosti pa se je v dvorani razvijala skozi dobri dve uri zelo pestra BARAGOVA PROSLAVA, ki jo je organiziralo tamkajšnje "Društvo Slovencev" s sledečim sporedom:

N. N.: Škof Baraga je naš! (Nastop dveh slovenskih in enega indijanskega fantiča). — Marija Brenčič: Daj nam vodnika (Deklamirala Zarnik Kristina). — Pesem o Mariji merski zvezdi (pod vodstvom g. Plahuta Janeza zapel moški zbor). — Predavanje o Baragi (č. g. Tone Ogrin). — France Kunstelj: Za velikim vzorom (Deška igra trodejanke o Baragi, vzoru za misijonske poklice. Režiral Plahuta). — S. Darina: Naše male modrujejo (igrca za deklice o Baragi; režiral Rudi Hirschegger). — Pesem: Slovenec sem.

ZAHVALA

Po vsem, kar je že v tem, dokaj nepopolnem poročilu navedenega, lahko brez pomisleka zaključimo: BARAGOV MESEC JE DOSEGEL SVOJ NAMEN, poživiti med rojaki v svobodi misel na Barago, zanimanje in molitev za Baragovo beatifikacijo in dati dostojno čast enemu največjih sinov slovenskega naroda in katoliške Cerkve: "Hvalimo sloveče može in svoje očake. Bilj so možje usmiljenja, katerih kreposti niso ugasnile. Njihova trupla so pokopana v miru in ime jim živi od roda do roda." (Modri Sirah). Z Barago pa smo počastili veličastno tudi Boga, "ki čudovit v nebeških je svetnikih"... Za to pa vsa čast in hvala Baragi in Bogu!

Vendar pa Slovenski misijonski odsek ob zaključku "Baragovega meseca" čuti dolžnost, da se iskreno zahvali vsem tistim, ki so bili "voljno orodje" v rokah Baragovih in božjih

pri izvedbi vsega načrta "Baragovega meseca".

Pred vsem najlepša hvala prezvignemu našemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, visokemu pokrovitelju te akcije, ki jo je tudi finančno velikuodušno podprl! Hvala glavnemu dužnemu pastirju v Argentini č. g. Oreharju in vsem drugim slovenskim dužnim pastirjem za dobrohotno umevanje in podporo, ki so jo vsemu nudili. Hvala prof. dr. Francu Jakliču, da je v tako kratkem času oskrbel tako izpopolnjeno besedilo Baragovega življenjepisa in da je tudi sicer vsepovsod sodeloval. Hvala našim umetniškim ustvarjalcem, ki so z največjimi sadovi svojega duha omogočili dati proslavi sijaj, ki ga Baraga zasluži: pisatelju in režiserju Nikolaju Jeločniku za misterij "Simfonija iz Novega sveta", njegovim igralcem in sodelavcem, g. Vladimirju Maziju za pravo Baragovo podobo, za opremo knjige in odra, akad. kiparju Francetu Ahčinu za Baragov doprsni kip v dvakratni velikosti, pevskega zboru "Gallus" in njegovemu dirigentu za bogato sodelovanje pri proslavi, umetniškemu zgodovinarju Marjanu Maroltu za njegova odkritja o Baragi in za njegove članke in predavanja. Dalje hvala vsem govornikom, deklamatorjem in igralcem, ki so sodelovali pri proslavi v Buenos Airesu, v Mendози in pri Baragovih sestankih organizacij in s članki v listih. Hvala tudi vsem požrtvovalnim razprodajalcem knjižic, podob podobic, vstopnic in zlasti Baragovega življenjepisa! Hvala vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k uspehu "Baragovega meseca"!

Vsem tisočkrat Bog plačaj na priprošnjo svetniškega Barage!

Za Slovenski misijonski odsek L. L. C. M.

Slovenski duhovniki so se zadnjo sredo v avgustu zbrali v Villa Ballester, kjer kaplanuje g. J. Markič, in so imeli lepo predavanje o vzorniku duhovnikov Baragi.

ZDRAVJE NAŠIH DRUŽIN

Ne vem, zakaj se tako domače počutim v dobri slovenski družini tu v tujini. Zdi se mi, kakor da bi me zajel dih mojega nekdanjega doma in doma mojih dragih tam daleč onstran morja. Domača beseda, Brezjanska Marija na steni, slovenska družinska molitev, vernost in poštenost, skromnost in delavnost, veselost in vedrost tudi v težkih dneh, ljubezen in mir med starši in otroci, preprosta domačnost naših slovenskih domov — vse to in še drugo lepo te naredi prečudno srečnega. Zdravje izžareva iz takih družin. Nehote te včasih zgrabi strah, da ne bi ozračje okolja, ki v njem živimo, zaneslo klice nevarnih bolezni v naše domove v tujini. In s še večjo, zaskrbljeno ljubeznijo zreš v jasne oči naših ljudi.

ZDRAVJE NAŠIH DRUŽIN JE NAŠA VELIKA SKRIB.

Ne mislim ob tem na telesno zdravje družine, ki je tudi izredno velikega pomena, marveč na duhovno. Zdrava v tem pomenu je družina, ki živi v resnično verskem ozračju po нравnih zakonih božje postave in Kristusovega nauka: mož in žena se kot zakonca ravadata po njem; starši iščejo v evangeliju in v Cerkvi temelje in sredstva za skrbno in vestno vzgojo otrok; otroci so vdani besedi in vzgledu svojih roditeljev v smislu 4. božje zapovedi in sledijo vzoru Jezusove čiste in svete mladosti. Vzor zdravih družin je Nazaret. V zdravi klimi žive vere se hrani z močjo molitve in sv. zakramentov, kjer zajema sile za krščansko družinsko življenje v medsebojnem razumevanju in ljubezni ter črpa odporost zoper napade bolezni in bolehavosti, ki obstojijo v grehu vseh vrst in vseh oblik.

ZDRAVA JE POTAKEM DRUŽINA, KI JE RESNIČNO IN V SRCU ZARES KRŠČANSKA.

Naše družine morajo biti in ostati zdrave. Nagib za to naj ne bo le naša krščanska slovenska tradicija ali ozir na sodbo ljudi. Ta dva temelja sta v sebi preslaba in v okolju, v katerem smo, kmalu odpovešta. Saj je družinska tradicija tega okolja prepogosto kaj malo krščanska in pojmi o družini skvarjeni ter tuji božji zamisli. Zato pa je tudi dejansko velik del družin razdejanih, nesrečnih, bolnih za smrt. Globlje mora krščanska družina iskati opor za svoje zdravje. Vernemu in razumnemu človeku jih ne bo težko najti; tri nam takoj stopijo pred oči: volja božja, časna in večna sreča staršev in otrok, rast in notranja moč našega naroda.

1. VOLJA BOŽJA. Pogosto pozabljamo, da mora biti volja božja najvišja norma našega mišljenja, hotenja in ravnanja. Vedno prav ukazuje, dasi je včasih ne doumemo. Kdor jo krši, zato sebe vara in sebi škoduje, čeprav se mu zdi prekršitev hipno koristna, ker je udobna. A sami vemo, da udobno ni vedno tudi koristno. — Volja božja je volja Ljubezni same in zato nujno v naše dobro. — Je sveta, zato nedotakljiva. Je volja našega Stvarnika in

Gospoda; nesmiselno je, da bi se ji človek upiral, ker mora nujno podleči, tako ali tako, Vsemogočnosti božji. Bog se ne pusti izigravati. — V izpolnjevanju volje božje je prava ljubezen do Boga in v njej naše izpopolnjevanje in bogastvo. — Ob razmišljanju teh kratkih stavkov uvidimo, da moramo spolnjevati voljo božjo pvsod, tudi v družinskem življenju in ta je: ohraniti družino zdravo, krščansko, za vsako ceno. Nad našimi mislimi in nagnjenji, nad vsemi težavami in skušnjavami slabih zgledov je volja božja.

2. Kraljica družinskega življenja je MEDSEBOJNA LJUBEZEN. Ljubezen hoče dobro, srečo, krščanska ljubezen predvsem večno srečo. Za srečo staršev in otrok pa je nedopovedljive važnosti zdrava krščanska družina.

Koliko bi se moglo o tem povedati, načelno in iz vsakdanje skušnje! Predaleč bi nas vodilo. Zato naj napišem le eno ali dve misli.

Koliko tihe sreče je že v zavesti vestnega izpolnjevanja volje božje, v zavesti zvestobe in zmag! Kolikšna sreča je za zakonca njihova medsebojna ljubezen in zvestoba, ki raste iz premagovanja, odpovedi, bojev! še večja morda, če vidita, kako ju otroci spoštujejo in ljubijo, kako rastejo v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Ob tej sreči zgube svojo ostrino vse težave, bridkosti in skrbi vsakdanjega življenja! Res vredno je, potruditi se in žrtvovati! In s tem trudom izpolnjujeta od Boga jima naloženo nalogo, za kar ju čaka veliko božje plačilo v večni sreči.

Dobra družina je ponajveč tudi podlaga za srečo otrok. Imajo topel, svetel dom. Iz njega bodo zrasli verni, pošteti, delavni ljudje, trdni v bojih za časne in večne dobrine, z eno besedo: Srečni ljudje. Tudi oni bodo pozneje v svojih družinah nadaljevali blagoslovljeno življenje svojega doma. Koliko zgubljenih je preklelo svojo zanemarjeno mladost, a drugi so našli pot nazaj ob misli na svoj lepi krščanski dom in na to, kar so jim dobri starši nudili v mladih letih.

Sreča ljudi raste iz zdravih, dobrih družin.

3. Ljubimo svoj narod in hočemo, da bi bil zdrav, krepak, dober. Čutimo to dolžnost, ne da bi nas kdo o tem učil. A pozabljamo, da sestoji narod iz družin, da je zdravje in moč naroda v zdravih in trdnih družinah. številčno raste iz zdravih, nepokvarjenih družin, iz udobju predanih pa izumira. ZVESTOBA BOŽJI POSTAVI V ZAKONU JE ZVESTOBA NARODU. Moč naroda pa ni le v številu, marveč tudi v notranji sili poedincv. Hočemo veren narod, delaven in resen, ne predan uživanjaželjnosti in pokvarjenosti, pošten, trden, zaveden in zdrav. Kakršni so otroci danes, bo narod jutri; otroci pa so danes to, kar so njihove družine. V tem je velika odgovornost družin. še posebej družin v emigraciji. Če bomo ostali v tujini, se bomo ohranili versko in narodno le s pomočjo dobrih družin. Če bomo odšli domov, mar naj pridemo v svojo domovino versko in нравno oslavljeni, slabši

OČETOM IN MATERAM

POMEN SAMOVZGOJE

V prejšnji številki smo govorili o tem, da je najvažnejše naravno sredstvo za uspešno vzgojo otrok — živ zgleđ staršev. Rekli smo pa, da šele takrat, ko resno vzgajamo druge, začnemo čutiti, kako težko je biti vedno zgleđen. Šele ko se borimo zoper napake pri mladem človeku, spoznamo, kako zelo se iste hočejo vedno znova uveljaviti v našem življenju. Ob vzgoji drugih šele prav spoznamo, kako zelo nam je potrebna nenehna samovzgoja.

Lepo slika to M. Grafenauerjeva v že omenjeni knjigi: "Dobra vzgoja otrok je sad nepretrgane samovzgoje vzgojitelja. Če hočemo torej dobro vzgojiti svoje otroke, moramo hkrati nenehno vzgajati sami sebe. Nihče izmed nas staršev ali vzgojiteljev naj si nikar ne domišlja, da je že tako popolen, da mu ni več treba nadaljne vzgoje samega sebe in spolnitve življenjskega in vzgojnega dela. Zato se ne smemo pomehkužiti, niti ne popuščati trenutnim razpoloženjem.

Kolikokrat opravičujemo svojo sitnost, neprijaznost, nasajenost, nataknenost, jezljivost in razne druge napake svojega značaja s tem, da valimo krivdo na živce: "Tako sem nervozen", "Ta reč mi gre na živce" itd. Tako in podobno se skušamo znebiti odgovornosti za svoje slabosti, uiti naporu samopremagovanja. A ko popuščamo svojim slabostim, popuščajo res še živci, in ker so bolj in bolj iz vaje, slabe, omagajo in končno resnično zbole.

Samovzgoja in samodisciplina je edino zanesljivo sredstvo proti živčnim boleznim te vrste. Niso zaman začeli zdravniki za živce sami poudarjati, kako nujna in važna za živ-

kot smo odšli, s pokvarjeno mladino, ki je up našega trepečega naroda!? Kdo naj prerodi, preneči, kar je doma pod pritiskom nove vzgoje zašlo!? Naš rod v emigraciji. Zato pa potrebujemo zdravih, krščanskih, krepkih družin, utrjenih v bojih in prekaljenih v ognju preskušnje, trdnih v zvesti zvestobi do svojega vernega naroda.

Da, slovenska družina, ostani zdrava, krščanska.

DR. IGNACIJ LENČEK

čno zdravje, bolje za zopetno ozdravljenje živcev, je disciplina volje."

Oglejmo si danes nekoliko nadrobneje, kako važno je, da vzgojitelji vzgajajo najprej sami sebe.

1. SAMOVZGOJA JE POTREBNA, DA PREMAGAMO SVOJE NAPAKE. Saj sami živo čutimo v sebi dvojno postavo in da se zaradi tega v nas nenehno vrši boj med dobrim in zlim, med Bogom in Satanom. Zavedamo se, da je tudi nam samim potreben nenehen boj zoper zlo, da je potrebno nenehno vzgajanje nas samih in da moremo le tako napredovati korak za korakom. Tiste popolnosti pa, ko bi v nas ne bilo več nagnjenja k zlu, ne bomo dosegli nikdar. Zato se dolžnost naše samovzgoje konča šele s smrtjo. Kdor torej nenehno vzgojo samega sebe odklanja, se ji zaradi lenobe izmika, podleže neurejenim nagnjenjem, v breme sebi, v spodtiko drugim, tudi lastnim otrokom, in je za vzgojno delo nesposoben in vendar popolnoma odgovoren za vzgojo svojih otrok.

2. ŠELE VZGOJA SAMEGA SEBE OSTVARI V NAS POTREBNO NOTRANJO VNEMO ZA VZGOJO DRUGIH. Vzgajati bližnjega se namreč pravi, skušati v njem utrditi dobro, lepo, resnično. Zato se pa bomo iskreno potrudili le takrat, ko bomo dobro, lepo in resnično iskreno vzljubili. Kar pa ljubimo, to hočemo ostvariti zlasti in najprej v sebi. Ko se trudimo, da dobro, lepo in resnično utrdimo v sebi, s tem le raste in se pogloblja ljubezen do lepega, dobrega, resničnega v nas; s tem se pa tudi veča, raste, se pogloblja naša želja, utrditi dobro, lepo in resnično v duši bližnjega, zlasti v duši lastnega otroka. In le ko bo ta ljubezen do lepega, dobrega, resničnega v nas močna in živa, bomo čutili v sebi dovolj svetega ognja za vzgajanje ljudi. Življenje nam kaže, da le človek, ki je sam vnet in dokler je vnet za dobro, z lahkoto vžiga za to tudi druge, in da veselo in vztrajno vrši vzgojno delo le tisti, ki oblikuje resno sam sebe. Zato sloviti vzgojitelj dr. Tihamer Toth pravi: "Najnetejši dušni voditelj mladine je istočasno najnetejši oblikovalec lastne duše."

Kdor pa kreposti ne vzljubi in si ne priza-

deva jo utrditi najprej v sebi, ostane brez pravi, taka vzgoja bo doživela zagotovo poka medla in neuspešna postane njegova beseda! Če pa doživi sam v sebi celo нравni poraz, postane za vzgojo skoraj nesposoben, dokler se ne dvigne in ne začne oblikovati zopet predvsem sebe. Mirno smemo trditi, da mnogi vzgojitelji opuščajo vzgojo ljudi zato in zgolj sebe. V njih je namreč zamrl ogenj ljubezni zato, ker so že prej opustili vzgojo samega do tistih vrednot, katere naj bi z vzgojo prebudili in utrdili v otroku.

3. LE Z RESNO VZGOJO SAMEGA SEBE BOMO PREBUDILI TUDI V OTROKU SMISEL ZA SAMOVZGOJO, brez katere ostane vse naše vzgojno delo brez sadov, skoro brez smisla.

Naše vzgojno delo mora v mladem človeku prebuditi predvsem smisel za samovzgojo, to je pripravljenost, hotenje, da se bo vzgajal tudi sam najprej skupno z nami, pozneje pa, ko doraste, tudi brez nas. Šele takrat, ko v mladem človeku dosežemo to pripravljenost, to hotenje, da se bo vzgajal sam brez nas in bomo zavoljo tega mlademu človeku kot vzgojitelji postali potrebni, bo naše vzgojno delo kronano s popolnim uspehom, naša vzgoja je uspela.

A kako naj vzbudimo v otroku smisel za samovzgojo, če vidi da se prav nič ne trudimo, da bi vzgajali sami sebe, čeprav otrok vidi, da smo tega močno potrebni? Ponavljamo: napake pri otroku najuspešneje premaguješ, če jih premaguješ naprej pri sebi; krepost pri otroku najuspešneje utrjuješ, če jo razvijajš in utrdiš najprej pri sebi. Otrokovo nepotrpežljivost najuspešneje premaguješ s svojo potrpežljivostjo, lažnivost s svojo resnicoljubnostjo in iskrenostjo, površnost s svojo točnostjo, lahkomišelnost in raztresenost s svojo preudarnostjo itd. Kajti, ko otrok tako opazuje naše resno prizadevanje za osebno rast in napredek v dobrem, se bo smisel za isto resno prizadevanje prebudil tudi v njem. Vzgojitelj pa, ki z resno samovzgojo ne prebudi v otroku ljubezni do kreposti in veselja do samovzgoje, ter ga navaja k dobremu, lepemu, resničnemu zgolj z zunanjimi sredstvi, z zahtevami, z zapovedovanjem, prepovedovanjem, s strahovanjem, izvaja nad otrokom le malo koristno zunanje nasilje. Z njim bo dosegel morda, da bo otrok na zunanje zahteve res spolnjeval, a to bo delal ne iz ljubezni do kreposti, ampak le iz strahu in zato le toliko časa, dokler bo trajalo na-

silje nad njim. Ko se bo pa osamosvojil, ko bo to nasilje prenehalo, bo zavrgel vse. To se prave pripravljenosti tudi za vzgojo drugih. poln polom.

4. ZA VZGOJO DRUGIH JE TOREJ NAD VSE VAŽNO VPRAŠANJE, KAKO MORE VZBUDITI VZGOJITELJ V SAMEM SEBI SMISEL IN RESNO VOLJO ZA SAMOVZGOJO. a) Pred vsem je potrebno, da večkrat razmišlja o veličini vzgojnega dela in o odgovornosti, ki jo ima kot vzgojitelj pred Bogom, otrokom in družbo. O veličini vzgojnega dela in o odgovornosti staršev za vzgojo otrok smo govorili v šeststarih izza leta 1949, ko smo govorili o pomenu družinske in verske vzgoje. b) Vzgojitelj naj čim jasneje spozna vzor, h kateremu naj dviga z vzgojo svoje otroke in sebe. Šele ko bo vzor spoznal, ga bo tudi vzljubil; s tem bo rastla v njem iskrena pripravljenost sprejemati žrtve, ki jih terja oblikovanje sebe. Tak vzor najde zlasti v branju svetega pisma ali branju drugih primernih življenjepisov o Kristusu, ki je vzor vseh vzorov. c) študira naj resne vzgojne knjige, da čim globlje spozna pomen vzgoje, svojo odgovornost in potrebna vzgojna načela. č) Z vzgojnimi načeli in z vzorom naj večkrat primerja svoje prejšnje vzgojno delo in svoje življenje: svoje misli, želje, besede, vedenje, svoje razmerje do otroka; naj skuša spoznati napake otroka in vzroke zanje, ki jih bo zelo pogosto našel prav pri svojem napačnem prejšnjem vzgojnem delu ali v napakah svojega življenja. To spoznanje mu bo odprlo ne le oči, ampak verjetno tudi srce in podprlo voljo za resno samovzgojo.

5. Prav zaradi mnogih težav, na katere zadržujemo pri samovzgoji in pri vzgoji otrok, **SO VZGOJITELJEM VEČKRAT NUJNO POTREBNE VEČDNEVNE DUHOVNE VAJE,** na katerih bi z višine božjih resnic in meril temeljito, resno in iskreno pregledali svoje preteklo življenje, spoznali sebe in svoje napake, pa tudi veličino samovzgoje in vzgoje ter se resno poglobili v vprašanje bodoče samovzgoje in vzgoje svojih otrok. Pri takih duhovnih vajah bi starši našli tudi čim bolj živo zvezo z najvišjim Vzgojiteljem, s Kristusom in z Bogom, brez katerega smo zlasti pri vzgojnem delu brez moči. Tako bi z večjim veseljem, z večjim čutom odgovornosti in z večjim uspehom vršili najlepše in najvišje delo, ki ga morejo vršiti na zemlji, če bi le ostali v vsakdanjem življenju zvesti sklepom, narejenim pri takih duhovnih vajah.

OTROKOVA POKORŠČINA

Dandanes se vzgojitelji, zlasti starši, na splošno pritožujejo, da so otroci neobogljivi. Kje je vzrok? Vzrokov za otrokovo neobogljivost je lahko mnogo. Le ko spoznaš vzroke in jih odpravíš, boš odpravil tudi otrokovo upornost. Poglejmo si na kratko vsaj nekatere.

1. VZGOJITELJI ČESTO NENEHNO VRO NAD OTROKOM: Pravi to, ono, varuj se tega, onega, to je prepovedano, ono ni dovoljeno itd. Cel božji dan renčijo nad otrokom, ga preoblagajo z nasveti, navodili, zapovedmi, prepovedmi, omejitvami. To je za otroka ne-

vzdržno. Trpi. Končno se upre. Zato se varuj pri vzgoji preobilih navodil in nepotrebnega omejevanja otrokove svobode. Zahtevaj samo to in toliko, kolikor je za mirno družinsko življenje in za njegovo dobro zares potrebno.

2. NEEDINOST MED STARŠI: mati dovoli, oče prepove in narobe. Needinost vlada čisto med navodili staršev in starih staršev oziroma stricev in tet! Prav kmalu bodo zaradi tega ob avtoriteti vsi, brez opore avtoritete pa je doseči poslušnost pri otroku nemogoče. Zato naj vlada edinost med vsemi, ki na otroka

vplivajo v krogu družine. To edinost je treba doseči čeprav šteje po dolgih debatah, a otrok zanje vedeti ne sme.

3. VZGOJA S KRIČANJEM, GRDIMI POGLEDI, NASILJEM, TIRANIJO! Tak način vzgoje otroka zbeha in preplaši! On si želi ljubezni, brez nje zanj ni mladosti, ni veselja do življenja. A on ljubi življenje in zato ga žele po ljubezni. Če te v družini ni, se v njem vse upira. **VSA NJEGOVA NARAVA** — in ne njegova zla volja — se upira ravnanju brez ljubezni. Le skušaj se postaviti ti na njegovo mesto, pa boš razumel! Zato vedi, da je avtoriteta nasilja, zmerjanja, kričanja, grdih pogledov zlasti pri vzgoji zelo, zelo dvomljive vrednosti in to tudi pri otroku v predšolski dobi. Celó on se bo taki avtoriteti prej ali slej uprl, je ne bo več ubogal. Vzgoja ne sme biti despotstvo ne nasilje ne ubijanje svobode; biti mora vlada ljubezni, ki otroku omogoča vsó svobodo, katere je zmožen in mu ne škoduje, in ga skuša vzgojiti za tisto svobodo, ki jo bo po volji božji nekoč smel imeti v življenju.

4. Živimo v napetih časih, zato se NAS POGOSTO POLAŠČA NERVOZNOST IN RADI POSTAJAMO PRESNETO OBĚUTLJIVI IN NEDOSLEDNI v svojem ravnanju z otrokom. V tem trenutku otroku morda dopuščamo vse, jutri se niti premakniti, niti oglasiti ne bo smel. Brez otroku razumljivega vzroka poljubu slede brezsrčne zaušnice, zaušnicam zopet poplava poljubov; zdaj zmerjanje, kričanje, preklinjanje, kmalu na to gostobesedno zatrjevanje ljubezni do njega! Otrok se v taki zmedbi čustev, v taki nedoslednosti in neurenosti ravnanja kratko malo zgubi. Zgubi se pa tudi avtoriteta vzgojiteljev! S tem se podro temelji, pogoji za otrokovo poslušnost.

5. Starši od svojega otroka UPRAVIČENO ZAHTEVAJO NEKAJ, KAR OTROK ŽE ZMORE. A KER SE MU NE LJUBI, SE UPRE. STARŠI ODNEHAJO od svoje zahteve. To je zopet voda na mlin otrokovi upornosti in neposlušnosti. Starši, ki tako ravnaajo, bodo kmalu povsem brez moči pred svojimi morda šteje tri ali štiri letnim tirančkom, ki s solzami, s prošnjami ali celo s cepetanjem uveljavlja nad njimi svojo voljo. In če starši še popuščajo, se otrok vedno močneje zaveda svoje moči. Njegovi neukročni nagoni zahtevajo vedno več in tako ostane tak otrok prej ali slej brezsrčen tiran svojcev in pomilovanja vreden suženj svojih slabosti.

ČE HOČEŠ TOREJ DOBRO SVOJEMU OTROKU IN SEBI, NAUČI OTROKA, DA BO UBOGAL ŽE OD ZGODNJE MLADOSTI.

Da to dosežeš, ni potrebno niti nenehno zapovedovanje niti pretirana strogost; še manj pa je potrebna kazen. Potrebno je le to, da otroka od prvih dni dosledno, čeprav morda le z mehaničnim ponavljanjem navajaš k temu, kar naj bi otrok pozneje spolnjeval kot svojo dolžnost. Potrebno je, da si v svojem ravnanju vedno zares dosleden in da svojo voljo, če je potrebno, dovolj močno poudariš z resnobnim nastopom, z odločno besedo, s pogledom, ki govori o tvoji neuklonljivi volji. Do pokorščine pomaga tudi zavest, da so starši

otroku božji namestniki in da jih mora torej spoštljivo ubogati zaradi Boga.

Ko izrečeš svojo voljo, naj otroka že vsa preteklost resno opominja, da ti pri svojih zahtevah ne popuščaš in da je torej zanj najboljše, če vedno takoj uboga. Zaradi tega pri otroku v teh letih od svoje zahteve niti enkrat ne popusti, da bi tako ustregel otrokovi volji. To bi mu vzbudilo upanje, da bo vendar še kdaj mogel uveljaviti svojo voljo, zato jo bo kmalu zopet skušal uveljaviti. Kar pa v zgodnji otroški dobi s popustljivostjo zamudiš ali zagrešiš, tega pozneje tudi s podvojeno strogostjo ne popraviš.

6. Z DOSLEDNOSTJO DOSEŽEŠ, DA BO OTROK ŽE V NAJZGODNEJŠIH LETIH SPOLNJEVAL DOLŽNOSTI ŽE IZ NAVADE. Brž ko otrok more kaj razumeti, mu moramo spolnjevanje DOLŽNOSTI IZ NAVADE TUDI POJASNITI. O tem lepo piše knjiga "Mati vzgojiteljica" takole: "Kar pa je v zgodnjih letih zgolj navada, mora postati pozneje čednost. Čim bolj otrok raste, tem bolj se mora zavedati dolžnosti delati dobro in se varovati slabega. Da bo vedel, kaj je prav in kaj ne, ga morata mati in oče o tem poučevati. To imenujemo vzgojni ali pravni pouk. Dokler pa otrok še ne umeva pouka z besedo, stori mati zadosti, če se samo namrdne ali reče kvečjemu: fej! Otrok iz tega razbere, da mati njegovo početje graja. Malo večjemu bo dejala: 'To je prav' ali 'To ni prav!' Vsako daljše besedičenje bi šlo mimo njegovih ušes.

Ko je otrok že toliko razvit, da razume daljše govorjenje, naj mati ali oče izrabi vsako priložnost, da ga poučuje o plemenitosti človeških dejanj. Priložnost pa se mora nuditi sama. Razume se, da bodi pouk tudi na tej stopnji kratek in jedrnat. Vsaka beseda, ki jo izgovoriš, naj bo jasna in primerna otrokovemu duševnemu razvoju ter naj se opira na različne dogodke iz življenja. Vzgojni pouk je dostikrat primeren tudi ob priliki, ko daje mati ali oče že večjemu otroku razne ukaze. Dobro je namreč, da starši svoje ukaze tu pa tam nekoliko utemeljijo in vsaj pojasnijo. Seveda tudi to kratko."

7. Končno še tole: če bi kdaj starši pri svojem otroku odkrili IZREDNE, BOLESTNE POJAVE NEUBOGLJIVOSTI, pa bi ne mogli odkriti vzrokov zanje v svojem ravnanju z njim, naj otroka nikar ne skušajo "spametovatati" s kakimi hudimi (telesnimi) kaznimi. **KAJTI MORDA GRE ZA POJAVE DUŠEVNE NEURAVNOVEŠENOSTI.** V tem primeru bi s kaznijo le poslabšali stanje otrokovo. Edino zdravilo je, da greš z otrokom k zdravniku specialistu za psihične bolezni otrok.

Drugo pa, na kar moramo opozoriti, je, da se v poedinih dobah, n. pr. okoli tretjega do petega in trinajstega do petnajstega leta v otroku pojavi neko **POSEBNO NARAVNO NAGNENJE K UPORNOSTI, KI JO IMENUJEMO TRMA.** Tega naravnega pojava v otrokovemu razvoju ne smemo jemati tragično. Vendar pa je zlasti v takih razdobjih previdno ravnanje še prav posebej važno za vsó otrokovo vzgojo. Zato bomo kmalu obsežneje govorili o otrokovi trmi.

DR. RUDOLF HANŽELIČ

FANTOM IN DEKLETOM

NAPREJ!

Morda si tudi že ti bral o povest o razbiti ladji. Oče mladega mornarja se potopi pri brodolomu sredi morja, mati zato prosi sina, naj se odpove morju, si poišče kak drug poklic, lažji, ki ne bo terjal tolike nevarnosti. Prav tedaj divja vihar. Ne daleč od obale se bori ribiška ladja z valovi; v nevarnosti je, da jo pogoltno morje. Mati porabi priložnost in pokaže na viharno morje: "Kajne, velja torej! Ti ne pojdeš več na morje! Poglej, v kakšnih nevarnostih boš!" Mladec, ki čuti v sebi veselje do mornarskega poklica, se za hip obotavlja, omahuje. Tedaj pa opazi na pesku tram, ki so ga tja vrgli valovi. "Morda je celo ostanek ladje, na kateri je bil njegov oče?" se zazre v naplavljeno bruno. Res je, saj je na kosu napis: Naprej! — Nič več se ne obotavlja, tudi materina beseda ga ne more zadržati. Urno skoči v rešilni čoln in zareže v penete valove.

Glej, dragi brat, tudi midva stojiva na obrežju razburkanega morja. Treba je nama poguma, če hočeva stopiti na ladjo in odriniti v viharje.

Kaj pomeni majhna, šibka ladja sredi vobarnega morja; vsak večji val jo more razbiti ali prevrniti. In ob tej viharji obal čujeva često glasove, ki zapeljivo, skoraj se zdi, skrbno opozarjajo: "čemu vse to? Ostani doma! Ne vtikaj se nikamor! Najbolje je biti nikjer! Če si katoličan, no ja, naj bo, bodi zase, toda drugim nikar o tem ne govori, čemu neki? Pusti take misli apostolstva. Kaj ne vidiš, kolikim nevarnostim se izpostavljaš? Zamera pri prijateljih, kolegih, zamera pri nadrejenih, izguba službe ali morda celo življenska nevarnost."

Si tudi že ti slišal taka "svarila"? Verjamem ti, jaz sem jih že tudi.

Toda, mar bova poslušala vse to? Naj li trepečeva pred odločnim korakom, naj se li celo umakneva?!

Množice mladcev so sredi viharja sveta, ki se pogublja in tonejo v valovih greha. Bova li ostala negibna?! Midva, ki sva bila poslana v svet, da poneseva Kristusa — luč v teme viharja. Midva, borca za vero in sveti evan-

gelij, ki nisva nikoli pristala na premirje, naj li sedaj sklepava kompromise?

Takrat, ko sva korakala na bojne pohode z našimi brati, se nisva bala niti žrtve mladih življenj, danes naj pa bi se bala zamere "prijatelju", ali morda prezira starejših?!

Ne, ne! Najin cilj je jasen. Najino geslo je že vedno isto: naprej! Pogumno in odločno za Kristusa v njegovo fronto! Naprej!

Ni naju strah viharjev, valov, ki groze razbiti naš čolnič. Odložna, pogumna bova rezala proti tokovom, saj z nama je Kristus! On je na krnu našega čolna — naprej!!

PAVČIČ — NAŠ VZOR

7. GOSPOD, NAUČI NAS MOLITI

Pavčičev Janez je že zgodaj spoznal, da je "molitev edina sila, pred katero klone Bog", kakor je dejal Tertulijan. Vedel je, da je ona najmočnejše orožje vsakega kristjana, sato si je hotel čim globlje osvojiti duha molitve. Odkar je hodil v Ljubljano v šolo, je vedno pred odhodom pohitel v domačo cerkev in tam v zaupnem pogovoru s Križanim poprosil varstva in blagoslova. Največje zaupanje je imel v Presv. Srce Jezusovo, katere mu na čast je še kot meščanskošolski učenec opravil devet prvih petkov za stanovitnost do konca, za srečno zadnjo uro in spreobrnjenje grešnikov.

Resno pa se je trudil za zunanjo in notranjo zbranost, kot se spodobi za pogovor s Kraljem vseh kraljev. Največ je premolil kleče.

Vedel pa je Janez tudi, da se vsaka naša prošnja spremeni v zlato, če se je dotakne Marijina roka. Zato se je po Njej zatekal k Jezusu. Ona je stala ob njem, ko je prosil, zato je bila njegova vera tako močna. Vedno je nosil okrog vratu svetinjico Srca Jezusovega in Brezmadežne, čudodelno svetinjico Marijino pa je imel všito v suknič, v katerem je bil pozneje odpeljan v poliške gozdove h kravi daritvi za Kristusa.

Redno vsako leto je poromal z domačimi k Mariji Pomagaj na Brezje.

Ob majniški šmarnični pobožnosti ali junijski v čast presv. Srcu Jezusovemu je red-

no pel litanije ob večernih pobožnostih v domači cerkvi. Zbral je okrog sebe svoje najožje prijatelje, jih učil v zbornem petju in z njimi opravljaj pobožnosti v vaški cerkvi, ki je bila vedno polna dobrih vaščanov.

Zelo rad in često se je poglobljal v skrivnosti sv. rožnega venca. Nosil ga je vedno s seboj v žepu in med dnevom v cerkvi, na poti, ali kjerkoli je "stisnil" med prsti kako detsetko.

Po vrnitvi iz bolnišnice, pozimi leta 1938, je mnogo večerov, pozno v noč, v prepričanju, da so že vsi pospali, prekležal na stolu pred križanim v kotu in jagode rožnega venca so mu polzele med prsti. Ko ga je mama nekoč tako dobila, ga je presenečeno vprašala: "Ja Janez, ali nisi šel še spat?"

"Oh veste, mama, večerno molitev sem skoro pozabil," se je Janez hotel izgovoriti in skoro mu ni bilo prav, da se je mama zbudila. Mati je utihnila, nič več ni dalje vprašala, le solzo si je obrisala z odejo, solzo tihe radosti.

Čez dan je pred poukom ali po njem, doma ali v mestu pohitel v tišino hiše ožje. Vse mestne cerkve je obiskaval, a najrajši se je pa pomudil v domači cerkvi sv. Nikolaja, o kateri je prijatelju zaupal: "Čim dalje zahajam v našo cerkvi, tem lepša se mi zdi, v njej se lahko čisto po domače pogovarjam z Bogom." S sv. Bernardom je njegova duša v trenotkih zbranosti in pomirjenja duha Boga slavila: "O beata solitudo, o sola beatitudo — O blažena samota, o sama blaženost!"

Ko ga je njegova mama, ko je slutila, kako ga zalezujejo, nekaj dni pred mučniško smrtjo opozarjala in prosila, naj ne hodi od doma, ji je odvrnil odločno:

"Mama, česa naj se bojim, če je Kristus z menoj. Ne nosim revolverjev v žepu kot jih nosijo oni, imam pa drugo orožje vse močnejše in silnejše" in potegnil je iz žepa rožni venec. In z njim si je priboril zmago, lepšo in veličastnejšo, kot so si jo priborili njegovi morilec.

PREGOVORI

Ves svet je božja lastnina, toda Bog ga daje v najem pogumnim ljudem. (p. Plus)

Nikar ne govori: "Ne morem." Tvoje besede naj bodo "Decrevi! — Sklenil sem!"

Sustine! — Vztrajaj! — Dante se je s svojo "Božansko komedijo" trudil 30 let.

Zvezdoslovec Newton je svojo kronologijo petnajstkrat prepisal.

In nesmrtni slikar Tizian se je 7 let trudil s svojo sliko "Kristus v Emavsu", ki jo je poslal Karlu V.

Življenje je kakor narava: cvete, dehti, pa zopet umira, da ponovno zcvete vsa lepa in prenovljena.

Tudi v življenje pridejo dnevi, ko se zdi, da je vse izgubljeno, da je minilo vse lepo. Pa spet zasije pomlad, sreča zgubljena se vrne in zdi se, da je še lepše, kakor nekdanj, toda le — če se človek v preizkušnjah ne vda malodušju, če ne zavrže Boga, ki ga preizkuša v svoji modrosti!

DANAŠNJI POLOŽAJ DEKLET

Današnje deklet ni več prava deklet. V temo in surovost materializma bi morala prinašati toploto dobrote, ljubezni, plemenitosti, pa se je svojemu poslanstvu izneverila. Materializem je prodrl z vsjo močjo tudi v dekliški svet.

Poglejmo stremiljenja in cilje modernih deklet v svetu.

Delo jim je sredstvo, da teče čas hitreje naprej in si služijo denar za življenje. Brez smisla za žrtev in skrb za bližnjega; od ponedeljka do sobote — do nedelje, ki jim je dan uživanja, razveseljevanja.

Za šport se zanimajo le nekatere, izredni primeri, ali tiste, ki nimajo drugega opravila in hočejo postati moderne.

Za študij se zanimajo zato, da napredujejo v službi, denarju, si v šoli ali na fakulteti najdejo ženina.

Pravi dekliški ponos in čistost se smežita. Trdijo, da je čistost sploh nemogoča in jo je Cerkev določila z zapovedjo samo zato, da na svetu ni prevelikega razdejavanja, da je protinavarna, telesu škoduje, da je vzdržno življenjske strup. To potrjujejo in zagotavljajo profesorji v šolah; strastni zdravniki, da olepšajo svoj greh. Dekle, ki živi čisto se oceni kot nevedno, nepoučeno in neuko za življenje. In katero deklet se še danes najde neomadeževano v svetu, ko so še o celovškem zmaju trdili, da bo zamagal z repom, ko bo mimo njega prišla devica.

Katero deklet še vidiš v roki z lepo knjigo, ki jo duševno dviga? Njih čtivo so z materializmom in posvetnostjo prepojene revije, ki so propagande nenravnosti, plitvosti in snov njih romantiki in domišljiji.

Vera raste vzporedno s tistim naukom, ki ga je vsaka prinesla iz domače hiše. Če pa je njih vera že ob prvih letih medlela in ugašala, kot se to danes dogaja v tisočih družinah — kdo bo vžgal, prilival in čuval drobno lučko, da je vetrovi nevere ne pogase? Lučka medli in ugasne. — Dekle še morda nosi Marijino svetinjico ali križec; morda še kdaj obišče božjo pot ali cerkev — se še poroči cerkveno — a za več ni zmožna.

In njeno družinsko življenje, bližnja priprava na zakon? V breme ji je. Iz dežele beži v mesto iz družine v penzione in službe, da se osamosvoji: "da ne bo na nikogar vezana", da je ne bo nihče motil in spraševal, kam hodi in s kom govori, da bo samostojna — ona sama. Še vidiš mladenko, ki potrpežljivo pazi na mlajšega brata, pripoveduje zgodbe sestrici, je družinska sreča očetu in materi? Ne, moderno deklet ni več tako. Ne pozna več ponižnosti, postati hoče enaka moškemu, ki vlada svet, in v tej borbi za enakopravnost pada globoko pod moškega, saj izgublja velike in plemenite lastnosti, ki so jo nekoč odlikovale.

Taka je slika novega dekleta, ki ga je izoblikoval moderni materializem. Pa naj jo fotografiramo v Evropi ali Ameriki, pampi ali velelemestu, povsod bomo našli okužbe in kalj strašne bolezni. Pa če bi fotografirale moderno slovensko deklet? Tako zelo drži pregovor: Povej mi, s kom hodiš, in povedal ti bom, kdo si.

IDEAL NOVEGA DEKLETA

S tem, da se je večina deklet v svetu izneverila svojemu poslanstvu, je postal velik nered. Kajti še tista pravilno misleča, ki so ostala, so se umaknila zunanosti in samostane ali skrite kotičke. Kdo naj bi blažil moški razum, dajal idealizma vrskemu materializmu? Edino dekle, ideal vsakega lepega in plemenitega, ki je našla svoj cilj v Bogu, svoj zgled v Mariji, pa je po tem zgledu tudi uravnala svoje življenje, more biti rešitev moderne dobe. Ne torej dekle, odrezana od moderne miselnosti, iznajdb, mode ter našina življenja, temveč dekle, ki to življenje sama živi, le da ga oblikuje katoliško.

Njen cilj je Bog. In od Njega prihaja vse dobro. Zato jo njena nadnaravna usmerjenost, globoka vera in skrb za redno duhovno življenje dvigata nad ostale tovarišice, tudi če se z njimi enako moderno nosi.

V sebi hoče vzgojiti predvsem ideal plemenitosti in dobrote. V tem ji je zgled Marija. Ona je vsako svoje delo posvetila vsemu človeškemu rodu in je znala v skrbi do drugih doprinesti največje žrtve. Tega danes v svetu več ne najdemo, zato bodi naša skrb v žrtvovanju za srečo drugih.

Idealno dekle skrbi za svoje telo; si tudi z njim krepi in utrjuje duha s pravilnim in primernim športom.

Vzgaja si voljo in čustva. Skrbi za dobro in dvigajoče čtivo; za resno knjigo, za lepo petje in glasbo, ki uglaadi srce. Plehkkih revij ne bere, kaj šele lista po njih grdi ilustraciji.

Flirta ne pozna. Znanje ji je sveti čas, ki ga ji je ali ga bo Bog določil, da se more v njem pravilno pripraviti na bodoče življenje. Zato ga vzame z vso resnobo; z resnobo ureja tudi razmerje do zunanega, moškega sveta.

V poklicnem delu je vestna. Čeprav ji služba ni priljubljena, ji ugaja, ker ve, da je prav tisto opravilo določba božje vsemogočnosti in Previdnosti.

Družinsko življenje spoštuje. Ve, da se more le v pokorščini do staršev in v ljubezni do bratov in sestra pripraviti na prihodnje naloge.

Pogumna je. Zna plavati proti toku, a ve, da je zmaga v njeni moči. Zato zaupa. Svoje zaupanje pa razliva tudi v vso svojo okolico, ki je slabotna in se bori.

Svoje srce primerno zakriva. Če je žalostna, pusti, da se ji v notranjosti krešejo rubini, navzven pa ljubosumno skriva svoje trpljenje. Zato je sončni žarek, kamor pride. Poslušna, dviga, daje upanja, tolaži! Ne razkriva svojih dobrot, kreposti drugih pa rada pove in lepo poviša.

Zanima se za sestre svoje dobe. Ne pusti jih, da bi si same iskale poti preko številnih zablod, ampak se zanje zanima, skrbi in apostolsko deluje.

Napuha pri njej ni mogoče najti. Ve, da ona ni nič in da je le Bog, ki po njej deluje. Zato hoče biti služabnica vsem. A ne le služabnica, ki si po svoji želji izbira opravila; dekla hoče postati Bogu, da z njo po Svoji volji ravna, dekla pa tudi v skrbi bližnjim, da Bog po njej deli svoje dobrote.

TVOJA SLAVA

I.

Za Gabrielom so slavili kralji, umetni te besede, barve, zvoka — drobné roké nedolžnega otroka čast dajejo Kraljici v zvezdni dalji.

Presveto Trojstvo te je počastilo, ko angelov Gospé v sinjin višavi brezmadežno telo v nebeški slavi je z neminljivim vencem okrasilo.

Poklonil se ti je Francé Prešeren — in dasi mu je dvom srce razjedal, je k tebi zrl kakor romar veren.

V zveneče verze je še skeptik Oto natkal lepot, ki jih je v tebi gledal — slavimo vsi te: vsem nam daj Dobroto.

II.

Kjerkoli srečam deklico Slovenko, vem, da žari ji v duši tvoja slika in njene nežne ustne stih premika, ki ga je spesnil mistični Sardenko.

Po rahlih črticah je Ksaver Meško v mladost nalival nam ljubezni svete, in pesmi matere Elizabete kristali so za Deklo Nazareško.

Po gričih cerkve so zagotovilo, kako gre njej, ki strla je vse zmaje, pradedov naših vdanostno darilo.

Vso slavo tebi, jasni soj blesteči, stoletje naše zmučeno ti daje, saj ti ožarjaš pota k miru, sreči.

Slavko Srebrnič

KAM?

Na prošnjo objavljamo sledeče:

Rada bi v redovnem poklicu Bogu služila, bližnjemu pomagala. Mlada si in zdrava, Ne več pa, kam bi se obrnila.

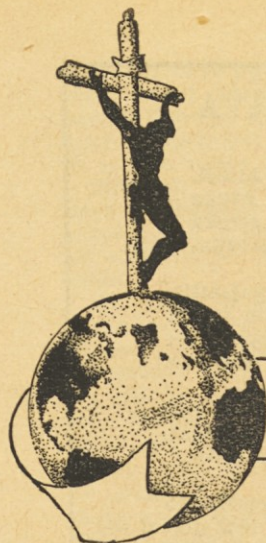
Kot "pomožna misijonarka za Afriko" najdeš pod okriljem Družbe sv. Petra Klaverja lepo možnost za to.

KAJ JE DRUŽBA SVETEGA PETRA KLAVERJA?

To je verska družba, ki jo je leta 1894 ustanovila božja služabnica Marija Terezija Ledóchowska, ki je umrla v sluhu svetosti leta 1922 v Rimu in se je sedem let kasneje začel proces za njeno beatifikacijo. Družba, ki jo je ustanovila, ima namen posvečevati lastne članice in V ZALEDJU SODELOVATI PRI RAZŠIRJANJU KRALJESTVA BOŽJEGA V AFRIKI. Družba ima od Svete Stolice potrjena pravila in je podrejena Sveti kongregaciji za širjenje vere.

SVOJE CILJE DRUŽBA DOSEGA S SLEDEČIMI SREDSTVI:

Življenje njenih misijonskih sester, "pomožnih misijonark za Afriko", je urejeno po

“V tem svetu brez miru, ki ga trpinčijo nezaupnost, razkoli in medsebojna nasprotja in sovraštvo, in na katerem zaradi tega peča vera in skoro izginja čustvo ljubezni in bratstva v Kristusu — GOREČE PROSIMO, DA BI VNEBOVZETA POKAZALA POT POVRATKA K LJUBEZNI ČLOVEŠKIH SRC, IN NEUTRUDNO OPOZARJAMO, DA NE SME ITI NOBENA STVAR PREKO DEJSTVA, DA SMO VSI OTROCI ISTE MATERE — MARIJE, KI ŽIVI V NEBESIH, KI JE VEZ EDINOSTI V SKRIVNOSTNEM TELESU KRISTUSOVEM KOT NOVA EVA IN NOVA MĀTI ŽIVEČIH, KATERE VOLJA JE, PRIVESTI VSE LJUDI K RESNICI IN MILOSTI NJENEGA BOŽJEGA SINA.”

(Pij XII. ob proglasitvi dogme Vnebovzetja)

Po katoliškem svetu

1951

v izrednem svetem letu

CERKEV O VZGOJI, O ZNANOSTI IN O POLITIKI

4. vseameriški kongres katoliške vzgoje

se je vršil od 25. julija do 5. avgusta v Rio de Janeiro. Papež mu je ob zaključku namenil poslanico, v kateri je najprej pokazal dobre katoliške telesne, umske, zlasti pa moralne vzgoje. Vzgoja pa, ki ni moralna in verska, je ohromljena in zanemarljiva najbolj plemenite človekove sposobnosti in dejansko ne vzgaja, saj meša negotovost in zmote z resnico, greh s čednostjo, zlo z dobrim.

Najboljši pedagogi sedanjosti so opazili nevarnosti in skušajo popraviti napake preteklosti, neutrudno iščejo novih vzgojnih metod. A prava morala in prava vera je ena sama.

Na veliko škodo je vzgoja v družini dandanes jako ošibela, zato so katoličani dolžni, da postavijo prave vzgojitelje, ki naj odporajo temu nedostatku. Čuti pa se, kako napore te vrste zadevajo v ovire, ki jih stavlja spretna propaganda, izhajajoča iz nasprotnih interesov. — Novi vzgojitelji si morajo vzeti za vzor Stvarnika, tako jih ne bodo mogle popačiti zmote modernega socialnega in civilnega življenja.

Glavni predmet razprav na kongresu je bilo vsestransko oblikovanje mladostnika. Sv. oče

načelih najbolj sodobnih Kongregacij in po lastnih pravilih.

Z načrtno propagando, besedno in tiskovno, zbirajo sredstva za pomoč afriškimi misijonom. V ta namen izdajajo po vsem svetu razširjene misijonske časopise *Odmev iz Afrike* in *Zamorček*, knjige in letake, v raznih jezikih; prirejajo predavanja in zborovanja, ustanavljajo afriške muzeje in razstave, in podobno. Izdajajo pa tudi knjige v afriških jezikih, ki jih uporabljajo misijonarji in njih verniki. Izdelujejo cerkvena oblačila in druge za bogoslužje potrebne stvari.

Misijonska sestra sv. Petra Klaverja s svojim skritim delom v uredništvu, v upravi, v tiskarni, v knjigovozni ali v delavnici cerkvenih oblačil ustvarja neobhodno potrebna sredstva za uspešno misijonsko delo afriških

je poslal brazilskemu kardinalu J. de Barros Cámara pismo, v katerem daje nekaj navodil, kako to vsestransko oblikovanje doseči. Med drugim opozarja, da mora v dobi, ko se tako poveljuje svoboda, pedagogija opominjati, da je izvajanje svobode omejeno v svojih izviroh po nemenljivih dolžnostih, lastnih nam kot stvarcem. Papež vabi vzgojitelje, naj spoznava moderne misli, a najprej naj globoko prodre v zgodovino in pedagogijo sv. Cerkve. Tako bodo odkrili, da je tisto, kar občudujejo v drugih sistemih — posneto iz krščanske tradicije. — Kot eno važnih nalog je vzgojiteljem priporočil tudi vcepljanje čuta za avtoriteto.

Znanost ne sme iti proti pravnosti

V drugi polovici julija je spet zborovalo društvo francoskih “Socialnih tednov”. V imenu sv. očeta je zborovanje pozdravil vatikanski državni tajnik msgr. Montini in v daljšem pismu navedel želje svete stolice ob letošnjem predmetu zborovanja; *Odkritja v biologiji in socialni medicini v službi človeštva*.

Vsi dolgujemo zahvalo tem odkritjem, a skrbeti je treba, da služijo človeku na primeren način, ne da bi kršili pravila naravne in krščanske morale. Napredek znanosti je v marsičem ustvaril zapletena vprašanja, ki segajo v vest in jih je nujno rešiti pravilno: na

misijonarjev. To delo y zaledju je prav tako važno kot ono na misijonskem polju. Če je danes prav črna Afrika najbolj cvetoča misijonska dežela, je k temu gotovo v veliki meri pripomogla Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone.

Dekleta, ki bi se zanimala za vstop v to družbo, ki je imela tudi v Sloveniji cvetoče postojanke in je več Slovenk že njenih članic, dobe natančnejša pojasnila na sledečih naslovih:

BUENOS AIRES: Amenabar 834 — USA: Saint Paul, 123 W Isabel Street — MADRID: Nicasio Gallego 14 — CANADA: 82, Wellesley St. West. Toronto. Ont. — RIM: Via del Olmata 16, Roma, Italia (glavna hiša cele družbe).

temelju katoliških načel. Nihče ne oporeka državi pravice, da se briga za javno zdravstvo — posebno ker ima v sodobnih razmerah samo država zadosti sredstev, da pomaga revežem in potrebnim —, vendar je potrebna paznja na zlorabe tega poseganja države. Tako n. pr. se ponekod drzneje zagovarjati umetno omejevanje rojstev in hočejo postave, ki naj delajo nasilje človekovi pravici do zakona in rodijo otrok.

Katoličani, ki delujejo na področju socialne medicine in higijene, imajo veliko odgovornost, da temeljito preučijo katoliški nauk o teh vprašanih; da pomagajo pravilni prilagoditvi tega nauka, tam kjer je potrebno, in da preprečijo uveljavljenje zmotnih materialističnih in ateističnih nazorov — zlasti s tem, da ugodno vplivajo na javno mnenje in na delovanje socialnih ustanov.

Načela za volitve

Argentinski episkopat je 1. avgusta izdal skupno pastirsko pismo in v njem podčrtal važnost blizajočih se volitev, katerih se bodo, kot je pravično, prvič udeležile tudi ženske. Verniki imajo dolžnost, da gredo na volitve in da volijo kandidate, ki postavljajo veličino domovine na krščanska načela — pogoj za srečo naroda. Kandidati morajo torej zlasti braniti edinstvo, nerazdružnost in blaginjo družine; verski pouk v šoli; vrednost človeške osebe; zasebno lastnino; pravičnost in ljubezen po naukih našega Gospoda Jezusa Kristus.

Episkopat je že pred mnogimi leti podal misli o pravilnem načinu volitev. Glavne so: Kdor ima volilno pravico, je dolžan poslužiti se je — sicer je sokriv, če je izvoljen nevreden kandidat. Med več sprejemljivimi kandidati se je odločiti za tistega, ki je sposobnejši za pospeševanje verskega in domovinskega blagra, tudi če ne pripada volilčevi stranki — kajti obče dobro je pred koristjo stranke. Noben katoličan se ne sme vpisati v stranko ali glasovati za kandidate, ki imajo na programu: 1. ločitev Cerkev od države, 2. razveljavljanje zakonskih določb, ki priznavajo pravice vere, posebno prisego, 3. šolski laicizem, 4. dovoljenje ločitve zakona.

RAZMAH KATOLICIZMA

V 2000 letih

Danes šteje sv. Cerkev 1377 diecez, od teh 262 mitropolij, 41 nadškofij, 1074 škofij in 10 patriarhatov. Poleg tega je še 846 titularnih škofij, pripadajočih škofom, ki nimajo nad njimi neposredne jurisdikcije, ker imajo druge naloge (diplomatske, ali so pomočniki nadškofov).

Pij XII. je 262. naslednik sv. Petra. Za njim je najvišja oblast kardinalski zbor (obstaja od leta 1150). Od leta 1179 izključno kardinali volijo papeža. Več stoletij je štel 30 članov, papež Sikst V. ga je povečal na 70. Danes je v zboru le še 49 kardinalov. Od teh jih je imenoval še Benedikt XV. tri, Pij XI. 21 in Pij XII. 25. Med vladanjem tega poslednjega je umrlo 44 kardinalov, med njimi O'Comel — edini, ki je ostal od tistih, ki jih je imenoval še Pij X.

Vatikan ima 44 apostolskih nunciatur in 24 apostolskih delegacij, po katerih vzdržuje diplomatske stike z državami po vsej zemlji. V Vatikanu pa je 64 poslanikov in opolnomočenih ministrov pri sv. stolici. Prva stalna zastopstva tujih držav segajo še v 14. stoletje.

Svetnih duhovnikov je nad 200.000. Med redovniki je najmočnejši frančiškanski red z 24.993 malimi brati in 3.416 samostani; jezuitov imamo sedaj 24.032, salezijancev je 16.430, benediktincev 10.500, dominikancev 8.000, redemptoristov 7.265, lazaristov 5.480, karmeličanov 5.250 itd. Bratje krščanskih šol štejejo 14.385 članov. Redovi kontemplativnega življenja s klavzuro imajo 6.000 pripadnikov, med njimi največ trapištov (4.713).

Te podatke prinaša "Papeški letopis", ki izhaja — seveda dolgo v mnogo preprostejši obliki kot zadnja desetletja — že od leta 1716, ko je bil papež Klement XI.

Katolicizem v Nemčiji

23. izdaja "Cerkvenega priročnika" (Kirchliches Handbuch) prinaša zanimive in v glavnem spodbudne podatke o položaju katolicizma v povojni Nemčiji. Nacizem je za svoje vlade odtrgal samo 2 % katoličanov od Cerkve. Leta 1949 je število katoličanov doseglo 25.059.473, torej skoro 9 % več kot pred 25 leti. Tako so katoličani prekoračili 1/3 nemškega prebivalstva in so v zapadni Nemčiji skoro dosegli 1/2. Župnij je 9.114, sv. obhajilo prejema 53,8 % vernikov, maše se redno udeležuje 48,7 % (opuščanje sv. daritve je strašno rana v zapadnem katolicizmu!). Redovnice so od 69.644 v letu 1924 narasle na 88.924. Pač pa se je število duhovnikov v istem času skrčilo za dobrih 10 % — leta 1949 jih je bilo le 26.426.

Na pomoč misijonom!

Ves katoliški svet je pozval na pomoč msgr. Constantini, prefekt sv. kongregacije za širjenje vere. Sedanja doba je doba zagrizenega preganjanja Cerkve in njenih poslanec. Na Daljnem vzhodu je ta hip po ječah 6 škofov in kakih 60 misijonarjev — svetnih duhovnikov in redovnikov. Samo na Koreji pogrešajo 50 misijonarjev, med njimi apostolskega delegata.

Važnost vatikanskih oddaj za zaslužjene narode

Ni dolgo od tega, kar je vatikanski radio v oddaji za Slovaško dodal poročilom nekaj opomb o vesteh, ki jih oddaja. Vatikanski radio ni nezmožljiv. Če gre za prenos kakega nezmožljivega papeževga dokumenta ali dogme, potem seveda v tistem ne more biti zmote in katoličan mora taka poročila sprejeti; mnogi verniki za železno zaveso so n. pr. po vatikanskem radiu zvedeli o proglasitvi Marijinega vnebovzvetja za versko resnico. Mnoga poročila iz Vatikana pa niso neposredno vezana z nezmožljivim učeniškim poslanstvom Cerkve. Odvisna so od različnih virov: radia, časopisja, prebežnikov iz tistih dežel. Ker radio navadno pove, odkod ima novice, je poslušalec na jasnem, da je verodostojnost novice tolikšna kot njen vir. Zgodi se, da ljudje

širijo kake vesti in trdijo, da so prišle iz Vatikana, dasi jih tamojnji radio nikoli ni odajal. Zelo verjetno je, da to delajo komunisti, da na ta način sejejo zmedo. Včasih spet kdo narobe pove naprej, ker ni dobro slišal, saj je znano, da komunisti motijo vatikanske oddaje. Zato naj gredo naprej le take novice, ki jih je bilo mogoče jasno čuti.

PEKLENSKA VRATA JE NE BODO PREMAGALA

PREGANJANJE NA ČEŠKEM

Obsodbe

“Sodišče” v Jihlavi na Moravskem je julija meseca 7 “teroristov” obsodilo na smrt. Mednje so prišteli tudi dva duhovnika, ki da sta skrivala teroriste. Dveh drugih duhovnikov so se znebili tako, da so ju obsodili na do-smrtno ječo, še pet drugih pa so zaprli za 20 do 23 let (če bo njihova oblast toliko časa trajala). Po praškem radiu sta oba najbolj kriva duhovnika priznala krivdo. — Proces je spet služil za divje napade na sv. stolico.

Iztrebljenje frančižkanov

13. aprila je komunistična policija zasedla vsa poslopja frančižkanske province sv. Vencislava. Od 102 duhovnikov, seminaristov in bratov laikov so pustili na “svobodi” štiri duhovnike. 8 duhovnikov so obsodili v ječo; 4 so pahnili v zapor, kjer čakajo obsodbe; 20 so jih internirali; 8 so obsodili na prisilno delo; 2 sta umrli v samostanu, ki so ga spre-menili v koncentracijsko taborišče; 15 bratov laikov so internirali; 10 so poslali v delovna taborišča, ostale pa so potaknili v vojake.

300.000 brez duhovnika

V vzhodni Slovaški so prijeli vseh 42 katoliških duhovnikov, ki so še ostali. 300.000 vernikov je ostalo brez dušnega pastirja.

Skrb komunistov za katoliško Cerkev

To so pa pogruntali v Albaniji, kot je razodel sam radio Tirana: vlada je sprejela zakon, ki daje podporo (!) katoliški Cerkvi; nalaga seminaristom dolžnost, da se vzgajajo v zavodih, ki jih upravlja (!) država, in dovoljuje (!) Cerkvi, da se ravna po svojem kanonskem pravu, v kolikor to ne nasprotuje zakonom ljudske republike Albanije.

Človek se samo sprašuje, komu so nastavljene te nerodno narejene in nerodno skrite limanice.

VEČERNE MISLI

Kalni so dnevi, pota neznana,
V nas pa mladost, tako neugnana.
Vriska in poje, se smeje in plaka...
Zarja, pokaži pot nam iz mraka!

Misli v večer cveto, ni jim odmeva,
le prošnja, molitev, srce mi prepeva
v željah in upanju, sto hrepenenjih...

Svetel utrinek prekriža večer,
trudna noč dneva zapahne nam dver.

Pak

Pravoslavna Cerkev latinskega bogoslužja

Iznajdba istega duha neizrečene rdeče bla-gonaklonjenosti Cerkvi in veri! Prvi poskus bo na Češkem, nato na Poljskem, na Ogrskem in v drugih srečnih deželah za železno zaveso — če bo kaj uspeha, seveda. Vrhovno oblast nad temi cerkvami bi izvajal moskovski patriarh.

Najbolj zanimive pri takih novicah so predstave o tem, kako si domišljavi komunistični mogotci predstavljajo sami sebe: kako so zviti in potrpežljivi.

DROBNE NOVICE

Pot Fatimske Matere božje

Kip Fatimske Matere božje je na poti okoli sveta že prispel v Avstralijo. Prenesli so ga tudi na Chanuel Island-kolonijo gobavcev. Ker se bolniki niso smeli kipa dotakniti, so jim pustili rožni venec iz biserov, ki je bil ovit okoli rok na kipu.

Kip je prepotoval Avstralijo, nato pa se je odpravil proti Timorju in Indoneziji. Od tam bo v zrakoplovu obiskal misijonske pokrajine južnega Pacifika.

Umrla je sestra sv. Terezike

Iz karmelskega samostana v Lisieux so konec julija sporočili, da je v 90 letu umrla priora m. Neža Jezusova. Bila je druga hči zakoncev Martin in je prva vstopila v samostan. Za njo so šle mlajše sestre, med njimi s posebnim dovoljenjem šele 16 letna Terezika. M. Neža je bila njena predstojnica, po njeni smrti pa je močno podpirala delo za kanonizacijo svoje sestrice. — Zdaj živi od Martinovih samo še s. Genovefa sv. obličja, v svetu Celina.

Misal — režitelj življenja

Bilo je v bitki na Koreji, ko je kroglja iz komunistove puške udarila v levo stran vojaka Tomaža Burnsa. Ta je v srajčnem žepu nosil molitvenik. Kroglja je ob njem zdrsnila in kožo samo oprasnila. Molitvenik je vojaku podaril pred enim letom kurat.

Zlata medalja za sv. očeta

Brazilska Akademija književnosti je Piju XII. izročila medaljo zato, ker “je prvi med papeži, ki popolnoma obvlada portugalski jezik in ga tudi uporablja v govorih in spisih, iz katerih odseva modrost, katolicizem in blesk njegovega razuma”, kot pravi besedilo na priloženem pergamentu. Darilo je izročil sv. očetu član Akademije K. Magabhaes Azevedo, sprejet skupno z brazilskim poslanikom v Vatikanu B. Clarkom v zasebni avdienci.

Neresnična prikazovanja

Kongregacija sv. oficija je odločila, da “prikazovanja” Marijina v Heroldsbachu v bamberški nadškofiji niso nadnaravne vrste. Zato so prepovedane vse pobožnosti v zvezi z njimi. Duhovnik, ki bi se jih udeležil, je s tem suspendiran.

V Heroldsbach so kljub svarilom cerkvenih oblasti romali že desetstiči ljudi iz Nemčije, švice, Avstrije, Francije, odkar je leta 1949 začelo devet deklet v starosti od 11 do 18 let trditi, da se jim je prikazala Marija. V njih izpovedih so stvari brez smisla, pa tudi krivoversko zavite.

SOCIALNI OBZORNİK

EVROPSKA VPRAŠANJA

V Strassburgu obstoji "Katoliško tajništvo za evropska vprašanja". To je tehnični organ, ki je na razpolago katoliškim osebnostim in katoliškim organizacijam za informacijo in dokumentacijo v vprašanih evropske zveze.

V odboru tega tajništva so med drugimi osebnostmi tudi Vitt. Veronese, predsednik italijanskega glavnega odbora KA, Millot, predsednik Pax Romanae in Dr. Roesen, predsednik tujškega odbora pri nemških "Katholiken Tag".

FRANCOSKI SOCIALNI TEDEEN

Na pripravljajlnih sestankih je bilo sklenjeno, da se bo prihodnji francoski Socialni teden vršil v Montpellier-ju. Dvoje tem bo osnovnih pri tem tednu: "zdravje in družba" in "socialna zdravniška veda v službi človeka". Ozrli se bodo na napredek biologije, družabne spremembe, razvoj zakonske zaščite, zdravniške vede in razvoj socialno-zdravniške opreme.

DUHOVNA STRAN OBOROŽEVANJA

Svet danes drvi v oboroževalni tekmi. Oboroževanje je postalo program življenja narodov. Toda oboroževanje nima le tehničnega vidika. Mnogo premalo se zanima svet za moralno in duhovno stran oboroževanja. Ker se je v marsičem spremenil način boja, se je predrugačila tudi moralna in socialna plat vojskovanja. Tako piše francoski oficir Albord v decemberski številki lista "Le Monde".

OPREDELJENOST BELGIJSKEGA DELAVSTVA

Zadnje volitve v obratne svete in v razsodiščne odbore so pokazale naslednjo opredeljenost belgijskega delavstva. Rdeča organizacija, ki združuje socialiste in komuniste (FGTB) je dobila med delavstvom 65 %, med nameščenci pa 47,27 % glasov. Krščanska strokovna organizacija CSC je dobila med delavstvom 32 %, med nameščenci pa 49,73 odstotkov glasov. Iz te slike je vidna moč rdečih med navadnim delavstvom. To moč jim daje tradicija v Valoniji in povezanost med delavsko strokovno organizacijo z združno in politično organizacijo. CSC je močna zlasti v Limburgu in Ardenih, ki pa sveda nimajo izključno delavskega obeležja.

NALOGA VLADE IN NALOGA TISKA

Belgijski prosvetni minister Harmel je pokazal na analogijo med tiskom in vlado.

Oba skušata priti do pravih vrednot, ki naj bi dovoljevale razvoj narodni skupnosti. Oba morata težiti za dvigom ljudskih množic, da se bodo čutile in da bodo res postajale boljše. Oba morata spoštovati različnost mnenj, iz česar se rodi medsebojno razumevanje in napredek.

LJUBEZEN DO SEDANJOSTI

Kristjan je daleč proč od malodušnosti in tožba za lepimi starimi časi. "Kristjan ljubi

sedanjost, kot je treba ljubiti stvar, ki pomaga bližati se Bogu!" piše Francoz J. Mouroux v knjigi "Krščanski smisel človeka". Ta misel lahko mnogo pove tudi našim izseljencem in beguncem.

BEGUNCI — STROKOVNIČARJI

V Parizu so konec marca zborovali tudi predstavniki krščanskih delavskih strokovnih organizacij onstran železnega zastora. Tega zborovanja se je udeležilo 81 zastopnikov 13 narodov. Ustanovili so stalen organ begunskih krščanskih strokovničarjev v okviru mednarodne zveze krščanskih strokovnih organizacij. Za predsednika so izvolili Poljaka Krakowskega, v odboru je tudi en Slovak, Bolgar, Madžar in Belorus.

V resolucijah se zavzemajo posebno za spoštovanje pravic, ki gredo delavcem-beguncem, za njih enakost z drugimi delavci; opozarjajo javnost v zapadni Evropi na problem beguncev-izobražencev in invalidov.

PAX ROMANA

Mednarodna organizacija "Pax Romana" je letos zborovala v Zapadni Nemčiji v Limburgu an der Lahm. Ob zaključku je poslala ONU spomenico, v kateri poudarja naslednje človeške pravice: pravica staršev do vzgoje svojih otrok, pravica do lastnine in do zaščite proti razlastitvi brez odškodnine, pravica dostopa do vodstvenih in kontrolnih funkcij v državi.

Ob priliki njenega lanskega kongresa v holandskem Amsterdamu, je papež v posebnem pismu pozval vse katoliške izobražence, naj vztrajajo v miroljubnem boju za obrambo in razjasnitev resnice po besedah Apostola: "ne da bi se dali oplahiti nasprotovanju v čemerkoli".

VERSKO STANJE V FRANCJI

V aprilu so se zbrali vsi francoski škofje na skupno konferenco. To se že dolgo časa ni zgodilo. Zadnja taka konferenca je bila leta 1906. Tedaj je bila Cerkev pred dvema nevarnostima: ob siloviti ofenzivi laicizma so se nekateri držali preveč konservativno, drugi krogi katoličanov pa so postajali žrtve nevarnega modernizma.

Danes je položaj drug. Nekateri ga označujejo s propadom Cerkve. A čeprav je stanje verskega življenja res nizko, predstavlja razni krogi pravo obnovo živega krščanstva. Ko je l. 1942 izšla znamenita francoska knjiga z naslovom "Francija, misijonska dežela", je bila javnost presenečena nad odkritjem tako slabega stanja. Ta knjiga pa pomeni tudi začetek obširnejše novodobne akcije Cerkve za ponovno pokristjanjenje Francije.

Povprečno navajajo današnje statistike naslednje odstotke praktičnih katoličanov v Franciji: 12—18 % na splošno, po deželi 30 odstotkov, po velikih mestih in delavskih predmestjih 3—4 %.

KNJIGA SOCIALNEGA VPRAŠANJA

Nedavno je izšla v Zapadni Evropi tretja izdaja nekakega socialnega katekizma, priklanega v luči krščanskih resnic. Ta obris socialnega vprašanja je izdala že pred vojno Union international d' Etudes sociales. Sedaj so ga predelali in delno spremenili vsled socialnega razvoja zadnjih let in tako pripravili novo sintezo krščanskega socialnega nauka. "Code social", tako je ime tej knjigi, obsega 123 strani.

ALKOHOL

Kakor so pred stoletjem, ko je misijonaril Baraga, belci uničevali Indijance z alkoholom, delajo danes Evropejci v Afriki. Katoliški časopis "Nova Afrika", ki izhaja v Dakarju, piše tole: "Postopanje s črnici in njihovo zapostavljanje je nekrščansko in nečloveško. A še hujše od tega je ubijanje zamorskih ljudstev po alkoholu. Uvažanje alkoholnih pijač, žganja in likerja v afriške dežele strahotno narašča in uničuje domačine. V Kamerunu so leta 1950 popili petkrat več pijač kot leta 1949. V primeri z letom 1938 pa so popili trinajstkrat več!

SOCIALNO LETO

Na jesen bodo začeli v belgijski škofiji Tournai "socialno leto". Prva škofija v Belgiji, ki je začela s to enotno akcijo, je bila Namur. Ta škofija predstavlja nekako ravnotežje vseh treh važnejših socialnih okolij: kmečkega, delavskega in tkzv. srednji sloj. Škof in duhovščina so z uporabo najrazličnejših sredstev za širjenje idej skušali skozi celo lansko leto seznanjati vernike z naukom Cerkve o družbi.

V založbi KA mož v Bruslju je sedaj izšla knjiga o namurskem socialnem letu. Knjiga je zbrala vse dokumente in izkušnje tega leta. Priložene so tudi sheme 24 socialnih pridig, ki so jim podani viri in literatura.

SENCE VEČERA

Gospod!
Mir svoje ljubezni
pogrezn
v moje srce.
Tako težka je pot...
Visoke goré
v dalji sivijo.
Sence lebdijo
v molku pred nočjo.
Z ljubezni močjo
me vodi
čez strmo pobočje
v božje naročje.
Odhajaš? Ne hodi!
Ostani!
S svojo krvjo
me upijani.

Igor

MED ŽOSISTI

2. aprila so po vsem žosističnem svetu praznovali žosistični mednarodni dan. "Mladi delavci vseh dežel, združite se!" Moderna tehnika in znanost sta svet poenotila in zbližala. Vsi problemi se vedno bolj posplošujejo. Svet postaja eno. Kaj je bolj primerno zanj kot krščanski nauk? Krščanstvo nas uči, da smo vsi ljudje ena sama družina pod enim nebežkim Očetom. Zato razvoj modernega sveta nujno potrebuje vere, ki ga bo ežno mogla obvarovati pred uničenjem in katastrofo.

Msgr. Cardijn je na proslavi 60 letnice Rerum novarum v Valoniji napovedal, da bo spet moral iti po svetu. Konec leta bo obiskal Afriko, Severno in Južno Ameriko. Za prihodnje leto pa pripravljajo belgijski žosisti svoje skupno romanje k Mali Tereziki v Li-sieux in k Materi božji v Lurd.

NAUK O PODJETJIH

Belgijski katoliški podjetniki so v začetku maja zborovali v Antwerpnu. Razpravljali so o vprašanju, kako pritegniti delavce k sodelovanju pri vodstvu podjetij. Pater Brouwers je govoril o socialnem nauku Cerkve. Podal je tele zaključke: Socialni nauk Cerkve vzbuja spoštovanje celo pri nevernih. Vzdržuje namreč pravo razmerje med skrajnimi liberalnimi teorijami, socializmom in komunizmom. Samo ono more zagotoviti trajen mir in rešiti današnje pereče socialno stanje. Toda ostvaritev tega nauka zahteva od vseh: modrost, pravi čut in dobro voljo. Še bolj pa zahteva nesebičnost in zares krščansko krepostnost.

JOC — ZA KOMUNIZEM

V Braziliji je komunistična stranka nezakonita, a zelo delavna. V zadnjem času so posebno mladi rdečkarji postali zelo delavni po tovarnah in drugih obratih. Da zmedejo tovariše, se poslužujejo kratic JOC (Juventud Obrera Comunista), ki so prav iste kot začetnice Juventud Obrera Católica.

POMILOSTITEV ŠE NI DOVOLJ

Lani so v Franciji pomilostili 10.898 zapornikov. Med temi so bili večinoma obsojenci po splošnem pravu, le 10% je bilo obsojenih vsled političnih prestopkov. Danes, po enem letu, odkar so bili izpuščeni na svobodo, jih je okoli 7.000, torej dve tretjini že spet v zaporu. Kato to? Nihče se ni brigal, da bi jim pomagal živeti se v svobodno življenje in v človeško družbo. Težko so našli delo in največkrat so stali pred izbiro: lakota, samomor ali pa po prejšnji poti nazaj v zapor. Neko dekle je zapisalo v pismu kazniškemu kuratu: "Naredila sem slabo, ker nisem imela sredstev, da bi storila dobro."

BREZPOSELNOST

V teku zadnjega leta je brezposelnost narasla v Kanadi, Angliji, Franciji, Avstriji, Zapadni Nemčiji, Norveški, Švici, Južni Afriki, Indiji, Pakistanu in Japonski. Nasprotno je padla v USA, Belgiji, Danski, Havajskih otokih, Italiji, Irski, Izraelu in Novi Zelandiji. V bodočnosti pa upajo, da se bo številno brezposelnih zelo skrčilo vsled oboroževanja.

Zren

DRUGA ŠTEVILKA "VREDNOT"

Izšla je druga številka Vrednot, težko pričakovana, čeprav ne gre za strokovno oceno revije, marveč le za poročilo o njej, poudarim, da je ta številka zanimiva, pestra, bogata in na višini, ki ji dela čast.

Prve tri razprave so načelnega značaja.

Ranjki prelat dr. J. Turk priobčuje na originalen način vsebino pomembne okrožnice r1JA XII. HUMANI GENERIS o zmotah današnjih dni. Po metodološkem uvodu poda autor razdelitev okrožnice v 60 tez, nato pripombe k tezam in končno 60 vprašanj, ki se na te nanašajo. Dodani sta dve razpredelnici za praktični študij okrožnice in autorjev življenjepis. Škoda, da je Turkov prispevek pisan v latinščini; komur pa latinščina s strokovnimi teološkimi in filozofskimi izrazi ne dela težav, bo ob branju dobil dosti jasen pregled zmot in naukov Pijeve okrožnice in primerno podlago za sistematičen študij.

Druga razprava je pravnega značaja. Božidar Fink piše "O NAČELU ZAKONITOSTI V KAZENSKI POLITIKI FLRJ". Ugotavlja, da kazenski zakonik FLRJ iz leta 1947 ne upošteva načela zakonitosti, dasi ga načelno in izrečno priznava, nato pa na več načinov odstopa od njega in ga krši. Ta nedoslednost ima za posledico, da morejo nosilci javne oblasti zakon zlorabljati v svoje politične namene in s tem ubijati pravni čut in pravno varnost.

V tretji razpravi nadaljuje J. Osana svoje razglabljanje O BISTVU GLAZBE. Definicijo glazbe, podano v prvem delu razprave, pojasnjuje zgodovinsko. Na podlagi Steletovih dognanj pokaže autor, da je osrednji problem v arhitekturi prostor in analogno v glazbi čas, ki je predmet glazbenega oblikovanja po zvočnem slapu v smislu razpoloženske ustreznosti. V kratkem zgodovinskem okviru razvoja zapadnoevropske glazbe odkrije, da je glazbeno snovanje bilo vedno zaposleno z oblikovanjem časa in razvoj glazbe je prav razvoj tega oblikovanja. Iz tega pa sledi, da je čas osrednja in bistvena stalnica glazbene problematike.

Dva nadaljna doprinosa sta literarno-zgodovinska. A. Kacin nam prikazuje "SLOVSTVENO DELO SLOVENCEV POD ITALIJO MED 1918—1940". (I. del). Oriše politično-kulturne razmere te dobe in kratko označi tri pisatelje: Feigla, Preglja in Bevka ter navede njih dela. Martin Jevnikar pa v svojem prispevku "JURČIČEVA DIJAŠKA LETA" opiše Jurčičev študij na ljubljanski klasični gimnaziji, njegove ocene in njegovo slovstveno delovanje v tistih letih. Obe razpravi sta zanimivi za poznavanje naše slovstvene zgodovine.

Marjan Marolt je v svoji kratki a zgoščeni oznaki kiparja FRANCETA AHČINA spet pokazal svoje bogato znanje umetnostne zgodovine. Odpira nam pogled v Ahčinovo umetnostno snovanje, v njegov razvoj v žoli Kralja in Romanellija ter njegovo samostojno individualnost, ki se morda razvija proč od vulgarnega realizma v neko novo smer.

Od literarnih prispevkov so v tej številki le PESMI: Beličič, Vodeb, Debeljak, Srebrnič,

Valens. številko zaključujejo DVE PISMI: F. G. poroča o umetniških razstavah v Trstu, Benetkah in Rimu, Nace Čretnik pa o študijem tednu katoliških francoskih intelektualcev v Parizu (maj 1951), o človeških upih in krščanskem upanju.

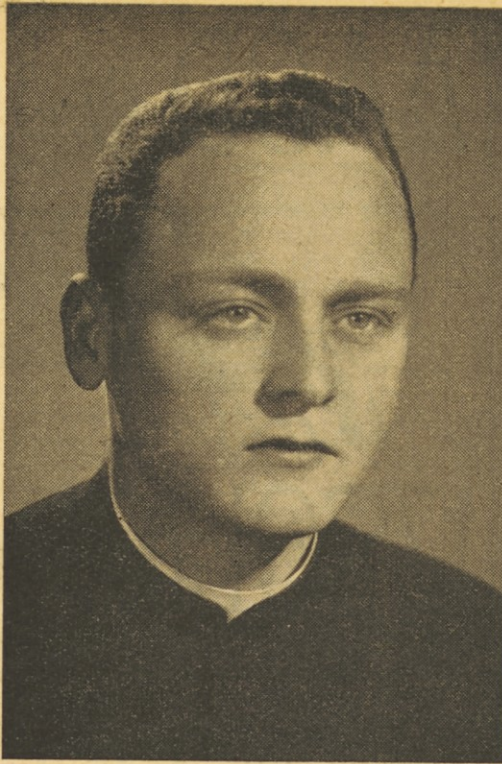
REPRODUKCIJE Ahčinovih portretov Gallusa in Novačana ter sv. Jožefa in sedeže deklice lepo ilustrirajo številko in Maroltov članek o kiparju.

Veseli smo te nove številke. Utemeljuje nam upanje, da bo še naprej bogatila naše znanstveno in umetniško prizadevanje v tujini. Revija zasluži, da se zanimamo zanjo in jo podpiramo. Velika škoda bi bila, če bi morala zaradi našega nerazumevanja pojemati.

Dr. I. L.

Slovenci v Spittalu. Spodnja slika nam kaže skupino "Ried" v spitalskem taborišču z dušnim pastirjem Miho Burja v sredi. To so tisti taboriščniki, ki so bili iz Spittala pred časom premeščeni v drug avstrijski kraj Ried iz bolezenskih razlogov, ker so kateri od družinskih članov bolehal. Sedaj so tisti "Rehabilitation Centre" razpustili in naše spet v Spittal prepeljali. — Č. g. Burja obiskuje vse Slovence, ki so še ostali širom Avstrije.

Slovenska nova maša v Madridu. Slovenci v Španiji so bili letos v juliju deležni milosti, ki si je je mnogokrat zastoj želela marsikatera slovenska fara: imeli so slovensko novo mašo salez. Rudija Borštnika. — Vso slovesnost so organizirali slovenski visokošolci, ki študirajo v Madridu. Na novi maši se je zbrala skoro vsa slovenska emigracija v Španiji: štirje duhovniki, akademiki iz Madrida, Barcelone in visokošolke iz Zaragoze. — Pri vstopu v cerkev je g. novomašnika pozdravila visokošolka in mu izročila novomašni križ — darilo slovenskih visokošolcev v Španiji. Pevski zbor je nato spremil novomašnika do oltarja z "Novomašnik bod' pozdravljen" in med sv. mašo pel latinsko mašo. — Po sv. maši je vodstvo kolegija Santiago Apostol — kjer bivajo slovenski akademiki v

Madridu — povabilo vse goste na slavnostno kosilo. — Ta dan je bil za vse Slovence v Španiji nekaj izrednega. Počutili so se kot farani ene same slovenske fare. Pesmi kar ni hotelo biti konca in mnogi so se naslednje dni težko poslavljali iz Madrida.

SLOVENSKI AKADEMIKI V ŠPANJI

Številčno majhna, a zelo delavna in razgibana je skupina slovenskih visokošolcev in visokošolk v Španiji. Poleg rednega študija se pridno udeležujejo v organizacijah in na kulturnem polju. Večina njih je organizirana, kakor je znano, v stanovski organizaciji: Zveza slovenskih katoliških visokošolcev (ZSKV), ki je že ves čas bivanja akademikov v Španiji zelo delavna. Zvezni odbor te organizacije je v aprilu t. l. pričel izdajati svoj organizacijski list "Stanovec", ki je prav lepo urejevan in zanimivo pisan. Izhaja tedensko in je namenjen predvsem društvom in članom stanovske organizacije in povezavi med njimi. V njem se odraža delo in življenje društev, skupin in posameznikov in je izraz prizadevanja te stanovske organizacije.

Revija Nova doba, ki je bil doslej glasilo ZSKV, se je z letošnjim letom spremenila v dveh pogledih. Prenehala je biti organ ZSKV; odslej jo izdaja konzorcij, ki je neodvisen od ZSKV. Po vsebini pa se bo revija omejila le na družbena vprašanja. Prva številka revije, ki smo jo prejeli, je tako po vsebini kakor tudi po vnanji obliki lepa in bogata, in pomeni lep doprinos k prizadevanju in delovanju naše slovenske emigracije. Izdajatelji in sodelavci revije povdajajo, da nočejo biti nova skupina v katoliški skupnosti, temveč se hočejo organsko vključiti v slovensko katoliško gibanje in svoje delo postaviti na osnovo: nauk Cerkve, zvestoba slovenstvu in stanovski ideji.

V dneh od 13. do 20. julija letos je ZSKV pripravila 4. študijski tečaj v Madridu, kjer so se zbrali člani stanovske organizacije iz Španije, Belgije, Francije in več slovenskih duhovnikov iz Španije. Cilj teh, že skoraj tradicionalnih tečajev, je, pripomoči k načelnemu in strokovnemu izoblikovanju slovenskega katoliškega akademika. Letošnji tečaj je imel predvsem socialno vsebino, ker so hoteli dostojno proslaviti obletnico velikih papežkih okrožnic Rerum novarum in Quadragesimo anno. Poleg tega pa je bilo na programu nekaj predavanj narodnega značaja.

Ob zaključku tečaja so bili sprejeti zaključki študija in razmotrivanja v obliki resolucije, ki se glasi:

V letu, ko ves katoliški svet praznuje 60 letnico prve papeške socialne okrožnice in 20 letnico Quadragesimo anno, smo se člani ZSKV in starešine, bivši njeni člani, zbrali na 4. študijski tečaj v želji, da se v tej zmedii idej še prav posebno spomnimo socialnega nauka, ki ga uči Cerkev. Obenem pa smo študirali kako ta temeljni nauk prilagoditi slovenski stvarnosti. Ob tem razmotrivanju smo prišli do sledečih zaključkov:

1. Krščanska obnova družbe predpostavlja Cerkev kot temelj in gibalo socialnega življenja.

2. Država more izvrševati svojo vlogo pri doseganju človekove blaginje le tedaj, ko vrši svoje funkcije v skladu s krščanskimi načeli.

3. Gospodarstvo mora služiti človeku kot svobodni osebi z nadnaravnim ciljem. Tega ne more dosegati niti liberalni niti kolektivistični gospodarski sistem.

4. Edina rešitev je krščanski solidarizem v stanovsko urejeni državi.

5. Za doseg te ciljev, to je, za preosnovo stanov, ki jo zahteva papež, moremo v največji meri prispevati s stanovsko reorganizacijo katoliških društev v emigraciji. V tem smislu že deluje ZSKV, ki vzgaja v stanovskih kroških svoje člane in priporoča diplomirancem povezavo v strokovnih ekipah. Obenem predlagamo, da se vsi slovenski katoliški starešine reorganizirajo stanovsko.

6. Pozdravljamo napore drugih krščanskih stanovskih organizacij, posebno še krščanske strokovničarje, in poudarjamo, da je za doseg stanovske preureditve družbe nujno potrebno sodelovanje med stanovci, posebno med izobraženci in delavci.

7. Posebno skrb je treba posvetiti slovenstvu, ki biva na svoji zemlji, vendar izven meja zaslužnjene domovine.

ZDRUŽENE DRŽAVE

25 letnica kronanja Marije Pomagaj v Lemontu. Nad 2000 romarjev se je zbralo prvo nedeljo v juliju v Lemontu, na ameriških Brezjah, da slovesno proslavi 25 letnico kronanja Marije Pomagaj. Slovesnost se je pričela že v soboto zvečer v cerkvi in pri lurški votlini in pa z nalašč za to priliko napisano igro o naši Mariji Pomagaj. Po igri je zagorel veličasten kres, gospod Grdina je pa nato pokazal in razložil filmske slike, posnete pred 25 leti o priliki kronanja. Naslednji dan ob

Gornja slika prikazuje slovenskega novomažnika č. g. Hlebša v USA; slika tu spodaj pa škofa dr. Rožmana ob pokopavanju msgr. Gabrovška. Levo od škofa sta Gabrovškov kaplan in dr. Kuhar, desno pa dr. A. Dolinar.

8 je daroval sv. mašo škof dr. Gregorij Rožman, med katero je prepeval slovenski pevski zbor iz Minnesote, pomnožen s pevci iz drugih zborov. Po maši so v procesiji prenesli podobo Marije Pomagaj k lurški votlini. Popoldne so podobo zopet prenesli v romarsko cerkev, kjer se je slovesnost zaključila z blagoslovom z Najsvetejšim, ki ga je podelil Prevzvišeni.

Baragov dan. Kakor vsako leto je tudi letos marquetteška škofija počastila spomin svojega prvega škofa-pionirja, svetniškega misionarja in našega rojaka Friderika Barage. Letočni Baragov dan se je vršil 24. junija v

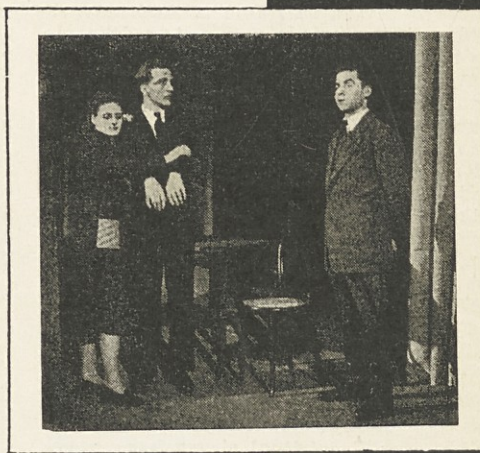

“La Vida Espiritual” Duhovno življenje” je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorecij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček

IZ VSEBINE OKTOBERSKE ŠTEVLKE — ČLANKI

— Škof Gregorij Rožman: 9. Žalostna Mati božja z mrtvim Sinom; Praznik Kristusa Kralja — Merkun: Pokret Kristusa Kralja in Vzhod — Odar: Slovensko bogoslovje v izseljenstvu; čudeži v svetniških postopkih — Majnik: Veliki poizkusi v desetletju 1935—1945 — Dr. Lenček: Zdravje naših družin Hanželič: Pomen samovzgoje; Otrokova pokorščina — ČRTICE — Kociper: Bogeč v neurju — N. Zemlak: Pot k očiščenju — PESMI — B. Budnik: Kralju sveta; V dvajsetem stoletju; Povelje — Slavko Srebrnič: Kesanje; Tvoja slava — Pak: Večerne misli — Igor: Sence večera — FANTOM IN DEKLETOM — Naprej; Pavčič naš vzor: 7. Gospod, nauči nas moliti — Pregovori; Današnji položaj deklet; Ideal novega dekleta; Kam? — PO KATOLIŠKEM SVETU — SOCIALNI OBZORNIK — MED IZSELJENCI — KATOLIŠKI MISIJONI — Dr. Lenček: Dve misli za misijonsko nedeljo; Vsi verniki za vse nevernike — L. L. C. M.: Slovenski misijonarji, graditelji Cerkev; — misijonarka, mons. Kerec in dr. Janež; Žalostne in vesele iz Yunnana — Kopáč CM: Borba v Baragovem misijonu — Poderžaj D. J.: Drobne zanimivosti iz Kharija — L. L. C. M.: Poderžajeva cerkev za slovensko semenišče; Baragov mesec je uspel — BOŽJE STEŽICE

K SLIKAM NA OVITKU — Prva stran: Kristus Kralj; kitajska mamica; na misijonu Glen Cowie v Južni Afriki postavljajo križ — Zadnja stran: Trije prizori iz Baragove proslave (Misterij)

Prosimo za naročnino!

CORREO ARGENTINO

Suc. 6

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 2560

